

23.9.2020

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

15 – 2020

Kokousaika: 23.9.2020 klo 18.00 – 23.26

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

15 – 2020

Mötestid: 23.9.2020 kl 18.00 – 23.26

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

23.9.2020

219 §.....	8
Esityslistan asia nro 3	8
KYSELYTUNTI	8
Kysymys 3.1	8
HANNU OSKALA: EU:N ELVYTYSVÄLINEEN KÄYTTÖ HELSINGISSÄ	8
Valtuutettu Hannu Oskala	8
Pormestari Jan Vapaavuori	8
Valtuutettu Hannu Oskala	10
Valtuutettu Jenni Pajunen	10
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	11
Valtuutettu Reetta Vanhanen	11
Valtuutettu Mari Rantanen	12
Valtuutettu Ilkka Taipale	12
Valtuutettu Atte Harjanne	12
Valtuutettu Arja Karhuvaara	13
Valtuutettu Jasmin Hamid	13
Valtuutettu Ozan Yanar	14
Pormestari Jan Vapaavuori	14
Kysymys 3.2	15
PETRA MALIN: TYÖVOIMAN HYVÄKSIKÄYTTÖ SIIVOUSALALLA	15
Valtuutettu Petra Malin	15
Pormestari Jan Vapaavuori	15
Valtuutettu Petra Malin	17
Valtuutettu Veronika Honkasalo	17
Valtuutettu Jussi Halla-aho	18
Ledamoten Eva Biaudet	18
Valtuutettu Tuula Haatainen	19
Valtuutettu Mari Holopainen	19
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	20
Valtuutettu Juhana Vartiainen	21
Valtuutettu Katju Aro	21
Valtuutettu Ozan Yanar	21
Valtuutettu Mari Rantanen	22
Valtuutettu Anna Vuorjoki	22
Valtuutettu Matias Turkkila	23
Valtuutettu Juhana Vartiainen	23
Ledamoten Eva Biaudet	24
Valtuutettu Sami Muttilainen	24

23.9.2020

Valtuutettu Otto Meri.....	25
Pormestari Jan Vapaavuori	25
220 §.....	26
Esityslistan asia nro 4	26
KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUSAJAT VUONNA 2021	26
Ledamoten Björn Månsson.....	26
222 §.....	27
Esityslistan asia nro 6	27
PERIAATEPÄÄTÖS LAUSUNNOKSI SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON SEKÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMISEKSI UUDISTUSTA JA MAAKUNTIEN PERUSTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI.....	27
Pormestari Jan Vapaavuori	27
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	31
Valtuutettu Ulla-Marja Urho.	35
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	35
Valtuutettu Anna Vuorjoki	36
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	37
Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin.....	37
Valtuutettu Petrus Pennanen.....	38
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	39
Valtuutettu Mari Rantanen	40
Valtuutettu Sirpa Asko Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	41
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	41
Valtuutettu Matti Parpala	42
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	43
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	43
Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)	44
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	44
Ledamoten Eva Biaudet (replik)	45
Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)	45
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Johanna Laisaari (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	47
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	47
Valtuutettu Kati Juva (vastauspuheenvuoro)	47
Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)	48
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	48
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	49

23.9.2020

Apulaispormestari Pia Pakarinen (vastauspuheenvuoro)	49
Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin (replik).....	50
Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Johanna Laisaari (vastauspuheenvuoro).....	51
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	51
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro).....	51
Valtuutettu Jukka Järvinen (vastauspuheenvuoro)	52
Valtuutettu Mirita Saxberg (vastauspuheenvuoro)	52
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	53
Apulaispormestari Sanna Vesikansa (vastauspuheenvuoro).....	53
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	54
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	54
Valtuutettu Osmo Soininvaara	55
Ledamoten Eva Biaudet	55
Valtuutettu Daniel Sazonov	56
Ledamoten Björn Månsson (replik)	57
Valtuutettu Jukka Järvinen (vastauspuheenvuoro)	57
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	58
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	58
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	58
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	60
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	60
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	61
Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)	61
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	62
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	62
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	63
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)	63
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	63
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	64
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	65
Ledamoten Marcus Rantala.....	66
Ledamoten Laura Finne-Elonen	67
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	68
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	68
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	69
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	69
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	70
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	70
Valtuutettu Petra Malin	71
Valtuutettu Sinikka Vepsä	72
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	72
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro).....	73

23.9.2020

Valtuutettu Fatim Diarra	73
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	74
Valtuutettu Mirita Saxberg	74
Valtuutettu Pentti Arajärvi	75
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	76
Valtuutettu Juhana Vartiainen.....	76
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro).....	77
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	78
Valtuutettu Anna Vuorjoki	78
Valtuutettu Johanna Sydänmaa (vastauspuheenvuoro)	79
Valtuutettu Pilvi Torsti	79
Valtuutettu Mari Rantanen	80
Apulaispormestari Pia Pakarinen.....	81
Valtuutettu Mari Holopainen	82
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	83
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	83
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Reetta Vanhanen (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	84
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	85
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro).....	85
Valtuutettu Petrus Pennanen	85
Valtuutettu Katju Aro.....	86
Valtuutettu Juhana Vartiainen.....	86
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	88
Valtuutettu Tuomas Rantanen	88
223 §.....	89
Esityslistan asia nro 7	89
VUOKRAUSPERIAATTEIDEN MÄÄRITTÄMINEN TENNISPALATSIN TONTILLE JA OSTO-OIKEUDEN LISÄÄMINEN MAANVUOKRASOPIMUKSEEN (KAMPPI, TONTTI 40101/1)	89
Valtuutettu Mia Haglund	89
Valtuutettu Sami Muttilainen	90
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)	90
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	90
Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)	91
Valtuutettu Tuomas Rantanen	91
229 §.....	92
Esityslistan asia nro 13.....	92

23.9.2020

VALTUUTETTU KATI JUVAN ALOITE KEHITYSVAMMAISTEN TYÖLLISTYMISEN JA TYÖTOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ	92
Valtuutettu Mirita Saxberg	92
Valtuutettu Kati Juva	92
Valtuutettu Mirita Saxberg	93
Valtuutettu Atte Harjanne	93
Valtuutettu Ilkka Taipale	94
Valtuutettu Mari Rantanen	94
Valtuutettu Arja Karhuvaara	95
Valtuutettu Ted Apter	95
Valtuutettu Pentti Arajärvi	96
Valtuutettu Sinikka Vepsä	96
Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein	97
Valtuutettu Heimo Laaksonen	98
Valtuutettu Kati Juva	98
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	98
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)	99
Valtuutettu Jaana Pelkonen	100
230 §	100
Esityslistan asia nro 14	100
VALTUUTETTU LEO STRANIUKSEN ALOITE ILMASTOHÄTÄTILAJULISTUKSEN VALMISTELEMISEKSI	100
Pormestari Jan Vapaavuori	100
Valtuutettu Mika Ebeling	101
Valtuutettu Jussi Halla-aho	102
Valtuutettu Mari Rantanen	102
Valtuutettu Leo Stranius	103
Pormestari Jan Vapaavuori	104
Valtuutettu Jenni Pajunen	105
Ledamoten Thomas Wallgren	105
Valtuutettu Amanda Pasanen	106
Valtuutettu Otto Meri	106
Valtuutettu Mika Ebeling	107
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	108
Valtuutettu Pia Kopra	108
Valtuutettu Petrus Pennanen	109
Valtuutettu Mai Kivelä	110
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	111
Valtuutettu Ilkka Taipale	112
Valtuutettu Mika Ebeling	112

23.9.2020

Valtuutettu Otto Meri.....	113
Valtuutettu Atte Kaleva	113
Valtuutettu Leo Stranius	114
Valtuutettu Atte Harjanne.....	115

23.9.2020

219 §

Esityslistan asia nro 3

KYSELYTUNTI

Kysymys 3.1

HANNU OSKALA: EU:N ELVYTYSVÄLINEEN KÄYTTÖ HELSINGISSÄ

Valtuutettu Hannu Oskala

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuustoverit.

Sanna Marinin hallitus ilmoitti talousarviopäätöksensä yhteydessä antavansa eduskunnalle syyskauden aikana selonteon elpymisvälineen varojen suunnitellusta käytöstä mukaan lukien alustava kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma. Kyseessä on siis niin sanottu EU:n elvytyspaketti, ja miten sitä aiotaan kansallisesti käyttää seuraavien viiden vuoden aikana. Rahaa on ymmärrykseni mukaan käytettävissä kokonaisuudessaan yli kolme miljardia euroa. Ei siis aivan vähän. Kysynkin, onko Helsinki valmistautunut hakemaan investointitukea EU:n elpymisvälineen kautta. Jos vastaus tähän on kyllä, onko kaupunki jo päättänyt painopisteitä tai onko kaupungissamme hankkeita, jotka soveltuisivat suoraan elvytysvälineen piiriin?

Pormestari Jan Vapaavuori

Puheenjohtaja, valtuutetut. Ordförade, bästa stadsfullmäktige.

Lyhyen kaavan mukaiset vastaukset ovat kyllä, ei ja kyllä. Sitten hieman pidemmän kaavan mukaan: EU:n kautta jäsenvaltioihin, myös Suomeen, tuleva rahoitus perustuu lähtökohtaisesti ja perinteisesti ennen kaikkea unionin maatalous- ja koheesiopolitiikkaan, ja johtuen tästä Helsinki ei vuosien saatossa ole ollut kovin suuri edunsaaja. Nyt on kuitenkin kysymys täysin erityyppisestä tilanteesta ja täysin erityyppisestä intressistä, instrumentista, jolla pyritään siis elvyttämään Eurooppaa koronaviruksen aiheuttamista vahingoista. Tähän liittyen, kuten hyvin

23.9.2020

tiedämme, Helsinki kaupunkina, jossa on ollut olennaisesti väestöosuuttaan suurempi määrä koronatapauksia ja jossa on poikkeuksellisen palveluvaltainen elinkeinorakenne, on se, joka on kärsinyt suhteellisesti eniten. Tähän liittyen on selvää, että Helsinki on tunnistanut tämän EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksen ja käynnistänyt asiaan liittyvän valmistelun syyskuun alussa kaupungin johtoryhmän linjauksella.

Päätöksiä kokonaisuudesta tai painopisteistä ei kuitenkaan ole vielä tehty. Kun otetaan huomioon myös maan hallituksen budjettiriihen yhteydessä tekemät linjaukset, voivat Helsingin mahdollisia painopisteitä ja kansalliseen suunnitelmaan hyvin soveltuvia kokonaisuuksia alustavan arvion mukaan olla ainakin kestävä liikkuminen, liikenne ja kaupunkikehitys, digitalisaation edistäminen sekä energiatehokkuutta tukevat investoinnit. Kaupungin jatkovalmistelussa kartoitetaan investointi- ja muita hankkeita, jotka luovat kasvupotentiaalia, tukevat työllisyyden vahvistumista ja taloudellista toimeliaisuutta, jotka ovat riittävän kokoisia ja toteutuskelpoisia ja soveltuvat rahoitettavaksi ottaen huomioon niin kansalliset painopisteet kuin kansalliselle suunnitelmalle asetetut kriteerit. Lähtökohtana on löytää ehdotuksia, jotka tukevat kaupungin omaa palautumista pandemiasta ja vaikuttavat sitä kautta koko maan elpymiseen ja palautumiseen. Valmistelussa haetaan myös kumppanuuksia esimerkiksi muitten suurten kaupunkien kanssa, jotta elpymisvälineelle asetetut tavoitteet toteutuisivat parhaalla mahdollisella tavalla.

Tämä elpymis- ja palautumistukiväline RRF on osa laajempaa Next Generation EU -elpymisvälinettä. Suomen paketin suuruus on 3,2 miljardia euroa, josta noin 2,3 miljardia euroa on tarkoitus allokoida nelivuotisen kansallisen elpymis- ja palautussuunnitelman toteutukseen. Kansallisen suunnitelman valmistelu on käynnistymässä, ja valmistelusta vastaa valtiovarainministeriö. Luonnos kansalliseksi suunnitelmaksi valmistuu loka-marraskuussa, ja lopullinen versio toimitetaan komissiolle huhtikuussa 2021. Suunnitelman valmistelua on tarkoitus tehdä yhteistyössä kansallisten ja alueellisten toimijoiden kesken. Toisittaiseksi on kuitenkin epäselvää, kerätäänkö aluetoimijoilta ja kaupungeilta ehdotuksia tarvittavista uudistuksista ja investoinneista muutoinkin kuin tällä viikolla käynnistyneiden perinteisten maakuntakierrosten yhteydessä.

Suunnitelman valmisteluvaiheessa olisi tärkeää, että hallitus kävisi keskustelua suoraan myös kaupunkien kanssa. Riippumatta siitä, käydäänkö keskustelua ja järjestetäänkö tilaisuuksia, kaupunki aikoo kui-

23.9.2020

tenkin tehdä kaikkensa, jotta saisimme tästä poikkeuksellisen isosta summasta merkittävän osan. Suomen talouden elpyminen ja koronasta palautuminen riippuvat keskeisesti siitä, miten koronasta eniten kärsineet kaupungit ja kaupunkiseudut elpyvät. Kaupungit ovat keskeisessä asemassa myös digitalisaatioon, ilmastoimiin ja työllisyyteen liittyvien uudistusten toimeenpanossa. Kaupungit tarjoavat alustoja yksityisen sektorin kasvun vauhdittamiselle tavalla, joka tukee koko kansantalouden elpymistä. EU:n elpymisvaroilla onkin oleellista vahvistaa juuri kaupunkien kasvua ja toimintaedellytyksiä, sillä tämä on myös koko kansakunnan edun mukaista.

Valtuutettu Hannu Oskala

Kiitos, puheenjohtaja.

Mahtaako tähän ? sitten kun tämä valmistelu valmistuu, niin millä tavalla tästä tullaan informoimaan vielä valtuustoa? Tuleeko tämä millään tavalla, tuleeko tämä vain ikään kuin kaupungin ? tai tuleeko se vielä päätäntään esimerkiksi kaupunginhallitukseen?

Valtuutettu Jenni Pajunen

Koronan vaikutukset ovat kohdistuneet ylivoimaisesti eniten pääkaupunkiseudulle, ja tämän tulisi ehdottomasti heijastua myös EU-tukien käytössä. Kaikista Suomessa todetuista tautitapauksista 58 % on ollut Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Koronaan kuolleista on ollut 81 % HUSin alueella. Helsingin työttömyysprosentti oli 16,4 heinäkuun lopussa, kun se koko maassa oli 7,7 %. Tässä kontekstissa pidän hyvin erikoisena sitä, että hallitus korosti EU-koronaelvytysneuvotteluissa etenkin maatalouden kehittämistukia sekä tukea Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutuille alueille.

Helsingin tulee olla proaktiivinen EU:n elvytystukien suhteen. EU:n elvytysinvestoinnit tulisi suunnata etenkin aloille, jotka tulevat Helsingin, Suomen ja Euroopan kasvua ja kilpailukykyä. Konkreettisia EU-tukia hyödyntäviä hankkeita Helsingin seudulla voisivat olla esimerkiksi Maria 01 -startup-kampus, Hanasaaren voimalaitokseen suunniteltu kulttuurin, teknologian ja kestäväen kehityksen keskus, lentorata tai Tallinnan tunneli. Eniten kriisistä kärsineet alat, kuten tapahtuma-, kulttuuri- ja matkailualat tulee huomioida EU-tukien jaossa.

23.9.2020

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

No niin, kiitos.

Pahoittelut. Tähän edelliseen puheenvuoroon vielä täsmennyksenä, että samaan aikaan tästä elvytyspaketista niin neuvoteltiin tästä monivuotisesta rahoituskehyksestä, ja siinä on tietysti sitten myöskin osana nämä Pohjois- ja Itä-Suomen tarpeet. Ajattelen niin, että tietysti siellä on harvenevien seutujen osalta ihan perusteltujakin tarpeita, jotta sitten myös EU-rahaa suuntautuu sinne.

Mutta tästä edunvalvonnasta, niin nyt todellakin kannattaa olla liikkeellä näiden rahojen osalta, ja itse ajattelen niin, että Helsingin kannattaisi tässä kestävässä liikkumisessa olla erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien kanssa yhteistyössä ja yhteisrintamassa. Mehän tiedetään, että tämä meidän joukkoliikenne on kärsinyt merkittävästi koronakriisin aikana, ja nyt ensi vuoden osalta tietysti tämä rahoitustilanne on vielä hankalampi. Joten toivon, että tästä elvytystuesta voisi tähän joukkoliikenteen turvaamiseen ja lippujen hintojen korotusten estämiseen saada myöskin tukea.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

EU:n elpymisvälineen rahoitus mahdollistaa Suomelle ja Helsingille paljon. Hienoa, että Helsinki aktiivisesti valmistautuu hakemaan rahoitusta. Korona on iskenyt erityisen voimakkaasti Helsinkiin ja palveluvaltaiseen sektoriimme. Vihreä elvytys ja ilmastotoimien edistäminen ovat ehdottoman tärkeitä painopisteitä elpymisrahaston käytöllä. Helsingin kasvu on turvattava kriisiaikoinakin. Ilmastoviisaan Helsingin on investoitava uusiin asuinalueisiin, kouluihin, päiväkoteihin ja sujuviin julkisiin kulkuyhteyksiin. On ehdottoman tärkeää, että merkittävät raitiotiehankkeemme, kuten Kruunusillat ja Kalasataman ratikka, eivät myöhästy. Rahoitusta tarvitaan siis juuri julkiseen liikenteeseen ja raitiotiehankkeisiimme. Lisäksi rahoitusta tarvitaan energiaremontteihin ja uusiin energiatuotannon ja lämmityksen innovaatioihin. Vihreän elvytyksen ratkaisulla voidaan myös luoda uusia työpaikkoja ja tarjota innovatiivisille yrityksille uusia mahdollisuuksia.

23.9.2020

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja.

On mukavaa kuulla, kun täällä jaetaan jo tätä EU-tukirahaa innokkaana. Haluan kuitenkin muistuttaa tässä kohtaa, että tätä pakettia ei ole vielä hyväksytty kaikkien Euroopan maiden parlamenteissa, joten mitään rahaa ei vielä varsinaisesti ole olemassa. Sitten haluaisin muistuttaa siitä, että tätä rahaa on nyt jaettu sekä pääministerin toimesta kriisipaikkakunnille ympäri Suomea, sitä on jaettu eduskunnassa jos mihinkä kohteeseen. Sanoisin nyt näin, että tämä oli kuitenkin 3,3 miljardia, ja nyt siitä on jaettu en edes tiedä kuinka monta miljardia erilaisissa puheissa, että ehkä tämän varaan ei kannata kyllä Helsingin elvyttämistä jättää. Ja sitten muistutan, että tämä 3,3 miljardia tulee maksamaan suomalaisille veronmaksajille sen 6,6, ja sitten siellä on sen lisäksi vielä erilaisia takauksia. Että varsinainen kultakaivos tämä ei ole. Kuten Jan Vapaavuorikin totesi omassa puheenvuorossaan, niin nyt on kysymys täysin erityyppisestä tilanteesta, ja niin todella on. Olemme menossa tämän kanssa kohti velkaunionia ja kohti liittovaltiota.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettujen Heinäluoma ja Pajunen puheenvuorot oli hyviä, koska ne koski suuria asioita. Äsken luin Pietarin radan rakentamisesta. 10 000 ihmistä rakensi sen kolmessa vuodessa liittäkseen Suomen silloin suurkaupunkiin. Tällaisia suuria asioita on Tallinna-tunneli ja Vaasasta Uumajaan silta. Samaten rengasmetro tai sitten Pissararata. Suuria asioita. Mieluiten nämä kaksi suurinta, jotka kytkee meitä länteen suuresti ja vähentää myös autoliikennettä tai yksityisliikennettä, jopa laivaliikennettä jonkin verran järkevään muotoon. Siis suuria asioita me tarvitsemme kaikki Suomessa.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Oskalalle hyvästä kysymyksestä. Tosiaan kuten tässä on tullut ilmi, niin ykkösasia tai laajalti kattava tema, joka tässä nyt on mukana, on tietysti päästöjen vähentäminen ja muutenkin yhteiskunnan

23.9.2020

ekologisen kestävyuden parantaminen. Tämä on aika selkeästi ollut myös käsittääkseni taloustieteilijöiden näkemys. Lisäksi tämäntyyppinen elvytysruiske, mikä on ? tällaisiin TKI-tyyppisiin tavallaan tulevaisuutta rakentaviin investointeihin ehdottomasti. Tästä näkökulmasta kyllä mä uskoisin ? tässä tuli jo aikaisemmin, niin Helsingin lämmitys, jos me ollaan ainakin vähän niin kuin henkisesti otettu se ajatus, että me ollaan tässä tosissaan vähentämässä ne päästöt ja me ei, katsotaan tavallaan nykyisen lainsäädännön, sitä pidemmälle bioenergian osalta, niin tässä on hyvä paikka profiloitua ja hakea tähän, tai nähdäkseni tämä on yksi erittäin perusteltu ? sille ? Helsingin lämmittämistä päästöttömästi.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos.

Tässä on tullut esiin erittäin hyviä käyttökohteita tälle rahalle. Nyt mä haluaisin muistuttaa, että Helsingin kaupunki äärimmäisen palveluvaltainen ala, ja niiden työpaikkojen tilanne tällä hetkellä on aidosti, tai pitäisi olla meitä kaikkia huolestuttava, koska ne myöskin vähentävät verotuloja. Tai siis lähinnä niiden puute. Toinen ryhmä on kulttuuri, eli meidän teatteri ja monet ? kärsivät tällä hetkellä myöskin sitä, että toiminta ei ole normaalia. Ei varmaan seuraavaan puoleen vuoteen, vuoteen. Näiden rahojen käyttö myöskin niiden työpaikkojen elvyttämiseen ja toiminnan uudelleen järjestämiseen olisi varmaan osaltaan hyödyllistä. Mutta odotetaan nyt ensin, mitä yleensä on tulossa.

Valtuutettu Jasmin Hamid

Hyvä puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Oskalalle hienosta kysymyksestä ja ? kuulla, että kaupunki on ollut aktiivinen ja hakenut näitä rahoja. Valtuutettu Mari Rantanen oli huolissaan rahanmenosta, ja se on ihan hyvä ollakin näin, mutta kuten tiedämme, niin eri investoinnit toimii eri tavoin. Esimerkiksi asumiseen tai kestävään infraan investoiminen on kaupungin kannalta todella kannattavaa. Esimerkiksi juuri nämä meidän raitiotiehankkeet han mahdollistaa merkittävän määrän rakentamista tälle seudulle ja sitä kautta tuo Helsingille myös rahaa. Sen takia itsekkin olen huolissani siitä, kun nyt olemme tällä viikolla kuulleet, että jotkut raidehankkeet vaikka täällä Kalasatamassa ovat vaarassa viivästyä. Haluan ehdotto-

23.9.2020

masti nostaa esiin, että meidän on huolehdittava siitä, että meidän monet hienot ratahankkeet valmistuu aikataulussa.

Kiitos.

Valtuutettu Ozan Yanar

Arvoisa, hyvä puheenjohtaja ja arvoisat valtuutetut.

Mä yhdyn niihin hyviin puheenvuoroihin, että Helsingin tulee olla proaktiivinen EU:n elvytysrahaston hankerahojen suhteen. Aiemmissakin puheenvuoroissa on kerrottu muun muassa sen tosiasian, että Helsinki on kärsinyt varmaan yksi Suomen pahiten tästä kriisistä palveluvaltaisuudesta johtuen. Lisäksi on todella tärkeätä saada pääkaupungin talous pyörimään hyvillä investoinneilla, jotta päästään tämän koronavaiheen yli talousmielessä. Eli rahat, jotka ohjautuu kestäviin investointeihin kaupungin kasvun kannalta, tutkimus- ja kehitystoimintaan muun muassa, olisivat tärkeitä, joten Helsingin on hyvä olla proaktiivinen tässä.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin vielä korostaa sitä, että kysymys on nyt täysin poikkeuksellista ja uniikista valtavan suuresta mahdollisuudesta. Tämä summa, joka jaettavana on, on siis 2,3 miljardia. Jos Helsinki saisi siitä vaikkapa väestöosuuttaan vastaavan summan, niin se olisi 270 miljoonaa, joka on jättimäinen summa Helsingin taloudessa. Jos se vastaisi sitä osuutta, mikä meillä on ollut vaikkapa koronatapauksista tai BKT:sta tai siitä, miten palkkasumma on vähentynyt koronakriisin aikana, se on vielä tätä suurempi kysymys. Kysymys on erittäin isoista summista, erittäin isosta mahdollisuudesta. Kun näin on, niin kyllä kaupungin pitää olla äärimmäisen pragmaattinen tässä suhteessa. Me voimme tietenkin ja meidän pitää miettiä, mihin me sitä rahaa haluaisimme, mutta vielä olenaisempaa on miettiä, mihin sitä on saatavissa. Tässä yhteydessä komppaan useita niitä puheenvuoroja, mitä täällä on käytetty.

Ensinnäkin on selvää, että isot kokonaisuudet ovat niitä, joihin tätä on helpompi saada, kuin pienempiin. Toinen, joka on itsestään selvä asia, että tämän pitää olla linjassa kansallisen suunnitelman kanssa. Ehkä

23.9.2020

tämäkin jo antaa osviittaa tämä hallituksen alustava kohdennus, jossa kuitenkin ylivoimaisesti merkittävin osa eli noin puolet tästä summasta tulee käyttää vihreään siirtymään, joka tukee talouden rakennemuutosta. Tarkoituksemme on laaja-alaisesti kammata erilaisia vaihtoehtoja ja sitten koeponnistaa niitä, mutta sitten viime kädessä tietenkin ajamme niitä hankkeita, joilla on parhaat läpimenon edellytykset. Tähän liittyen kaupunki on organisoitunut hyvin laaja-alaisesti ja ottaa tämän harjoituksen äärimmäisen tosissaan.

Kysymys 3.2

PETRA MALIN: TYÖVOIMAN HYVÄSIKÄYTTÖ SIIVOUSALALLA

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Helsingin Sanomat julkaisi kesällä reportaasin työvoiman laajamittaisesta hyväksikäytöstä siivousalalla. Mukana oli myös yrityksiä, jotka huolehtivat kuntien hallinnoimien tilojen, kuten koulujen ja päiväkotien, siivouksesta. Helsinki on viime vuosina lisännyt siivouspalveluiden kilpailutusta, ja viimeksi tällä viikolla kasvatus- ja koulutuslautakunnalle tehdyssä budjettiesityksessä esitettiin, että säästötoimena kilpailutettaisiin varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalveluita tai sen laajentamista. Kun palveluita kilpailutetaan, mukaan tulee lukuisia uusia yrityksiä ja sopimukseen tulee vaihtuvuutta, niin kaupungin mahdollisuudet valvoa työvoiman hyväksikäyttöä voivat vaikeutua. Kysynkin, miten kaupunki huolehtii siitä, että siivous sen omissa toimipisteissä on toteutettu eettisesti ja siitä, etteivät sen palvelutuottajat syyllisty työehtosopimusten rikkomuksiin tai työntekijöiden hyväksikäyttöön.

Pormestari Jan Vapaavuori

Hyvät valtuutetut.

Helsingin kaupunki pyrkii monin tavoin varmistamaan, että kaupungin sopimuskumppanit kohtelevat työntekijöitään hyvin. Tarkastamme kai-

23.9.2020

kissa kilpailutuksissa tilaajavastuulain mukaiset verotukseen, lakimääräisiin sosiaalimaksuihin, työnantajan rekisteröitymiseen ja työehtosopimukseen sekä työehtoihin liittyvät selvitykset. Selvitysten avulla saamme tiedon esimerkiksi siitä, onko kaupungin sopimuskumppani rekisteröitynyt lain vaatimalla tavalla, mitä työehtoja se noudattaa ja onko yrityksellä verotukseen liittyviä velkoja.

Tarkastamme verotukseen ja lakimääräisiin sosiaalimaksuihin liittyvät selvitykset kilpailutuksen jälkeenkin sopimuskauden aikana vähintään kerran vuodessa lain vaatimalla tavalla. Tarkastamme tilaajavastuulain mukaiset selvitykset myös sopimuskumppaniemme alihankkijoilta menettelytapa on kirjattu Helsingin kaupunkikonsernin harmaan talouden torjunnan ohjeeseen. Noudatamme tältä osin tiukempia veloitteita kuin tilaajavastuulaissa on asetettu. Selvitykset vaaditaan kaikilta hankintalain kynnyksarvot ylittäviltä hankinnoilta. Myös tavarahankinnat kuuluvat Helsingissä tältä osin valvonnan piiriin.

Harmaan talouden toimintaohjeessamme on tällä hetkellä rajoitettu rakennusurakoiden alihankintaportaat kahteen. Vastaavaa rajausta on harkittu myös siivouspalveluiden kilpailutuksiin. Siivouspalveluiden tuotanto on huomattavasti yksinkertaisempaa kuin rakennusurakoiden toteuttaminen, joten pidän tätä rajausta perusteltuna. Siivouspalveluja kilpailuttavat kaupungin yksiköt voivat jo nyt soveltaa tiukempaa käytäntöä eli rajoittaa alihankintaportaitten määrää. Käytännön harkinta tehdään hankintakohtaisesti.

Kysymyksessä viitattua työvoiman laajamittaista hyväksikäyttöä ei Helsingissä ole tähän mennessä tullut ilmi. Se ei toki tarkoita, etteikö sama voisi tapahtua meilläkin. Mikäli laittomuuksia havaittaisiin, tekisimme asiassa reklamaation ja viime kädessä irtisanoisimme sopimuksen palveluntuottajan kanssa sekä tekisimme asiasta rikosilmoituksen poliisille. Samalla kun kaupunki pyrkii kaikin toimivallansa olevin keinoin varmistamaan, että sen sopimuskumppanit noudattavat lakia niin työntekijöiden, veronmaksun kuin muiden veloitteiden osalta, haluamme varmistaa uusien yritysten saamisen kaupungin kilpailutusten piiriin. Erityisesti taloudellisesti haastavina aikoina kaupungin on kannettava vastuunsa ja huolehdittava siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus tarjota tuotteitaan ja palveluitaan kaupungille.

23.9.2020

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos vastauksesta. Me itse asiassa käsiteltiin tätä jo tuolla kasvatus- ja koulutuslautakunnassa eilen, ja siinä yhteydessä kävi ilmi, että yritykset, jotka on jo jossakin asteessa tuomittu jonkinlaisesta rikkomuksesta, voivat edelleen osallistua meidän kilpailutuksiin, kunhan ei ole lainvoimaista tuomiota, että ei ole käyty vielä kaikkia oikeusasteita läpi. Tämä on kyllä aika ongelmallinen tilanne, jos ei etukäteen pystytä sulkemaan kilpailutuksesta ulos tahoja, joista tiedetään, että ne ovat rikkoneet näitä työehtoja.

Mä olisin kysynyt vielä, että pääseekö, tässä puhuttiin selvityksistä, niin pääseekö kaupunki käsiksi näihin rikkomuksiin, jotka tapahtuu muuten kuin rikosprosessin jälkeen. Sillä tavalla esimerkiksi että pystyykö kaupunki tarkistamaan, että palkat maksetaan oikein? Ja toinen kysymys on vielä se, että kunta voi ilmeisesti sulkea liian alhaisilta vaikuttavat tarjoukset ulos, jos niihin ei saa riittävää selvitystä sen alhaisuuden syystä, niin käyttääkö kaupunki tätä oikeuttaan.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä on todella tärkeä ja merkittävä kysymys. Me tiedetään, että valitettavasti tämän ihmiskaupan taustalla on kuntien pitkään jatkunut kehitys, josta nimenomaan näitä oleellisia palveluita on ulkoistettu sen takia, että halutaan niitä säästöjä löytää, ja se tehdään nimenomaan työehtoja polkemalla. Tässä yhteydessä haluaisin mainita Staran, jonka suhteen nyt suunnitellaan merkittävää ulkoistamista, ja se säästö nimenomaan haetaan työehtojen polkemisella. Se on ihan suoraan tässä konsulttiselvityksessäkin sanottu, että KVTES on liian kallis, joten tässä se syy ikään kuin on.

Pidän tärkeänä sitä, että tämä tänään on meillä keskusteltavana, ja mä toivon, että tämä keskustelu jatkuu. Nämä Malinin esittämät jatkokysymykset on erittäin tärkeitä. Mä olisin itse kysynyt, että minkälaisia tukitoimia kaupungilla tällä hetkellä on hyväksikäytön uhriksi joutuneille työntekijöille.

23.9.2020

Valtuutettu Jussi Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Työvoiman hyväksikäyttö ja suoranainen orjatyö rehottaa paitsi siivousalalla myös ravintoloissa ja muissa suorittavan portaan töissä. Nämä ovat tyypillisesti aloja, joilla työskentelee kouluttamattomia tai erittäin heikosti koulutettuja ulkomaalaisia, joista osa on varta vasten tuotu maahan tekemään näitä töitä. Työvoiman riistoon liittyvässä keskustelussa on hurskastelun piirteitä. Halpatyöläisiä tulee ja tuodaan maahan juuri siksi että he ovat halpoja. Jos heille maksettaisiin asiallista palkkaa ja jos työehdot olisivat kunnolliset, heille ei olisi kysyntää työmarkkinoilla, vaan tehtäviin saataisiin palkattua väkeä myös Suomesta. Jossa muuten on melkein puoli miljoonaa ihmistä työttömänä tai lomautettuna. Orjatyö ja halpatyö ovat rakenteellinen ilmiö, joka ei mene pois sillä, että päättäjät kauhistelevat sitä. Ilmiö on olemassa siksi että sille on luotu edellytykset poliittisilla päätöksillä, eikä niihin ideologisista syistä haluta puuttua.

Kiitos.

Ledamoten Eva Biaudet

Ärade ordförande.

Ihmisten raaka hyväksikäyttö, pahimmassa tapauksessa ihmiskauppa, se tapahtuu kaikkialla, ja ei ehkä pidä tuudittautua sellaiseen uskon, että sitä ei olisi Suomessa tai että julkinen sektori olisi jotenkin turvassa. Toinen asia on, että on olemassa rikollisia, jotka tahallisesti yrittävät löytää eri keinoja, millä voidaan käyttää ihmisiä hyväksi, jotka ovat haavoittuvassa asemassa, ja silloin eri rakenteet ja turva-, millä tsekataan tietenkin nykyisten alihankintojen taustoja, ovat tärkeitä, mutta se ei ehkä loppujen lopuksi estä. Väärä luulohan on, että kaikki ihmiskaupan uhrit ovat jotenkin huonosti koulutettuja. Ehkä pahin tilanne on se, että he ovat limbossa, ovat paperittomuudessa. Heillä ei ole oleskelulupaa. He joutuvat turvautumaan saadakseen elinkeinonsa rikollisten huomaan.

Minäkin kysyisin siitä, että minkälaista koulutusta meidän rekrytoijilla, ne jotka vastaavat palkkauksista, alihankinnoista, on. Koska näissä on aina ajatellaan, että tämä on jotenkin piilossa olevaa, mutta jos on ollut tekemisissä ihmiskaupan kanssa, niin tämä ilmiöhän on aika, yleensä

23.9.2020

nämä varoituskellot on aika selkeitä. Koulutus meidän työntekijöille, ne jotka rekrytoi, mutta myös se, että esimerkiksi maahanmuuttajille olisi paljon kielipalveluja ja matalan kynnyksen palveluja, kuten terveystal-
veluja.

Kiitos.

Valtuutettu Tuula Haatainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä keskustelu ulkomaisen työvoiman hyväksikäytöstä on tosi iso ja tärkeä asia, ja minusta on tärkeätä, että valtakunnallisesti meillä lain-
säädännön tasolla pystytään nyt menemään eteenpäin. Eli nyt maan hallitushan on viemässä eteenpäin 14 toimenpidettä, jolla tätä asiaa suitsitaan ja myös edesautetaan sitä, että uhrin asemaa vahvistetaan. Kun nythän tämä ongelma on se, että tämä uhri joutuu kantamaan ne seuraamukset. Valtuutettu Biaudet viittasi juuri siihen, että monasti tämä tänne maahan ulkomailta tullut työntekijä, niin hänen oleskelulu-
pansa on sidottu siihen työlupaan ja siihen työnantajaan. Sitten jos hän joutuu tällaisen sopimattoman kohtelun kohteeksi, niin hänellä ei ole oikein mitään keinoa sitä asiaansa viedä eteenpäin, koska hänellä on pelko, että hän joutuu palaamaan kotimaahansa takaisin, kun hänen työlupansa ja oleskelulupansa menee. Näin ollen nyt yksi keskeinen asia, joka pitää tässä muuttua, on se, että tämä uhri saa myös jatkaa täällä maassa oloa ja työskennellä toiselle työnantajalle eli vaihtaa sitä työnantajaa. Että sitä ei sidota siihen yhteen, ensimmäiseen työnanta-
jaan, joka häntä on riistänyt.

Mutta iso asia. Hyvä, että Helsinki keskustelee. Helsingillä on iso vastuu tässä hankkijana myös valvoa sitä, että miten nämä palveluita tuottavat yritykset, niin mitä siellä tapahtuu. Se edellyttää kyllä sitä, että myös siihen valvontaan satsataan ja ollaan myös tietoisia siitä, että mikä se lopputulos on. Eli minä uskon, että Helsingillä on tahtoa ja halua tähän. En sitä epäile, mutta sitä varmasti kannattaa miettiä, että miten tätä puolta voisi vahvistaa.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

23.9.2020

Kiitos Petra Malinille tärkeän kysymyksen esiin ottamisesta. Varhaiskasvatuksen siivouspalvelu on Helsingissä jo useampaan otteeseen pyritty kilpailuttamaan ja ulkoistamaan, mutta tähän asti ollaan pystytty pitämään kiinni Helsingin mallista. Varhaiskasvatuksen siivoaminen ei ole pelkkää siivoamista, vaan päiväkotiapulaiset, joka tämä työnimike on ? mukana. Mistä käytännössä mahdollinen säästö tulee? Se tulee myöskin vähemmistä työtunneista ja käytännössä huonommista työehtosopimuksista. Kuten täällä on todettu, niin myös kaupunkien ulkoistamisen osalta siivouksessa ei ole välttytty kaikkein huonoimmiltakaan kilpailutuksilta, ihmiskauppa mukaan lukien.

On tärkeää huomioida, että päiväkotiapulaiset ovat ? ja tekevät muutakin avustavaa, tärkeää työtä koko päivän ajan. Kyseessä on pienipalkkainen naisvaltainen ala. On vaikea nähdä, että miksi senkaltaisen työ niin usein nähdään säästökohteena. ? Vantaan kokemukset varhaiskasvatuksen siivouksen ulkoistamisesta eli päiväkotiapulaisen työn lakkauttamisesta eivät ole olleet hyviä, kun keskustelin muutamia vuosia sitten paikallisten kollegoiden kanssa. Koska päiväkotiapulaiset ovat paikalla päivän ajan ja siivoamista tapahtuu koko päivän ajan. Nythän on käynyt niin, että siivouksen jälki on luonnollisesti siitä kärsinyt, jos siellä ei olla paikan päällä. Katsoin, että päiväkotiapulaisen palkka kuntasektorilla on 2 015 euroa kuussa. Onko tämä nyt sellainen summa, mihin Helsingillä ei ole varaa?

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa puheenjohtaja.

Tätä työntekijöiden hyväksikäyttöä, suoranaista jopa orjatyötä, on valittavasti kunnissa nähty, myös Helsingissä. Helsingin alainen Stadion-säätiö, työmaalla Olympiastadionilla esimerkiksi on ollut todella törkeää työntekijöiden hyväksikäyttöä. Tähän täytyy puuttua entistä tiukemmin. Siihen tarvitaan lainsäädäntöä, jota työministeri Haatainen ? . Ihmettelen, että valtuutettu Halla-aho kyllä kritisoi kaikkea, mutta hän on vastustanut muun muassa alipalkkauksen kriminalisointia ja niitä keinoja, joilla tähän voitaisiin puuttua.

Mutta haluan myös nostaa esille sen, että ulkoistaminen huonommille työehtosopimuksille on myös tapa käyttää hyväksi työntekijöitä. Olen hämmästynyt siitä, että Helsingin kaupunki suunnittelee kolmasosan Staran työntekijöitä ulkoistamista, ja yhtenä keskeisenä syynä on se, että KVTES, joka nyt ei kovin korkea ole, olisi muka liian kallis huoleh-

23.9.2020

timaan meidän ihan ydinpalveluista, meidän katujen, puistojen kunnossapidosta.

Valtuutettu Juhana Vartiainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kuuntelin ilolla valtuutettu Haataisen puheenvuoroa, kun hän kuvasi sitä, että voidaan näiden matalapalkkaisten maahan tulleiden asemaa parantaa sillä, että heidän riippuvuuttaan yhdestä työnantajasta vähennetään. Tällähän me pyrittiin eduskuntatasolla samaan tällä saataavuusharkinnan poisto -aloitteella.

Musta on myös tärkeää muistaa, että hieman toisin kuin edustaja Hallaaho tässä puhui, niin tietysti me koitamme suitsia ihmiskaupan ja suorastaan rikollisen toiminnan, mutta se, että tänne tulee muualta maailmasta ihmisiä, jotka tekevät lain mukaisilla palkoilla, jotka on alhaisempia kuin ehkä millä joku suomalainen tekisi, niin sehän on tätä normaalia, hyvää talouskehitystä, joka hyödyttää meitä kaikkia. Ja heitä itseäänkin.

Valtuutettu Katju Aro

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä sivuttiin myös tätä lainsäädännöllistä tasoa, niin halusin siihen lähinnä kommentoida. Siinä missä kunnissa on ehdottomasti vastuu siitä, että toimitaan eettisesti ja oikeudenmukaisesti, niin sitten on tietenkin tärkeää myös, että lainsäädännölliset rakenteet on kunnossa. Valtuutettu Haataisen esiin nostamat toimet ovat siis erittäin hyviä, mutta eivät poista sitä varsinaista ongelmaa, että työntekijä jatkossakin on hyvin hankalassa asemassa, kun työlupa on sidottu työnantajaan ja on hyvin rajoitettua se, miten tätä työnantajaa voisi vaihtaa. Eli haluaisin tässä myös lähettää terveisiä hallituksen jäsenille, kun teitä on täällä kuulolla, että toivon, että myös laajemmin pohditaan saatavuusharkinnan poistamista ja muiden esteiden, jotka estää hyvin heikossa ? vapaata työnhakua suomalaisilla työmarkkinoilla.

Valtuutettu Ozan Yanar

23.9.2020

Arvoisa puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Kiitos valtuutettu Malinille tärkeästä kysymyksestä. On tosi tärkeää, että palvelutuottajat eivät syllisty sopimusrikkomuksiin ja työntekijöiden väärinkohteluun. Valtuutettu Haataisen tavoin kannatan, että valtakunnallisilla linjauksilla luodaan väärin kohdellulle työntekijälle väylä ja väyliä, joilla hän voi kertoa tästä vääryydestä. Se on todella kannatettava ajatus.

Oma kysymykseni koskee valvontaa. Hesarin uutisessa mainittiin, että tietyt yritykset väärinkohtelivat työntekijöitään todella pitkiin aikoihin eli todella, todella pitkiä. Olisin Helsingin näkökulmasta kysynyt, että millä tasolla sopimuskumppaneiden valvonta on Helsingissä. Onko tästä mitään selvitystä tehty tai onko meillä jotain näkemystä, että miten hyvin me valvotaan näitä sopimuskumppaneita?

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Suurin osa näistä ihmiskaupan uhreista lienee ulkomaalaistaustaisia ihmisiä, jotka ovat tulleet tänne millä kukakin. Mutta ihmettelen suunnattomasti, että tässä tätä asiaa pyöritellään vuosikausia. Miksi kukaan ei esitä minimipalkkaa niille, jotka tulevat tänne työperäisesti töihin? Jos se minimipalkka on siellä 2 500 euron kantturoilla, niin silloin ei ole kysymys alipalkkauksesta ja he pärjäävät täällä. Kyllä minä ihmettelen, ettei tätä esitystä tule. Mutta kuten äskön kuultiin Vartiaisen suusta, niin ideana taitaa ollakin se halpa työvoiman tuonti, joka itsessään lisää myös riskiä ihmiskauppaan.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Rantaselle voi todeta, että minimipalkka olisi ihan varsin perusteltu ihan kaikille ihmisille. Ei vain heille, jotka tulee jostakin muualta. Sitten valtuutettu Vartiainen esitti tällaisen melko tyypillisen markkinatalousmantran, että kyllä ne myös ne kaikkein pienipalkkaisimmat hyötyvät siitä, että heidän palkkojaan poljetaan alas. Tälle väitteelle on aika vaikeata keksiä perusteita. Mä ajattelen, että kaupunkina me ollaan eettisessä vastuussa myös siitä, että minkälaisilla ehdoilla meidän

23.9.2020

kaupungin töitä tehdään. Ja silloin yksi ihan arvo sinänsä on se, että esimerkiksi me teetetään tärkeitä keskeisiä tehtäviä meidän omana työnä sellaisilla asiallisilla työehdoilla.

Lopuksi haluaisin vielä kysyä pormestarilta, että tässä selvityksessä kuvasitte sitä, että minkälaisia erilaisia selvityksiä tarkistetaan kilpailutusvaiheissa, mutta onko tällainen varmistus riittävä. Voidaanko sillä eliminoida se, että todellisuus on jotain muuta kuin miltä paperiselvityksissä näyttää ja minkälaisella valvonnalla voitaisiin pureutua siihen, mikä ehkä jää näissä selvityksissä piiloon?

Kiitos.

Valtuutettu Matias Turkkila

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä vyyhdistä on oikeastaan vaikea sanoa mitään muuta kuin sen, että mitä nyt ylipäätään odotettiin, kun kaupunki avasi itsensä avosylin kolmansista maista tulevalle maahanmuutolle erityisesti paperittomien suhteen. Haluttiin varmaan monenlaisia asioita, ja tästä on yritetty varoittaa pitkin matkaa. Nyt on saatu just yksi sellainen ongelma käsiin, mitä on suoranaisesti tilattu. Nyt kaupunkiin on luotu edellytykset, joissa tämänkaltainen ihmisten hyväksikäyttö ei ole todennäköistä vaan se on väistämätöntä. Mitä ikävämmässä tilanteessa ihmiset on, niin sitä todennäköisemmin heitä käytetään aika raa'alla tavalla hyväksi. Erityisesti paperittomia hyväksikäytetään tavoilla, joita meidän on aika vaikea kuvitella täällä. Nyt jos Hesarin Teittinen skuuppaa, niin tässä nyt sitten poliittisen järjestelmän on pakko jollain tavalla reagoida, teeskellä, että sitä asia kiinnostaa.

Valtuutettu Juhana Vartiainen

Arvoisa puhemies.

Todellakin pidetään tässä käsitteet tarkasti ja huolellisesti erillään. Totta kai rikollinen toiminta on kitkettävä, mutta siinä, että joku tulee muualta tekemään työtä alhaisemmalla palkalla kuin mitä suomalainen tekee niin kauan kuin ollaan lakien puitteissa tai työtä, johon ei löydy suomalaista tekijää ollenkaan, niin siinä ei oikeastaan ole ketään häviäjää. Ajatelkaa siivoojaa tai marjanpoimijaa, eihän hän tänne tulisi,

23.9.2020

ellei hän olisi itse arvioinut sitä itselleen parhaaksi vaihtoehdoksi. Eli paremmaksi vaihtoehdoksi kuin kotiin jääminen. Vastaavasti kaupunki saa jonkin palvelun paremmalla hinnalla kuin mitä muuten saisi. Eli tästä hyötyy sekä se tulokas että me kaikki muut. Jos joku selittäisi mulle, kuka tässä järjestelyssä on se häviäjä, niin mä voisin muuttaa kantaani, mutta mä en kerta kaikkiaan ymmärrä, kuka siinä häviää, kun eihän tänne ketään pakoteta tulemaan tietenkään. Ajatelkaa nyt vähän loogisesti.

Ledamoten Eva Biaudet

Tack, ordförande.

Också det är jätteviktigt. Det finns olika diskussioner, och en diskussion är naturligtvis att hur låga löner finns det och hur kan man klara sig i Helsingfors, och det gäller inte alls bara invandrare. Det gäller alla möjliga som jobbar.

Men en annan fråga är att när man, kriminella utnyttjar och grovt exploaterar människor, både i arbetsmarknaden men också annars. Och då handlar det ju faktiskt inte bara om låg lön, utan då handlar det om att man kanske inte får just någon lön och att man hittar på olika avgifter som man måste betala och att man är helt totalt beroende av den här arbetsgivaren och inte kommer ur det, för att man inte vågar ty sig till polisen. Och här har det naturligtvis betydelse att man är papperslös, och vad jag kan minnas så har vi åtminstone i över 10 år haft en nationell rapportör mot människohandel som jobbar på diskrimineringsombudsmannens byrå, och åtminstone Sannfinländarna har flera gånger föreslagit att man ska avskaffa diskrimineringsombudsmannens byrå och inte helt enkelt utreda människohandel, så att det är ju bra att det finns nu ett intresse kring den här frågan idag.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Mua kiinnostaa ihan yksinkertainen kuvio, että tähän ikään kuin sallitaan tämä halpityövoima tai orjatyövoima ihan silläkin, että kaupungin perusteissa lukee, että valintaperusteena on halvin hinta. Mä ihmettelenkin, jos tämä on ainoa peruste, millä palkataan siivoojia kaupungille, niin nämä on aika tavallaan suppea linja. Tämän lisäksi myös työn laa-

23.9.2020

tu on nähtävissä monessa paikassa, ollaan sitten kasvatuksen ja koulutuksen tai kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden piirissä. Että ihan tällaisia pointteja tähän.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä on aika pirulainen keskustelu, kun täällä tuntuu, että käydään kolmea tai neljää keskustelua vähän samanaikaisesti. Yhteinen nimittäjä on tämä tosiseikasto ja se, että meillä on täällä kaupungissa – niin kuin lehdistä ollaan saatu lukea – työntekijöitä, jotka on tehnyt työsopimuksen, joka ei ole objektiivisesti arvioituna heidän oman edun mukainen. Tässä on sekä tällainen liberalistinen sopimuskäsitys että sitten uusi hyvinvointivaltiollinen näkemys että sitten puhutaan tästä yleisestä työmarkkinakysymyksestä ja siitä, että millä tavalla huolehditaan riittävästä palkkatasosta. Sitten samaan aikaan pohditaan, että miten saada lisää valvontaa ja miten voidaan huolehtia, ettei yhtään väärinkäytöstä tule. Varmasti osoittaa vain sen, että täytyy ongelmaa vielä enemmän selvittää ja miettiä, että mihin tässä halutaan puuttua, koska nyt on viisi ratkaisua yhteen ongelmaan, ja ne ei kaikki välttämättä ratkaise sitä ongelmaa, joka on käsillä.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

Elämme epätäydellisessä maailmassa, missä tapahtuu erilaisia väärinkäytöksiä – myös varsin raskaita sellaisia – jopa meidän kaltaisessa yhteiskunnassa, ja on selvää, että meidän pitää kaikin keinoin pyrkiä niitä välttämään, torjumaan ja lievittämään. Tähän kyseiseen asiaan ja kysymykseen liittyen, kuten alkuperäisessä vastauksessa totesin, Helsingin kaupungin harmaan talouden torjunnan vastaisessa ohjeessa on osin vielä tiukempia ohjeita kuin mitä tilaajavastuulaki edellyttää. Valvomme monin tavoin. Varmaan, en uskalla nyt sanoa, että tiukemmin kuin kukaan muu, mutta että varmasti olemme parhaimpien joukossa. Kuten totesin, niin ei pelkästään sopimuksen tekohetkellä vaan myös sopimuskauden aikana. Silti on selvää, ettei mikään valvonta pysty niin täydelliseen lopputuloksen, että voisimme estää kaikki mahdolliset väärinkäytökset. Mutta parhaamme teemme ja parannamme koko ajan vauhtia. Totean vielä, että hyvän mahdollisuuden tämän keskustelun

23.9.2020

jatkamiseen ja kaupungin ehkä vielä uusienkin keinojen käyttöönottoon avaa se, että olemme parhaillaan uudistamassa omaa hankintastrategiaamme.

Sitten ihan muutamaan yksittäiskysymykseen vielä vastaus. Käyttääkö kaupunki oikeuttaan sulkea pois kilpailusta selkeästi liian alhaisia tarjouksia? Kyllä käyttää. Tähän liittyy vaikeita rajanvetotapauksia, mutta lähtökohtaisesti käyttää. Sen sijaan suljemmeko pois kilpailusta, kilpailutuksista sellaisia yrityksiä, joilla on oikeusprosessi kesken mutta ei lainvoimaista tuomiota, niin lähtökohtaisesti emme, koska meillä ei ole siihen lain sallimia edellytyksiä. Kysymykseen siitä, että koulutamme alihankkijoita, niin vastaus on myös ei. Ylipäänsä kaupungin rooli yritysten kouluttajana on varsin vähäinen, eikä meillä ole millään lailla sentyyppisiä resursseja olemassa, että tässä voitaisiin tehdä.

Mutta kuten sanottu, tämä on iso ja vakava kysymys, ja tähän kaupunki on kaikissa toimivallassaan olevin keinoin pyrkinyt vaikuttamaan, mutta siitä huolimatta aina pitää pyrkiä parempaan, ja ellei muuta niin ainakin tuleva hankintastrategian käsittely avaa siihen taas hyvän mahdollisuuden.

Loppuunkäsitelty. Frågan är slutbehandlad. Kyselytunti päättyy. Frågestunden slutar. Asia numero kolme. Ärende nummer tre.

220 §

Esityslistan asia nro 4

KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUSAJAT VUONNA 2021

Ledamoten Björn Månsson

Ordförande. Puheenjohtaja.

Halusin vain varmistaa teknisen asian. Eli tässä kun yksikin kokous pidetään 1. päivä kesäkuuta, niin sehän on tiistaipäivä johtuen varmaan siitä, että silloin kausi vaihtuu, ja siksi se on poikkeuksellisesti tiistaina.

23.9.2020

Me, jotka olemme täällä tänään, emme tiedä, olemmeko me osallisia siihen kokoukseen, mutta vain meidän viimeinen kokous on sitten 19.5, jos meitä ei valita uudestaan. Halusin vain, koska tämä ei käy ilmi tässä, että mikä on vanhan valtuuston ja mikä uuden kokousajat, niin halusin tämän lausua kysymyksen muodossa. Mutta kysymys lienee retorinen.

222 §

Esityslistan asia nro 6

PERIAATEPÄÄTÖS LAUSUNNOKSI SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖLLE HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA EDUSKUNNALLE SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON SEKÄ PELASTUSTOIMEN JÄRJESTÄMISEKSI UUDISTUSTA JA MAAKUNTIEN PERUSTAMISTA KOSKEVAKSI LAINSÄÄDÄNNÖKSI

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Reilut kaksi vuotta sitten, 4.4.2018, käsiteltävänäimme tässä salissa oli kaupungin lausunto silloisen hallituksen silloisesta esityksestä sote- ja maakuntauudistukseksi. Totesimme, että Sipilän hallituksen esittämässä uudistuksessa oli kaupungin kannalta lukuisia ongelmia. Tasapaksu hallintomalli oli unohtanut alueiden väliset erot. Uudistus olisi heikentänyt kaupunkien investointikykyä ja vaikuttanut epäsuotuisasti koko maan kehitykseen. Uudistus olisi johtanut valtionohjauksen kasvuun ja itsehallinnon heikentymiseen. Se olisi luonut pysyvän kilpailuasetelman maakuntien ja kuntien välille, ja sen vaikutukset asukkaisiin sekä demokratian toteutumiseen olivat epäselvät. Uudistus ei myöskään olisi toteuttanut sille asetettuja tavoitteita.

Tänään lausuttavana oleva hallituksen esitys poikkeaa edelliskauden mallista, jossain määrin. Se kuitenkin sisältää edelleen aivan samat valuvat, ongelmat ja lähes samat riskit, joita kritisimme kaksi vuotta sit-

23.9.2020

ten. Kun uudistus ei ole muuttunut olennaisesti, en näe perusteita sille, että kaupunkikaan olennaisesti muuttaisi kantaansa uudistuksesta.

Sote-uudistus on edelleen lähihistoriamme ylivoimaisesti merkittävin hallintoreformi, jolla on monia mittavia ja vaikeasti ennakoitavia vaikutuksia. Kysymys on edelleen myös paljosta muustakin kuin sotesta – tai pelastustoimesta. Mikäli maakunnat perustetaan, muuttuvat samalla kuntien tehtävät, asema ja rooli sekä koko suomalainen hallintojärjestelmä. Peruuttamattomasti. Mikäli maakunnat perustetaan, voimme samalla jättää hyvästit yhdelle maailman toimivimmista, tehokkaimmista ja demokraattisimmista hallintojärjestelmistä. Mikäli maakunnat perustetaan, tulemme samalla hyväksyneeksi suomalaisten kuntien hiljaiset hautajaiset.

Edelleen on myös niin, että uudistuksen myötä Suomi kulkee kansainvälistä kehitystä vastaan. Kun monimutkaistuvassa maailmassa tarve laajojen kokonaisuuksien hallintaan korostuu, pirstotaan sitä Suomessa useille ja vieläpä uusille hallinnon tasoille. Erityisesti isojen kaupunkien menestys erilaisten viheliäisten ongelmien ratkomisessa perustuu eri palvelujen tiiviiseen yhteistyöhön. Kokonaisvaltainen politiikka edellyttää kokonaisuuksien ymmärtämistä, tuloksekas toiminta laajan keinoarsenaalin koordinoitua käyttöä. Nämä kaikki kunnilla on käytössään. Vielä toistaiseksi. Tähän liittyen ehkä paras, tyypillisin esimerkki liittyy segregaaation vastaiseen työhön ja torjuntaan, jossa tarvitaan niin soten, koulutuksen, kaavoituksen, nuorisotoimen ja monien muitten palveluita. Se, että ne ovat kaikki saman sateenvarjon alla, antaa ylivoimaisesti parhaat mahdollisuudet niiden koordinoituun käyttöön. Tämä on tilanne nyt, uudistuksen jälkeen se ei enää sitä olisi.

Helsingin kannalta nyt esitetty malli on edelleen monin tavoin epäedullinen. Voimme toki pitää myönteisenä Uudenmaan erillisratkaisua ja Helsingillä säilyvää järjestämistä vastuuta sotesta ja pelastustoimesta. Joudumme tässä mallissa kuitenkin mekin rakentamaan kaupungin kaupungin sisälle, lisäämään raja-aitoja. Näihin raja-aitoihin törmää helpoimmin silloin kun on haavoittuvassa asemassa: asunnoton, epävakaa perhetilanteesta tuleva nuori, vanhus vailla tukiverkostoja. Erillisratkaisun askel oikeaan suuntaan ei ole kovin mittava.

Erityisen huolissaan on syytä olla uudistuksen rahoitusratkaisusta, joka sekin muuten on liki kopio Sipilän hallitukselta. Taloutemme volyyymi puolittuisi ja puolet veropohjasta leikattaisiin valtion veropohjaksi. Tällä hetkellä siinä maailmassa, missä nyt elämme, hyvän elinkeinopolitiikan hedelmät koituvat ennen kaikkea Helsingin ja helsinkiläisten hyväksi.

23.9.2020

Jatkossa niistä kaksi kolmasosaa vietäisiin suoraan muulle maalle. Ehdotettu sote-rahoitus on kohtuuttoman niukka ja sote-maakunnan rahoituksen määräytymiskriteerit kestävämmät. Helsingin ja metropolialueen erityispiirteet on unohdettu. Rahoituksessa ei huomioida väestönkasvua, muuta maata suurempaa maahanmuuttoa tai eriarvoistumiseen liittyviä haasteita.

Vaikutukset kaupungin talouteen voivat olla kohtalokkaita. Uudistus tulee heikentämään investointikykyämme. Tarve uusille kouluille tai kattavammalle joukkoliikenneverkostolle ei pienene, mutta ne pitäisi jatkossa rahoittaa alle puolella nykytason verotuloista. Ei tarvitse olla ekonomisti ymmärtääkseen, että tällainen yhtälö ei yksinkertaisesti toimi.

Maamme suotuisa kehitys rakentuu pitkälti sen varaan, että kaupungeilla on kyky toimia kasvun moottoreina. Niinpä uudistuksen haitalliset vaikutukset kaupunkiseutujen kilpailu- ja investointikykyyn eivät koidu vain Helsingin, helsinkiläisten tai Turun ja turkulaisten tappioksi, vaan kärsijänä on koko kansantalous ja sitä kautta kaikki suomalaiset. Tämä tuntuu olevan hallituksen sote-uudistusesityksen puurtajille jostain syystä tuntematon yhtälö. Kaupunkien erityiskysymykset samoin kuin kaupunkien aiheellisesti esiin nostamat huolet koko maan kasvusta ja menestyksestä on jälleen kerran sivuutettu.

Kunnan – tai sote-maakunnan – johtaminen on asukkaiden itsehallinnon toteuttamista, jossa valtuuston tehtävänä on linjata kunnan toiminnan päämäärät ja tavoitteet. Mutta maakuntien itsehallintokin on uudistuksessa jäämässä näennäiseksi. Olemme siirtymässä valtiojohtoisen viranomais-soten aikakauteen, jossa sote-järjestelmää ohjataan yksityiskohtaisesti nelivuotissuunnitelmakausilla. Tämä näkyisi myös Helsingissä. Riippuvuus valtion rahoituksesta kasvaisi, ja ministeriöt, erityisesti sosiaali- ja terveysministeriö, ohjaisivat jatkossa Helsingin sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen palvelujen järjestämistä tiukalla kurilla ja tiiviisti. Ministeriöissä linjattaisiin, osin jopa päätettäisiin siitä, mihin kaupunki voi investoida, millaisin tavoin palveluita järjestetään ja jopa mitä palveluita tai työvoimaa voidaan hankkia.

Vaikka esitetty Helsingin erillisratkaisu antaa teoreettisesti Helsingille mahdollisuudet jatkossakin toteuttaa helsinkiläisten erityistarpeet huomioivia palveluita, jää rahoitusratkaisun ja valtion ohjauksen tiivistymisen myötä tähän erittäin, erittäin lyhyt lieka.

23.9.2020

Jo aiemmilta sote-kierroksilta tuttuja teemoja ovat niin ikään kiire sekä se, että uudistusta valmistellaan jälleen kerran vailla kuntakentän min-käänlaista mukanaoloa. Helsingillä ja muilla Uudenmaan kunnilla oli mahdollisuus osallistua viime syksynä erilliskäytösrajoitusta koskevan selvityksen valmisteluun, ja tämä on hyvä positiivisena poikkeuksena tode-ta, mutta muutoin kuntien osaksi on jäänyt lähinnä toimittaa lausunnot ministeriöön. Enpä usko, että niitä tässä aikataulussa suurennuslasilla siellä tutkaillaan.

Sote-uudistus on lisäksi ajautunut, jos mahdollista, entistäkin kauem-mas alkuperäisistä tavoitteistaan. Lausunnoilla olevassa esityksessä ei ole kyetty osoittamaan esimerkiksi uudistuksen kustannussäästövaiku-tuksia, vaikutuksia tuottavuuteen tai hoitojonoihin. Päinvastoin, toivottu-jen vaikutusten saavuttaminen on todettu varsin epävarmaksi. Miksi to-teuttaa uudistus, joka ei vaikuta palvelujen saatavuuteen, laatuun tai kustannuskehityksen hillintään ja joka sen ohella aiheuttaa monen-moista harmia? Ainoa mikä näyttää varmalta on se, että uusi hallinto synnyttää uusia kustannuksia ja myös merkittäviä muutuskustannuksia. Niihin valtio on periaatteidensa mukaisesti varannut riittämättömästi ra-hoitusta tälläkin kertaa.

Kaiken jo todetun lisäksi ei pidä unohtaa, että maakuntien perustami-nen olisi vasta sote-saagan ensimmäinen osa ja maakuntien kapea tehtäväala jäänee välivaiheeksi. Valmistella on parlamentaarinen selvi-tys niin monialaisista maakunnista kuin maakuntaveron käyttöönotosta. Kun maakunnat on kertaalleen perustettu, ei mikään estä ylikunnallista yhteistyötä edellyttävien tehtävien kokoamista jatkossakin juuri niiden järjestämisvastuulle. Jos me olemme aidosti sitä mieltä, että kunnat ei-vät Suomessa tällä hetkellä selviä soten järjestämisestä, eivät ne selviä toisen asteen koulutuksestakaan. Se, että Helsingissä selvittäisiin, ei tarkoita sitä, etteikö olisi vain ajan kysymys, että seuraavana siirtyy sit-ten maakunnille toisen asteen koulutus ja sen jälkeen jotain muuta. Tämä esitys avaa loputtomat mahdollisuudet tämäntyypisille kehitys-kuluille.

Väestön ikääntymisen, palvelukysynnän ja julkisen talouden paineiden vuoksi tarve sote-uudistukselle on edelleen olemassa, ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun kokoaminen kuntaa suuremmille toimijoille on pääosin perusteltua etenkin metropolialueen ja suurten kaupunkiseutujen ulkopuolella.

Totesin valtuustopuheessani huhtikuussa 2018, että täydellistä sote-ratkaisua ei ole olemassa, mutta kaikessa uudistamisessa kyse on en-

23.9.2020

nen kaikkea riskitason valinnasta. Riskien välttämiseksi olisi suonut, että tällä hallituksella olisi ollut viisautta lähteä uudistamaan sosiaali- ja terveystalvveluita hyvin toimivan kuntapohjaisen järjestelmämme pohjalta.

Hyvät valtuutetut.

Hyväksyimme kokouksessamme kaksi vuotta sitten silloista sote-uudistusta koskevan hyvin kriittisen lausunnon äänin 82–3. Toivon ja uskon, että tälläkin kertaa osaamme katsoa uudistusta Helsingin näkökulmasta ja voimme yhdessä todeta, että kaupungin kannalta ja edellä todetuista syistä valmisteilla oleva sote-uudistus olisi tässä muodossaan karmea virhe.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Uusi hallitus, uusi syksy, uusi versio sote-uudistuksesta. Vaikka sote-uudistus on monella tapaa maltillisempi mittakaavaltaan kuin Sipilän hallituksen esittämä, on se silti massiivinen uudistus. Tämä mittakaava tarkoittaa, että melkein mistä tahansa yksityiskohdasta tässä uudistuksessa voisi debatoida yön jos toisenkin.

Helsingin näkökulmasta sote-uudistus tarkoittaa, että kaikki Helsingin sosiaali- ja terveystalvvelut irtoavat jonkin verran enemmän muusta kaupungista. Mutta samalla, toisin kuin muissa maakunnissa, Helsingissä sote-palveluista päättää jatkossakin Helsingin valtuusto ja kaupunki jatkaa palveluiden järjestäjänä. Helsinki ja muut Uudenmaan alueet tulevat käyttämään HUSin erikoissairaanhoidtoa, ja on todennäköistä, että pienempi määrä omistajia ohjaa HUSia nykyistä selvästi paremmin. Helsingin näkökulmasta tämä erikoissairaanhoidon ja perustason roolijako ja yhteensovittaminen on iso parannus nykyiseen.

Helsingillä on nyt tässä uudistuksessa niin erityinen asema, että keskitymme lausunnessamme – joka hyvin yksimielisesti on edennyt, ja siitä kiitos kaikille kaupunginhallituksessa ja sitä jo aikaisemminkin – niihin kysymyksiin, jotka ovat meille olennaisimpia muutoksia. Niin teen tässäkin puheenvuorossa. Haluan myös tavoitella tämän uudistuksen todellista luonnetta: uudistuksella on puolensa ja puolensa.

23.9.2020

Ensin niistä hyvistä puolista. Yhdessä mielessä lausunnolla oleva sote-uudistus on erinomainen. Se on erinomainen, kun sitä vertaa aiempiin täällä kommentoituihin. Ensinnäkin tämä sote-uudistus keskittyy vain sote-palveluihin ja pelastukseen eikä sisällä markkinamallia, joka oli edellisissä sote-uudistuksissa ja niitä käsitelleissä valtuustoissa hyvin monen valtuutetunkin pääkritiikin kohde täällä. Mitään osuutta yhteisistä palveluista ei pakoteta markkinoille, vaan jokainen maakunta ja sote-alue saa itse päättää, miten palvelut tuottaa. Firmojen lobbareiden unelmaa ei tästä synny, ja hyvä niin.

Toiseksi Helsingistä ei tule eteläinen osa jättimäistä Uudenmaan maakuntaa. 1,7 miljoonan asukkaan maakunnan sijaan voimme kehittää omaa toimintaamme ja sen kiinnittymistä kaupungin muihin toimintoihin maltillisin askelin. Helsingin sote pysyy Helsingin sotena. Se on merkittävä asia.

Kolmanneksi Uudenmaan erillisratkaisussa saimme kaupunkina olla mukana ratkaisun sorvaamisessa, kuten pormestari Vapaavuorikin kuvasi. Se oli seuraus siitä, että me esitimme vaatimuksia ja vaatimuksiimme vastattiin. Se oli viisautta nykyiseltä hallitukselta ihan itsekkäistä syistäkin varmasti. Uudistuksen voi näin saada läpi, mutta myös johtaa varmasti parempiin palveluihin kaikille. Tällä tiellä kannattaisi todellakin jatkaa koko uudistuksessa laajemminkin, koska tällainen iso muutos vaatii sitoutuneita tekijöitä ja tulokset näkyvät vasta vuosien päästä. Kaupungeilla ja sairaanhoitopiireillä on osaamista, mitä ministeriöiden kannattaisi paljon enemmän hyödyntää ja ottaa tekijöitä mukaan kaikissa uudistuksen erityiskysymyksissä – ja niitähän tällä laajalla sotesektorilla ja pelastustoimessa todellakin riittää.

On kuitenkin rehellistä todeta, että mikään tarve sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukselle ei oikeastaan synny ja ole syntynyt Helsingin näkökulmasta. Julkisessa keskustelussa uudistusta perustellaan ennen muuta maakuntien Suomen vanhenevalla väestöllä, palvelutarpeen kasvulla ja perusterveydenhuollon vahvistamisella. Aiempien sote-uudistusten tapaan so-osa on liian äänetön ainakin julkisessa keskustelussa valitettavasti.

Tässä kontekstissa soteen liittyy myös huolia Helsingin kannalta, ja nyt päästään siihen uudistuksen toiseen puoleen, niihin negatiivisiin. Vaikka julkisen keskustelun pohjalta voisi kuvitella, että säästöpotentiaalia löytyisi nimenomaan muualta Suomesta, näyttävät uudistukseen liittyvä rahanjako todella erilaiselta, ja Helsingin asema käy siinä vaikeaksi. Jos aikataulu pitää ja rahoitusta ei korjata, näyttää tilanne tulevan kun-

23.9.2020

tapäättäjän näkökulmasta Helsingissä seuraavalta. Kahden vuoden kulluttua teemme täällä jollakin joukolla talousarviota. Sen sijaan että voisimme lisätä määrärahoja samaan tapaan hyvin maltillisesti kuten tähänkin asti, kun väestömme vanhenee ja monet muutkin kasvavat palvelutarpeet päihdepalveluista lastensuojeluun vaativat sitä, joudumme aika rankalle säästölinjalle.

Vuonna 2023 eli jo kahden vuoden päästä, kun olemme tekemässä sitä talousarviota, kustannusten pitäisi pysyä korkeintaan samalla tasolla aiempaan vuosiin verrattuna, ikääntymisestä ja muusta palvelutarpeen kasvusta huolimatta. Sen jälkeen siirtymäajantasaus vähenisi niin, että Helsingin pitäisi tulla toimeen 2024 yli viisi miljoonaa euroa pienemmällä summalla, ja tästä eteenpäin vuosittain leikkauksia olisi tehtävä ainakin noin 20 miljoonan euron summalla aina vuoteen 2030 asti. Nykyparametreillä tämä leikkaustarve olisi koko ajan kasvava summa ja sote-rahoituksen taso olisi jopa noin 100 miljoonaa euroa nykyistä alemmalla tasolla. Täsmälliset summat riippuvat useista tekijöistä. Lopulliset luvut täsmentyvät vasta kunkin vuoden kohdalla, mutta nykyparametreillä todella skenaario näyttää tältä.

Tämä 100 miljoonaa euroa vastaa esimerkiksi noin kaikkien terveysasemiemme vuosittaisia kuluja. Eilen sote-lautakunnassa päätimme 60 miljoonalla eurolla tähän vuoteen verrattuna kasvavasta talousarviosta ja pidimme sitä niukkana. Miinusmerkkinen tai jopa 100 miljoonaa euroa leikkaava budjetti tämän siirtymäajan jälkeen olisi Helsingin mitaluokassa hyvin vaikea. Kyse on todella suuresta summasta. Nämä muutokset tarkoittaisivat hyvin rankkoja priorisointeja ja varmasti veisivät tavallisten helsinkiläisten luottoa siihen, että tukea ja hoitoa saa oikea-aikaisesti ja viipymättä. Ja jos rehellisiä ollaan, kiitosta ylenpalttista palveluista ei helsinkiläisiltä varmasti valtuutetuille tähänkään asti ole tullut kovin paljon.

Myöskään erikoissairaanhoidon puolelta rahaa ei voi löytää helposti. HUSin hallitus arvioi lausunnossaan seuraavasti: "Kun uusi rahoitusmalli on tullut täysmääräisesti voimaan, on varovainen arvio rahoituksen supistumisesta koko Uudenmaan soten osalta noin 400 miljoonaa vuodessa, mikä HUSin osalta tulee tarkoittamaan yhteensä 100 miljoonaa euroa vuodessa".

Sote-uudistuksen suurin ongelma Helsingille on siis tässä rahoituksessa, minkä perustelemme lausunnossamme hyvin ja tyhjentävästi. Kuten koko kaupunki, olen itsekin edunvalvonnassa lähettänyt ja tulen jatkossakin lähettämään vahvaa viestiä sinne eduskunnan suunnalle siitä,

23.9.2020

että tähän on saatava vielä korjauksia. Yksikään hallitus ei ole luvannut sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen merkitsevän sen kurjistumista edes helsinkiläisillä, ja nyt sen vaara on ikävä kyllä olemassa.

Korjausliikkeenä tarvittaisiin suurimpien kaupunkien erityispiirteiden erittelyä ja ymmärtämistä: esimerkiksi asunnottomuuden, päihteiden käytön, kaupunkien sisäisen segregaaation ja sosiaalisen huonosuaisuuden. Jos nämä arvioitaisiin paremmin ja rahoitusta korjattaisiin, sosiaali- ja terveystalvet pystyisivät vastaamaan kaupunkilaisten todellisiin tarpeisiin myös jatkossa.

Toinen haaste uudistuksessa on aikataulu. Kun hallitusohjelmassa harkittiin kiveen sote-uudistuksen malli ja muoto, ei tiedetty maailman olevan hyvin erilainen paikka silloin kun uudistus lähtee lausunnoille. Sote-uudistusta joudutaan tekemään nyt valtavan kriisin varjossa, ja koronakriisin hoito ja sen vaikutukset muuttavat myös kuntien ja sote-palveluiden rahoitusta ennätysellisellä ja vaikeasti ennakoivalla tavalla.

Sote-uudistukset ovat Suomessa olleet hallituksille niin vaikeita operatioita, että on jollain tavalla ymmärrettävää, ettei hallitus ole tätä halunnut jarrutella, mutta näin suuren uudistuksen vaatima huoli, aika ja energia organisaatioiltamme tulee luomaan todellisen vaikeuden lähi-vuosiksi. Tähän otamme tiukasti lausunnoissamme kantaa, ja hyvä niin.

Nostan esiin myös uudistuksessa vähemmälle huomiolle jäävän puolen: pelastustoimen. Tämä on myös pelastustoimen uudistus. Helsingin pelastustoimen osalta ehdotettu rahoitusmalli myös vaarantaa pelastustoimen palveluiden järjestämistä. Helsingillä on pääkaupunkina ja aivan erityisenä paikkana omat erityislaatuiset piirteensä, jonka vuoksi myös pelastustoimessa joudutaan hakemaan muusta Suomesta poikkeavia ratkaisuja. Ne pitäisi huomioida paremmin.

Uudistuksessa on myös paljon yksityiskohtia, ja ajattelin, että osallistun niiden osalta keskusteluun vielä erillisillä puheenvuoroilla. Mutta jos tämä nyt menisi eteenpäin, olisi meillä kaupungilla paljon tehtävää. Kun jako kaupungin palveluiden välille hallinnollisesti tehdään, pitää meidän tarkasti miettiä, miten yhteinen työ eri toimialojen palveluiden välillä jatkossa toimii. Sillähän olemme perustelleet myös sitä erillISRatkaisua, sillä integraatiolla. Yksi osa tätä on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenne, jota olemme tällä valtuustokaudella monin tavoin vahvistaneet. ErillISRatkaisu on meille mahdollisuus, jonka äännekkäästi vaa-

23.9.2020

dimme ja saimme. On myös meille näytönpaikka tietenkin tehdä siitä toimiva.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho.

Puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Esitetyn lakiuudistuksen esityksen pahin vikahan on rahoituksessa, ja onnistuneesti pormestari kertoi, mihin kaikkeen se tulee vaikuttamaan, jos tämäntyyppinen rahoitusmalli menisi läpi. En siitä enempää.

Joka tapauksessa sote-investointien valtionohjausta ei voi toteuttaa, niin kuin on lakiesityksessä mainittu. Sehän kuristaisi, meillä on iso velka rakentamisessa ja meillä on kasvava väki. Toinen asia olisi, että Uudenmaan sote-toimijat pitäisi nyt velvoittaa yhteiseen tietokantaan eli että potilaiden tiedot terveydestä ja sosiaalista olisivat kaikki kaikkien käytettävissä. No, tämä lakiuudistus ei sitä edistä. Päinvastoin. Kolmas asia on, että perustason vahvistaminen ja sosiaalipuolen vahvistaminen ei voi merkitä erikoissairaanhoidon suorastaan hävittämistä laajasti tasavertaisesti kaupungin eri asukkaiden sairastuessa. Yliopistosairaalan toimintaedellytyksiä ei voida vaarantaa. Meillä on oikeasti maassa vain yksi iso yliopistosairaala. Se on HUS, ja kolmannes siitä on Helsingin vallassa. Ei sitä voida kadottaa koulutuksen, tutkimuksen osalta.

Uudistus terveydenhuollon saatavuuden ja palvelujen yhdenvertaisuuden kannalta on aivan mahdoton. Se tarkoittaisi, että pienevillä rahoilla julkinen terveydenhuolto palvelisi niitä, jotka joutuvat menemään terveydenhuoltoon ja saamaan palvelut julkisesti. Yksityisellä ja työterveyshuollon rahoilla saataisiin sitten hankkia muille, ja tämä ei ole suomalainen malli toteuttaa peruspalveluja. Ei opetuksessa mutta ei myöskään terveydenhuollossa.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Hallituksen esitys maakuntapohjaisesta sote-uudistuksesta ja sen rahoituksesta on ryöstö! Siinä tapahtuu merkittävä tulonsiirto maan eteläosista ja suurista kaupungeista valtiolle ja sieltä sitten muualle Suo-

23.9.2020

meen. Uudenmaan terveydenhuolto tulee saamaan esityksen mukaan valtiolta siis, kuten jo apulaispormestari Vesikansakin sanoi, 400 miljoonaa vähemmän kuin mitä me käytämme nyt. Ja HUS joutuu käyttämään 100 miljoonaa vähemmän rahaa tämän esityksen mukaan. Samalla heidän täytyy irtisanoa 1 500 terveydenhuollon ammattilaista. Kuka hoitaa sitten keskoset ja syövätkin? Erityistason hoitoa ei ole ollenkaan huomioitu rahanjaossa, ja opetusta ja tutkimustakaan ei huomioida.

Maakuntien rahoitus on päinvastoin suunniteltu sillä tavalla, että mitä sairaampi kansa, niin sitä enemmän annetaan rahaa. Lappilaisen Simon kunnan johtaja esiintyi Ylen A-studiossa. Hän totesi, ettei ole rahaa. Eikö ole, kun Simon kunta, jonka asukkaiden lukumäärä on vain viisi promillea Helsingin asukasluvusta, on solminut sopimuksen Mehiläisen kanssa soten järjestämisestä, ja Mehiläisen sivuilla sanotaan, että hyvin menee. Pitäkö helsinkiläisten elättää sitten myös Mehiläinen?

Toivon, että kaupunginhallitus laatii vahvan lausunnon maan hallitukselle siitä, ettei kolmas julkinen hallintoporras ole tarpeellinen ja esitetty toiminnan ja investointien rahoitus on aivan pielessä. Ihmettelen, miten sosialidemokraatit, päähallituspuolue voi olla huonontamassa suurten kaupunkien asukkaiden asemaa. Ja vihreät, kun teillä kaikki asuvat kaupungeissa, miten te voitte olla tällaisen esityksen takana? Puhumatkaakaan ruotsalaisista! Mun on ihan pakko sanoa pääministeri Marinin sanoin: ettekö häpeä?

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja.

Suomessa on yritetty saada aikaan sote-uudistusta pitkään, ja nyt vihdoin voin sanoa, että olen toiveikas, että tässä päästään hyvällä tavalla maaliin. Meillä on tässä hallituksen esitys, jossa on toimivat peruspaliakat, joka rakentuu vahvan julkisen terveydenhuollon ja sosiaalipalveluitten varaan, jota hallinnoidaan demokraattisesti maakuntavaltuustojen kautta ja jolla on edellytyksiä lisätä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta palveluitten saamisessa.

Pormestari sanoi, että tämä ei ole olennaisesti muuttunut edellisistä vaiheista. Tämä oli sikäli kiinnosta väite, että tässä on kuitenkin tehty erilliskäyttö Uudellemaalle, joka varsin hyvin vastaa nimenomaan niihin pulmiin, mitä Helsingin näkökulmasta näissä aikaisemmissa mal-

23.9.2020

leissa on ollut. Tämä erilliskäyttö mahdollistaa sen, että me voidaan järjestää omat palvelut jatkossa itse ja se mahdollistaa, että me vie-
dään eteenpäin sitä sosiaali- ja terveystalouden integraatiota, minkä
suhteen meillä on tehty varsin hyvää työtä. Haasteena tämän nimen-
omaan integraation näkökulmasta on se, että HUS jää tästä organisaatiosta
erilliseksi organisaatioksi. Ja tämä on asia, mihin pitää kiinnittää
huomiota uudistuksen toimeenpanossa, että me todella vahvistetaan
yhteistyötä HUSin kanssa myös sosiaalipalveluitten ja erikoissairaanhoidon
yhteensovittamisessa.

On totta, että tämän hallituksen esityksen iso ongelmakohta on rahoitus.
Se perustuu sote-palveluitten tarpeeseen, mutta ne tarvekertoimet,
joilla tarvetta arvioidaan, niin niitä ei ole riittävästi arvioida ja ne ei tun-
nista riittävästi kaikkia palveluitten tarpeeseen vaikuttavia tekijöitä. Sen
takia tämä rahoitus Helsingin näkökulmasta on hyvin pulmallinen ja voi
tuottaa vakavan uhkan yhdenvertaisille julkisille palveluille. Tämä on
keskeinen kohta, mitä tässä olisi syytä korjata. Kuitenkin olen iloinen
siitä, että tässä on monta muuta hyvää ja toimivaa osa-aluetta, joitten
varassa isona kokonaisuutena tätä voidaan viedä eteenpäin.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin kysyä valtuutettu Vuorjoelta, joka olette hallituspuolueessa,
että luuletteko todella, että tämä korjautuu tämä rahoitus. Koska se on
nyt näin tähän kirjoitettu, niin tuskin sitä rahaa nyt tähän niin paljon li-
sää tulee, että sinne tulisi sitten monia miljardeja lisää.

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin

Ärade ordförande.

Hallituksen sote-uudistuksen tavoitteet, kuten terveyserojen kaventa-
minen, palveluiden turvaaminen yhdenvertaisesti ja työvoiman saanti,
on tavoittelemisen arvoisia. Esitysluonnoksessa ehdotetaan siirrettä-
väksi itsehallintoalueille vähemmän tehtäviä kuin viime hallituskaudella,
mikä samoin kuin Uudenmaan erilliskäyttö pienentää uudistuksen ris-

23.9.2020

kejä. Erillisratkaisussa Helsinki vastaa jatkossakin palveluiden järjestämisestä, ja tämä on myönteistä.

Suomen suurimman kaupungin on kuitenkin mahdotonta hyväksyä, ettei suurempi osa rahoituksesta jakautuisi asukasmäärän perusteella. Kuten Helsingin lausunnossa sanotaan, lakiesitys on kohtuuttoman niukka eikä se ota metropolialueen keskuskaupungin erityisongelmien moninaisuutta ja laajuutta huomioon. Hallituksen on tarkasteltava ja muutettava rahoituksen määräytymiskriteerejä ? . Sote-sektori on ollut erityisen paineen alla nyt pandemiatilanteessa, mutta tämä ei saa olla tekosyy sille, että huolellista arviointia ja vaikutusten arviointia ei tehtäisi perusteellisesti. Nostaisin myös, että Helsingin pelastustoimen alueen erityispiirteitä ja toiminnan tuloksia ei ole riittävästi huomioitu valmistelussa, ja olen kriittinen opiskeluhuollon kuraattori- ja psykologi-tehtävien siirtämistä sote-maakunnille. Opiskelijahuollon tulee olla aidosti koko oppilasyhteisöä tukevaa ja ennaltaehkäisevää.

Förslaget i vårdreformen beaktar vård på svenska bättre än vi sett i tidigare förslag. Trots det är det omöjligt för oss som helsingforsare att acceptera nuvarande modell i sin helhet. Finansieringsmodellen är ohållbar, elevvården borde bli kvar under bildningssektorn och tidtabellen är överambitiös ifall man vill garantera god lagberedning, för att nämna några utmaningar.

Puheenjohtaja.

Helsingin kaupungin lausunto on kohdallaan. Sote-uudistusta ei voida hyväksyä tässä muodossa.

Tack.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos kaupunginhallitukselle hyvästä päätösehdotuksesta. Luin hesarista, että kaupungeilta haetaan etupäässä negatiivisia perusteluja, ja tässä muutama pointti, jonka poimin. Tässä mallissa sote-verotusoikeus puuttuu ja Helsingin kuntaveron säätövara jää pieneksi. Lisäksi rakennusbuumin takia kasvaneet lainat jää voimaan. Kustannukset lisääntyvät ainakin koronan vuoksi ellei muutenkin, ja johtopäätös on, että rahoitusasema heikkenee vakavasti monesti eri syistä. Että tämä on kyllä ihan todella huono setti. Tämä rahoitusmalli pitäisi näistä edellä mainituista huolimatta korjata. Vain 15 % rahoituksesta tulee

23.9.2020

asukasluvusta ja 4 % asukastiheydestä. Näitä prosentteja pitäisi kasvattaa, ja kaupungissa oleva erikoissairaanhoido ja myös erikoisonnettomuudet pitäisi huomioida tässä rahoituksessa.

Tämä pelastuslaitoksen osuus on erittäin tärkeä monessa mielessä, kuten varmaan tiedetään. Tässä on semmoinen pointti, että Helsingin palomies-ensihoitajien palkat on alemmalla tasolla kuin muiden Uudenmaan kuntien, vaikka heillä on enemmän vaarallisia erikoistehtäviä. Tämä nyt on ihan älytön tilanne, ja tätä mainintaa en löytänyt päätösehdotuksesta. En tiedä, kuuluisiko se sinne. Pelastustoimen johtokeskus pitää myös saada Helsinkiin, ja päätösehdotuksessa mainittujen onnettomuustyyppien lisäksi rahoituksen syynä on syytä huomioida pääkaupungin onnettomuuksien erityispiirteet, kuten metro, eduskunta, laajat maanalaiset tilat ja esimerkiksi terrori-iskujen mahdollisuus kaupungin lukuisiin suurlähetystöihin.

Sitten lopuksi kaksi positiivista poimintaa. Kuntien liikelaitokset, ELY-keskukset ja aluehallintovirastot voidaan viedä maakuntahallinnon alle, ja silloin byrokratiakustannukset vähenee teoriassa. Mutta väheneekö ne oikeasti? Se on hyvä kysymys. Ja sitten tämä Uudenmaan erillisratkaisu on oikein hyvä.

Kiitos.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja.

Halusin kuunnella hieman tätä laajempaa keskustelua ennen kuin otan tämän toisen puheenvuoron. On helsinkiläisille ratkaisevaa, minkälaisella rakenteella sosiaali- ja terveystalvueluita jatkossa tuotetaan ja minkälaisilla resursseilla tätä tehdään. Mutta näiden isojen linjojen lisäksi on paljon kysymyksiä, jotka ovat keskeisiä monelle palvelua käyttävälle tai henkilöstölle. Yhdestä näistä olemme käyneet kiivasta keskustelua myös kaupungin sisällä. Nimittäin siitä, mihin oppilashuolto uudessa hallintorakenteessa kuuluisi. Oikeaa, kaikki ongelmat ratkooa paikkaa oppilashuollolle ei ole. Kaikissa ratkaisuissa on haasteensa, ja rajapinta koulun sekä lasten sote-palveluiden väliin tulee aina jonnekin. Itse näen, että mielenterveyspalveluiden parantamiseksi on ongelmallista jakaa oppilashuollon työntekijät kahteen eri paikkaan nykyisellä tavalla. Lasten ja nuorten mielenterveys on kuitenkin yksi yhteiskuntam-

23.9.2020

me merkittäviä kysymyksiä. Itse asiassa se on merkittävin kansanterveyskysymys nuoremmissa ikäluokissa.

Kaikki alan asiantuntijat ovat olleet yksimielisiä siitä, että ratkaisua tähän on etsittävä niin, että voitaisiin auttaa lapsia ja nuoria heidän omassa lähiympäristössään – siis omalla koululla – ja kun apu ja tuki siellä eivät riitä, joustavalla hoitoketjulla sosiaali- ja terveyspalveluissa. Matala kynnyks avun hakemiselle ja nopea ja riittävän vahva tuki heti varhaisessa vaiheessa vähentää raskaampien palveluiden tarvetta ja tekee myös tilaa vaativampaa tukea tarvitsevalle. Periaatteessa tämän järjestämisen pitäisi onnistua toimialarajojen yli. Käytännössä tässä on ollut välillä pientä ja joskus keskisuurtakin kitkaa. Tietysti sinällään koulukuraattorit ja koulupsykologit sopisivat sote-ammattilaisena hyvin myös sote-puolen muiden ammattilaisten joukkoon.

Monien ammattilaisten ja heidän edunvalvojiensa – erityisesti yksityisillä sopimuskouluilla – mielipide on tätä kohtaan ollut selkeä ja negatiivinen. On tärkeää todeta, että koulupsykologit ja koulukuraattorit eivät fyysisesti lähtisi koululta pois, vaan lakiesityksessä edellytetään nimenomaan lähipalvelua koululla. Teenkin sen takia muutosesityksen, jossa palautettaisiin kaupunginhallitukselle se esitetty pohja, jossa kannatetaan oppilashuollon osalta hallituksen esitystä. Kansliapäällikön esitys siinä kaupunginhallituksessa oli sosiaali- ja terveyslautakunnan kannan mukainen.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja.

Olemme täällä jälleen taas sote-uudistuksen parissa niin kuin aiempinakin vuosina. Olisi joskus kiva nähdä, millainen malli sote-uudistuksesta esitettäisiin, jos se tehtäisiin riippumattomien virkamiesten ja osajien kulmasta, ei niinkään poliitikkojen näkökulmasta. Siten että se huomioisi nimenomaan potilaat, asiakkaat ja veronmaksajat. Mutta sitä ei nyt toistaiseksi ole tulossa, ja taas viritellään yhtä vastavaa.

Helsingin lausunto sote-uudistuksesta on hyvä, kattava. Se on realistinen, ja erityinen huomio on minusta se, että nimenomaan nämä koulukuraattorit ja -psykologit esitettäisiin tässä, että säilyvät edelleen siellä

23.9.2020

lähellä avun tarvitsijaa eikä niitä siirretä sote-maakunnalle. Asia on erittäin ajankohtainen tällä hetkellä.

Jos tämä nyt sitten sattuu menemään läpi, niin tässä on parannusta ehkäpä tämä erillisratkaisu, joka meille luonnollisesti sopii, mutta haasteita on. On aikataulu, on rahoitusmalli, joka on itse asiassa kesken-eräinen. Ja mikä on hurjinta, niin tässähän tilanne on se, että tämä esitys säästää, tarkoittaa 20 %:n leikkausta vuoteen 2029 mennessä. Jos maakunta ei silloin pysty sopeuttamaan toimintaansa, niin joutuu arviointimenettelyyn. Että kyllä tässä on rajumpi leikkaus itse asiassa kuin oli Sipilän hallituksen vastaavassa. Uudeltamaalta siirtyy HUSin laskelemien mukaan varovaisesti arvioiden noin 400 miljoonaa euroa vuodessa muualle maahan, ja HUSin budjetti pienenee 100 miljoonaa, joka tarkoittaa noin 1 500 henkilötyövuotta per vuosi. Tämä rahoitus perustuu sairastavuuteen. Mitä sairaampi, niin sitä enemmän rahaa. Missä on terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisy? Tämä malli tarkoittaa rajuja säästöjä ja palveluiden saatavuuden heikentämistä.

Ohjausmalli on tässä ongelmallinen. Mä taidankin ottaa toisen puheenvuoron. Mulla on niin paljon asiaa vielä.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Merkillistä, että tässäkin salissa ammattilaiset sanoo, että sote-uudistus tarvitaan. Eihän tämä maa tarvitse mitään sote-uudistusta! Siis sehän tuli Sipilän hallituksen ensimmäisenä ehdotuksena vuonna 2015, että tällainen maakunta tarvitaan. Eihän sitä ennen puhuttu muuta kuin laajemmista hartioista ja isommista organisaatioista. Ei mistään maakunnista! Ja nyt kaikkien huulilla on, että ? joku uudistus. Ei me tällamoista ollenkaan tarvita. Me tarvitaan perusterveydenhuollon vahvistus, ei muuta.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

23.9.2020

Tätä maakuntaa kaikesti tarvitsee keskusta, eivät suinkaan asukkaat ja ihmiset.

Valtuutettu Matti Parpala

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten tässä on todettu, niin tämä sote-uudistus on valitettavasti ihan yhtä huono kuin edellinenkin. Tämä paketti on tarpeettoman laaja ja silti keinoiltaan riittämätön korjatakseen järjestelmän suurimpia ongelmia. Tämä uudistus vie rahat sieltä, missä rahaa tarvitaan, keskittyy rakenteelliseen näperrykseen siellä, missä muutosta ei tarvita. Esityksessä on muitakin ongelmia. Mainittakoon niistä tässä kaksi. Jos edellinen hallitus törmäsi perustuslakiin siinä, miten palveluita oltiin ohjaamassa yksityiselle, niin hakee tämä hallitus ongelmansa toisesta suunnasta. Ostopalveluiden merkittävä rajoittaminen ja voimassa olevien sopimusten muuttaminen jopa taannehtivasti laittomiksi antavat viitteitä siitä, että perustuslakivaliokunnassa voi tulla yhtä paha kolari kuin viime tuotantokaudellakin.

Koko uudistuksesta kuvastuu ylipäänsä kova usko siihen, että ministeriössä Meritullinkadulla tunnetaan sote-palveluiden järjestäminen parhaiten, oli kyse sitten Pellostasta, Porvoosta tai Pöytyästä. Toisin kuin apulaispormestari aiemmin kuvasi, asia on kyllä niin, että jos kaikki raha tulee valtiolta, niin kyllä valtio myös päättää, miten ne rahat viime kädessä käytetään. On oikeastaan hieman vaikea uskoa, että myös keskusta on ollut valmistelemassa tätä uudistusta, joka kuitenkin aika usein uskoo alueilla itsenäiseen päätöksentekokykyyn. Sen sijaan keskustan kädenjälki kyllä näkyy uudistuksen toisessa isossa ongelmassa. Tämä sote-uudistus on peitelty tulonsiirto, joka tarkoittaa muun muassa helsinkiläisiltä sote-palveluilta noin 100 miljoonan euron leikkausta.

Hyvä valtuusto.

Maan hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen kaventaa terveyseroja. Taitaa olla niin, että hallitus kyllä siinä onnistuu, mutta ei sen takia, että sote-palvelut keskimäärin paranevat, vaan siksi että palvelut kaupungeissa huononevat. Toivokaamme siis, että pormestari oli oikeassa sanoessaan, että eiköhän tämäkin sote-uudistus vielä kaadu.

23.9.2020

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä prosessi on surullinen esimerkki siitä, miten Suomi kykenee uudistumaan ja ennen kaikkea uudistamaan hallintoaan kansalaisten palvelujen turvaamiseksi. Tällä hetkellä maakunnissa olisi se hyvä puoli, tai huono puoli on se, että näitä alueita on aivan liikaa, ja sitten toinen puoli on se, että näiden alueiden tuotantojärjestelmät eivät pysty uusiutumaan sen väestön kehityksen mukaisesti. Raha ei riitä mihinkään eikä millään alueella Suomea, jos näitä hallintojärjestelmiä, toimintatapoja ei uudisteta tukemaan ihmisten terveyttä, hyvinvointia ja omaa pysyvyyttä elää.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Sote-uudistuksen kokonaisuudessa pieni mutta koulujen kannalta äärimmäisen tärkeä osa on lakiesitykseen sisältyvä oppilashuollon eli koulupsykologien ja kuraattorien siirto sote-maakunnille ja Helsingissä sote-toimialalle. Enemmistössä kuntia palvelut on tällä hetkellä integroitu kuntien opetustoimeen ja näin myös Helsingissä. Kaupunginhallituksessa omaksuttiin äänin 8–7 kielteinen kanta siirtoon. Kiitos siitä, ja en siis kannata palautusesitystä.

Muutama perustelu tähän. Nykyisen oppilas- ja opiskelijahuoltolain 1 luvun 3 §:n toisessa momentissa säädetään seuraavaa: Opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoitona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon siten kuin tässä laissa säädetään. Käytännössä esimerkiksi koulupsykologi työskentelee koululla ja työhön sisältyy yksilökohtaista opiskeluhoitotyötä ja lain mukaista yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä. Opiskeluhoillon tehtäväkenttä on erilainen kuin esimerkiksi terveydenhoitaja, jota usein käytetään tässä nyt verrokkina. Ei siis kannata verrata sitä, että terveydenhoitajakin toimii terveystoimesta käsin koulussa ja oppilaitoksessa. Psykologin ja kuraattorin tehtävät sisältävät huomattavasti enemmän mielenterveyteen, koulunkäyntiin ja opiskeluun, opettajien työhön, kouluyhteisöön ja konsultointiin sekä ryhmien ja yhteisöjen psykologiaan liittyviä kysymyksiä. Juuri nämä tehtävät edellyttävät kiinteää yhteyttä kouluun sekä organisatorisesti että fyysisesti.

23.9.2020

Nyt tämä lausunnolla oleva esitys mahdollistaa sen, että psykologit ja kuraattorit eivät ole enää koulujen ja oppilaitosten tiloissa, ja sehän tietenkin romuttaa koko tämän idean perusajatuksen. Esityksen mukaan palvelujen on oltava toisen asteen opiskelijoiden helposti saavutettavissa ja perusopetuksen oppilaille ne on järjestettävä oppilaitoksessa tai sen välittömässä läheisyydessä. Säädoskohtaisissa perusteluissa todetaan, että koulun välittömällä läheisyydellä tarkoitettaisiin perusopetuksessa olevien oppilaiden kannalta kohtuullista kävelyetäisyyttä koulusta. Tämä helppo saavutettavuus, mistä puhutaan toisen asteen opiskelijoiden osalta, sehän voi olla Helsingissä missä tahansa. Voin jatkaa myöhemmin.

Kiitos.

Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Kiitos apulaispormestari Pakariselle kannanotosta, mutta itse en näe siinä mitään ongelmaa, että minkä takia koulukuraattorit ja -psykologit eivät voisi kuulua sosiaali- ja terveystoimialan piiriin ihan samalla tavalla kuin kouluissa työskentelevä terveydenhoitajakin, koska eihän heidän työpaikkansa muuttuisi mihinkään. Edelleen he työskentelisivät kouluissa. Itse näen terveydenhoitajana sen, että yhteistyö kouluterveydenhoitajan, psykologien ja kuraattorien kanssa päinvastoin paransi, koska he ei kuulu samaan toimialaan, ja heillä olisi suora yhteys vakavien mielenterveysongelmien ja muiden kanssa. He voisi tehdä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan erityisasiantuntijoiden kanssa. Mielestäni tämä olisi hyvä ratkaisu, että he siirtyisivät sosiaali- ja terveystoimialalle.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Mun mielestä tässä oppilashuollon kysymyksessä ydin se, että onko terveystoimialalla koululaisia varten vai koululaiset olemassa terveystoimialalla, oppilashuollon palveluita varten. Ja koska uskon ja toivon, että vastaus on meidän kaikkien mielestä ensimmäinen eli ne op-

23.9.2020

pilashuollon palvelut on siellä koululaisia varten, niin silloin niiden oikea paikka on myös koulupuolella. Tässä uudistuksessa halutaan nyt laittaa koko sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä aivan sekaisin seuraavaksi viideksi vuodeksi, ja jotenkin toivon, että voitaisiin edes sen verran tässä oikaista, jos tässä päädytään menemään loppuun asti, että ei ulotettaisi tätä sekasortoa myös koulu- ja oppilashuoltomaailmaan.

Ledamoten Eva Biaudet (replik)

Arvoisa puheenjohtaja.

Anteeksi, että häsläsin. Oppilashuolto, elevvården ruotsiksi, har en helt egen karaktär, och jag tror att man hamnar fel om man tänker sig att det ska vara väldigt svåra speciella svårigheter, som kräver, kanske, specialistsjukvård eller så vidare, som det gäller i vardagen. Elevvården borde finnas till där utan nån tröskel som helst, omkring i olika situationer i väldigt många barns liv i skolan, och jag tycker att det är absolut viktigt att den finns kvar, och att man inte hämtar den bort. På svenska, i svenska skolor, är det ett särskilt problem, eftersom det finns en språkmur i framtiden mellan skolan och elevvården om elevvården flyttas till den finskspråkiga social- och hälsovården, som det i praktiken är.

Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos apulaispormestari Pakariselle ja valtuutettu Biaudet'lle hyvistä puheenvuoroista. Mitä tulee tähän oppilashuollon asemaan, niin etenkin ruotsinkielisellä puolella meillä on tällä hetkellä Helsingin osalta se tilanne, että meillä on ruotsinkielinen yksikkö kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla, jonne on huomattavan paljon helpompaa rekrytoida ruotsinkielisiä koulukuraattoreja ja psykologeja kuin mitä tulisi olemaan tilanne sote-puolella. Jo pelkästään se voi luoda tilanteen, missä jos se siirtyisi Helsingin kaupunginkin sisällä sote-puolelle, niin meillä saattaisi olla vaikeuksia edes pystyä tarjoamaan niitä palveluita, mitä oppilashuolto laki velvoittaa meidät tarjoamaan.

Sitten toinen syy, miksi tämä on erittäin huono tämä esitys, vastaehdotus Vesikansalta, että siirrettäisiin takaisin ne tai siirrettäisiin ne sote-

23.9.2020

puolelle, on se, että tämä laki, mihin me otetaan kantaa, niin se nimenomaan siirtäisi niitten työn painopistettä enemmän tällaiseen korjaavampaan ja yksilökohtaiseen. Eli se ennaltaehkäisevä ja ennakoivampi, yhteisöllisempi tuki heikkenisi.

Kiitos.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Vepsälle kommentoisin. Itse työskentelen koulupsykologina. Mun oma kokemus on se, että yhteistyö kouluterveydenhoitajien kanssa on yleensä aika helppoa ja sujuvaa, ja siinä on selkeät toimintatavat, miten siinä toimitaan. Sen sijaan sellainen kohta koulupsykologin työssä, mikä on haastava, mikä toimii eri kouluilla eri tavalla ja mikä myös hyvin paljon vaikuttaa siihen, että miten oppilashuoltotyössä onnistutaan, niin on yhteistyö rehtorien ja opettajien kanssa. Ja se on ihan keskeinen ydinasia siinä, että miten hyvin me voidaan tehdä sitä oppilaitten hyvinvoinnin tukemista nimenomaan sen kouluyhteisön turvallisiksi ja terveelliseksi tekemisen näkökulmasta. Ajattelisin, että siksi hyvin olennaista tässä on se, että miten tätä kokonaisuutta pystytään johtamaan.

Valtuutettu Johanna Laisaari (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Itse katson, että olen muuttanut mielipidettä siitä, että se pysyisi siellä kaskolla, koska tällä hetkellä meillä on suuria haasteita ja me tiedämme kaikki, että periaatteessa on hyvin epäselvää, että miten nämä oppilashuollon resurssit yhdenvertaisesti jakautuisi kouluissa. Tällä hetkellä on lapsia ja nuoria, jotka ei ole tämän avun piirissä, ja itse katson, että siirtämällä ne tänne sote-puolelle me saadaan joustavampaa yhteistyötä siellä sote-puolella ja mahdollisesti leveämpiä hartioita ja muita ammatillaisia sinne koulu tueksi. Selvää on, että tämän työn tulee tapahtua siellä lasten ja nuorten omassa ympäristössä ja arjessa eli siellä kouluissa. Mutta kyllä me ollaan niin suurien haasteiden edessä, että olen valmis itse siihen, että kokeilemme nyt jotain muuta. Toivoisin kaikkien ajattelevan lasten ja nuorten etua, että tässä ei tulisi tällaisia professionaalisia kysymyksiä.

23.9.2020

Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Oikeastaan valtuutettu Sazonoville ja Biaudet'ille lyhyesti vastaan, että palveluita ei olla missään nimessä siirtämässä pois kouluilta tässä, vaan päinvastoin lakiesityksessä on suoraan pykälässä se, että palveluita pitää antaa kouluissa tai oppilaitoksissa ja niiden välittömässä läheisyydessä. Tällä hetkellä ongelma on nimenomaan se, että mielenterveyspalveluiden palveluketju ei toimi. Niihin pääsee vasta kun on tarve erikoissairaanhoidolle. Se, että matalammalla kynnyksellä pääsisi perusterveydenhuollossa mielenterveyspalvelujen piiriin, niin se olisi lapsen etu. Tämän saman toteaa myös Helsingin, Espoon, Vantaan ja HUSin tarkastuslautakuntien yhdessä tekemä arviointi. Eli oikein erinomainen esitys siis apulaispormestari Vesikansalta tässä.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin myös itse vastata näihin käsityksiin siitä, että ikään kuin nämä oppilashuollon palvelut olisi siirtymässä pois koulusta, niin kuin Biaudet tässä esitti. Tätä tämmöistä argumenttia on meille myös näissä lobbauskirjeissä lähetetty erittäin paljon. Tämä ei pidä siis paikkaansa, vaan nimenomaan ideana on se, että säilyy ennallaan lähipalveluna, ja tämä halutaan vielä lainsäädännöllä turvata. Samoin tämä väite siitä, että ikään kuin tämän ennaltaehkäisevän työn luonne muuttuisi sillä tavalla, että sitten olisi vain kyseessä korjaava työ, niin ei tämäkään pidä paikkansa. Mä ymmärrän nämä ammatilliseen identiteettiin liittyvät kipuilut tässä kysymyksessä, mutta mä toivoisin, ettei ikään kuin myöskään levitetä väärää tietoa siihen, että mikä tässä esityksen taustalla on.

Valtuutettu Kati Juva (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia.

Mä haluaisin myös kannattaa tätä Vesikansan esitystä siinä ajatuksessa, että siirretään sotien puolelle. Toki tämä on asia, josta minusta ei

23.9.2020

kannata repiä pelihousuja. Olennaisempaa tässä on se, että saadaan riittävästi resursseja koulun oppilashuoltoon, psykologeille ja muille. Raja-aita tulee joka tapauksessa jompaankumpaan puoleen tätä, mutta mä näen, että tämä on tärkeämpää, että se näkyy sosiaalipuolella ? vahvasti. Olen itse täällä terveyden ja sosiaalipuolella nähnyt sen, että silloin ? häiriöiden ja neuropsykiatrisen ? häiriöiden nuorilla on saattanut käydä niin, että koulu ja oppilashuolto ja tukitoimet on ollut hirveän hyviä. Kaikenlaista järjestetty. Mutta että diagnostiikka puuttuu, yhteys terveydenhuoltoon puuttuu. ? tukitoimet on jäänyt tekemättä. Toivon, että tämä siirtyy soteen.

Kiitos.

Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Pitäisi olla päällä kamera.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

En ole peittänyt kyllä kameraa.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Valtuutettu Vuorjoelle sanoisin, että sama haaste on kouluterveydenhoitajillakin eli yhteistyö opettajien ja huoltajien kanssa tökkii. Eli tämä haaste on yhteinen. Jatkossahan tässä uudessa esityksessä tehtäisiin yhteistyötä kouluissa edelleen, eli ehdottomasti kannatan, että kuraattorit ja koulupsykologit siirtyisivät myös soteen.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Juva sanoi, että ennen kaikkea tarvitaan lisää resursseja oppilashuoltoon. No, tuleeko niitä resursseja sillä, että tämä siirretään tämä oppilashuolto sinne samaan sote-palveluiden laajaan kokonaisuuteen, josta hallitus pakottaa leikkaamaan lähes 150 miljoonaa? Silläkö ne resurssit turvataan? Tässä valtuutettu Vepsä totesi, että terveydenhoitajilla on näitä haasteita hallinnon rajan takia, ja nyt halutaan siirtää

23.9.2020

kuraattorit tämän hallinnollisen rajan toiselle puolelle. Tällä siirrollako se yhteisö paranee?

Mutta ennen kaikkea tartun tähän Laisaaren kommenttiin, että ajatellaan lasten etua eikä ammatillisia rajoja. Tämä on tällaista käsittämättömyyttä motiiviepäilyä. Nimenomaan sitä tässä tehdään. Yritetään turvata toimivat psykologipalvelut. Toivon, että valtuutettu Laisaari ja valtuutettu Jalovaara ovat samalla linjalla kuin lautakunnassa olivat eivätkä alistu ilmeisesti jonkinlaiseen hallituksen yhteisrintaman paineeseen nyt valtuustotasolla.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan rehellisesti, vaikka vastustan koulupsykologien ja kuraattorien siirtoa soteen, niin en usko, että meillä Helsingissä on mitään realistista uhkaa siitä, että palvelut siirtyisi pois koulujen tiloista, koska ymmärtääkseni meillä on aika vahva konsensus siitä, että näin ei pidä tapahtua.

Mutta se toinen kysymys on se, että tätä siirtoa argumentoidaan hyvin vahvasti sillä, että tuodaan psykologeja ja kuraattoreja nimenomaan vahvemmin osaksi tätä mielenterveyspalveluketjua eli tekemään hoitollista työtä. Ja silloin mun on hyvin vaikea nähdä, että miten niin tässä ei olisi kysymys muutoksesta ennaltaehkäisevästä kohti korjaavaa työtä. Ja jos psykologeista tulee sellaisia henkilöitä, jotka omassa työhuoneessaan suljetun oven takana tekee tutkimuksia ja antaa yksilöhoitoja, niin kyllä myös siellä koulun seinien sisällä on ihan mahdollista, että se etäisyys sinne koulun arkitodellisuuteen ja opettajiin selvästi kasvaa.

Apulaispormestari Pia Pakarinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täällä on kovasti väitetty, että tämä oppilashuolto jatkossakin sijaitsisi siellä koululla. No, miksei sitä sitten sanota tässä laissa? Kun lakiesityksessä sanotaan, että toisen asteen opiskelijoille se pitäisi olla helpposti saavutettavissa – Helsingissähan tämä tarkoittaa mitä tahansa

23.9.2020

paikkaa kaupungissa – tai koulussa tai sen välittömässä läheisyydessä. Miksei sanota että koululla, jos niin tarkoitetaan?

Valtuutettu Laisaaren kommenttia mä en ymmärtänyt ollenkaan. Siis kaikki oppilaathan ovat oppilashuollon piirissä, eli en ymmärrä, mihin hän viittasi siitä, että tässä olisi jotain aukkoja.

Kiitos.

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin (replik)

Tack, ordförande.

Om elevvården flyttar till landskapen så går man i praktiken från en gemensam till en individuell elevvård, och det finns en risk att man glömmer den gemensamma elevvården som stöder hela skolan och de fördelar som finns gällande satsningarna på förebyggande arbete. Jag vill betona att det finns en stor risk, för ifall vi flyttar elevvården så splittar vi de facto den svenska servicen som fungerar någorlunda bra, som den här staden har satsat på för att få den att fungera. Börjar vi riva upp den så finns det en risk att elevvården inte finns på svenska.

Gällande ledamoten Juvas kommentar om resurserna förstår jag inte riktigt hur resurserna blir bättre om vi flyttar den här servicen till landskapet där vi just, de flesta av oss i den här salen, har kritiserat finansieringen.

Tack.

Valtuutettu Ted Apter (vastauspuheenvuoro)

Valtuutettu Honkasalo esitti tuossa jokunen puheenvuoro taaksepäin, että joku olisi esittänyt, että kokonaan jotenkin toiminta siirtyisi korjaavaksi toimenpiteeksi. Näinhän ei ole kyse. Toki siellä olisi sitä ennaltaehkäisevää toimenpidettä jatkossakin. Mutta kuten valtuutettu Vuorjoki äsken esitti, se painopiste nykyisestä siirtyisi enemmän kohti sitä korjaavaa toimenpidettä. Silloin jos henkilöstömäärä ei muutu, niin silloin sen henkilöstön kokonaistuntimäärän osalta olisi vähemmän käytettävissä siihen ennaltaehkäisevään toimintaan. Tämä se ongelma, mikä nimenomaan sitten sen oppilaan kannalta ehkä yksi suurimpia ongelmia. Jos meillä on näyssä jo se, että sote-puolella tullaan leikkaamaan

23.9.2020

palveluista, ja sitten siirrettäisiin oppilashuolto sote-puolelle, ja samanaikaisesti vielä näitten yksittäisten kuraattorien työajasta olisi vähemmän aikaa käytettävissä tähän ennaltaehkäisevään työhön, joka on ehkä kaikista tärkeintä, niin silloinhan me nimenomaan ollaan nyt luomassa ongelmaa, joka me voidaan välttää sillä, että ei siirretä niitä pois kaskosta.

Valtuutettu Johanna Laisaari (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia.

No, totean nyt edelleen, että esimerkiksi tähän omaan valtuustoaloitteeseeni, jossa ehdotin tätä Turun mallin toteuttamista helsinkiläisiin yläkouluihin, niin siihenkin vastattiin, että on haastavaa, kun nämä on eri hallinnon aloilla. Kyllä mä sen jälkeen olen joutunut pohtimaan tätä asiaa ihan henkilökohtaisesti myös Suomen Vanhempainliiton tekemien kyselyiden ja meidän tekemien kannanottojen ja niiden saamien palautteiden mukaan. Kyllä nämä lasten ja nuorten mielenterveyden pulmat on tällä hetkellä tämä suurin terveysongelma, ja on musta äärimmäisen vastuullista nyt yrittää niitä ratkaista. Kyllä se vaatii tällaisesta sote-puolen yhteistyötä, joka tapahtuu joka tapauksessa siellä lasten ja nuorten omassa ympäristössä nimenomaan niin että lisätään varhaista tunnistamista ja tukea siellä kouluympäristössä. Tässä Pakariselle ja Sazonoville vastaus, miksi olen mieltäni muuttanut.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kyllä oli miellyttävä kuulla valtuutettu Vuorjoen puheenvuoroa, koska hän on oikea koulupsykologi ja hän tietää, miten se toimii. Kyllä mun mielestä tämä vanhan systeemin ylläpito voisi olla kaikista paras ratkaisu. Muistutan siitä, että tämä asia on erittäin pieni verrattuna siihen, mihin kaivoon me ollaan hyppäämässä nyt erään diplomi-insinöörin tehdessä tämän maakuntamalliesityksen vuonna 2015.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

23.9.2020

Mä vain kommentoin Sazonovin asiatonta puheenvuoroa. Osaan kyllä ajatella itse. ? . Olen samaa mieltä kuin olin siellä lautakunnassa, että tätä asiaa ei tarvitsisi muuttaa. Meidän ryhmässä on muitakin kantoja. Tämä on yksi detalji, mistä voi olla eri näkemyksiä, mutta tämä iso kokonaisuus on se, mitä pitäisi viedä eteenpäin. ? kokoomuksen politiikka on vain vastustaa kaikkea. Mitä omaa teillä ei ole esittää tilalle. Te vastustatte vuosi toisensa jälkeen. Minä en näe, että tämä meidän sote-tilanne täällä ei ole mitenkään hyvä. Käykää itse katsomassa sitä, jos ette muuten tiedä.

Valtuutettu Jukka Järvinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos. Hyvä valtuusto.

Koulupsykologit pitää pysyä saman katon alla. Olen sitä mieltä, että siellä missä nytkin on, täytyy pysyä tämä koulupsykologia. On totta, että siellä pysyy myös ? tieto, joka on olemassa olevaa, ja ei muuteta sitä toimivaa prosessia. Vaan päinvastoin tehdään ennaltaehkäisevää työtä enemmän, kun nyt puhutaan korjaavasta työstä, että aletaan siirtämään toimia siihen korjaavaan työhön. Se on väärä ja kallis tie se korjaava tie, ja ennen kaikkea se on ihmiselle haitallista. Silloin ollaan jo myöhässä. Meidän pitäisi toimia aikaisemmin ja tehdä sitä ennaltaehkäisevää työtä paljon. Tähän tulee lisää sosiaalimenoja. Se on selvää, että joku maksaa sitten ? .

Kiitos.

Valtuutettu Mirita Saxberg (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tänään on uutisissa otsikko, jossa entinen koulukiusattu toteaa: "Voi olla yksi ainoa hetki, kun uhri mainitsee tunteistaan." Koulukiusaamiseen ei voida puuttua maakunnan sote-keskuksesta käsin, vaan siihen puututaan parhaiten ennaltaehkäisemällä ja lisäämällä yhteisöllisyyttä ja olemalla läsnä siinä lapsen arjessa. Tämä vaatii moniammatillista yhteistyötä opettajien, kouluterveydenhuollon, psykologien ja vanhempien välillä. Helsingissä kiusaamiseen puututaan lisäksi kolmannen sektorin järjestöjen voimin. Jos oppilashuolto siirtyy pois opetuksen järjestäjältä, mä näen hyvin suuren riskin siinä, että Helsingin hyvä ennaltaehkäisevä työ vaarantuu ja terveydenhuollon piirissä olevat kouluväkivallan uh-

23.9.2020

rit lisääntyvät. Oppilashuollon siirtäminen pois kouluilta vaarantaisi tämän oppilaiden hyvinvoinnin ja turvallisen oppimisympäristön, joka on lakisääteinen.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä valtuutettu Apter kuvasi tätä painopisteen siirtymisen uhkaa ennaltaehkäisevästä korjaavaan työhön sitä kautta, että isompi osa työajasta kuuluu korjaavaan työhön. Tämä on mahdollista, mutta musta tämä ei ole se ainoa mekanismi, millä tämä siirto voisi vaikuttaa kielteisesti siihen, että ennaltaehkäisevä työ heikkenee. Kun me puhutaan ennaltaehkäisevästä työstä, niin silloin mä ajattelen, että siinä on kysymys kouluyhteisön kehittämisestä, koulun toimintakulttuurin muuttamisesta sellaiseen suuntaan, että aikuiset pystyy yhä paremmin tukemaan lasten ja nuorten hyvinvointia. Tällöin tullaan aika lähelle koulun johtamista, jota tehdään sitten taas vahvan kuraattorin ja psykologin asiantuntijatuen turvin, mitä tulee tähän oppilashuoltoon. Silloin musta se ydinkysymys on se, että miten sitä kyetään johtamaan toimialalta, jossa ei ole mitään kokemusta koulujen johtamista. Sen takia mun suurin pelko on se, että tässä tietyllä tavalla oppilashuoltotyön johtaminen heikentyy.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tähän palveluiden siirtymiseen pois koululta sanoisin, että siinä lakiesityksessä todella edellytyksenä on se, että palvelut säilyvät koululla nimenomaan lähipalveluna lapsille. Tähänhän on tulossa myös sitovia mitoituksia esimerkiksi oppilashuoltoon. Itse näkisin, että koska me jatkossakin kyllä tässä kaupungissa päätämme, miten nimenomaan näitä palveluita järjestetään, niin se palveluiden siirtyminen pois koulusta ei ole Helsingissä merkittävä ongelma. Varmasti muualla Suomessa tässä voi tulla haasteita.

Toinen kysymys tästä ennaltaehkäisevästä ja korjaavasta työstä. Haluaisin ehkä oikaista sitä käsitystä, että nimenomaan meillä on ongelma tällä hetkellä siinä varhaisessa tuessa, jota pitäisi niille, joille se ennaltaehkäisy, se yhteisöllinen työ ei riitä, vaan tarvittaisiin nopeaa apua

23.9.2020

niissä lievissä, keskusteluapua muutaman kerran. Sitä meidän pitäisi kehittää, ja se nimenomaan on sitä työtä, jota voitaisiin tehdä siellä koululla. Nyt erikoissairaanhoido on hyvin kuormittunut, koska tämä ei toimi.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Lyhyt vastaus Vesikansalle. Tätä tehdään tälläkin hetkellä Helsingissä hyvin paljon kouluilla, siitä huolimatta että ollaan kaskon alla.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Sote-uudistusta tarvitaan kyllä, vaikka se täällä onkin kyseenalaistettu. Suomessa tarvitaan terveydenhuollolle laajempia hartioita ja hoitoketjujen yhteensovittamista. Perusterveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja erikoissairaanhoidon integraatiota on edistettävä. Suomen terveydenhuoltoa ei kuitenkaan voi kehittää tavalla, joka veisi valtavan määrän rahoitusta Helsingin ja koko Uudenmaan palveluista. Rahoitusmallia on muutettava, jotta uudistus voidaan viedä eduskunnasta lävitse. On täysin epärealistista, että Helsingin elintärkeistä palveluista voitaisiin leikata näin paljon. Meidän on jatkossakin huolehdittava terveysasemista, sosiaalipalveluista, neuvoloista ja ikääntyneistä.

Haluaisin nostaa tässä myös erikoissairaanhoidon rahoituksen. HUSilla on merkittäviä valtakunnallisia erityistehtäviä ja vastuu monessa asiassa koko Suomen valmiudesta. Esimerkiksi erittäin vaikeasti sairast lapset voivat luottaa saavansa HUSista hoitoa, vaikka muualta ei löytyisi. HUS onkin arvioinut, että uuden rahoitusmallin tultua täysimääräisesti voimaan säästöjä täytyisi löytää jopa 1 500 henkilövuotta.

Helsingissä ja Uudellamaalla korostuu myös tutkimuksen ja koulutuksen rahoituksen turvaaminen. Helsinki ja muut HUS-alueen fiksut kunnat ovat halunneet rahoittaa myös yliopistosairaalan tekemää tutkimusta. Tutkimus mahdollistaa meille tulevaisuuden diagnostiikan ja hoidon. Jatkossa on tärkeää, että valtio nostaa lääketieteen tutkimusrahoitustaan ja korvaa ammattilaisten koulutuksesta syntyvät kustannukset.

Kannatan myös Vesikansan vastaesitystä. Lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden parantamiseksi on nyt meidän kaikkien tehtävä hartia-

23.9.2020

voimin töitä. Ongelman kokoluokka on aivan valtava. Oireilevien lasten tulisi päästä hoidon piiriin omassa arkiympäristössään. Kouluterveydenhuollon on otettava isompi vastuu lasten ja nuorten mielenterveydestä.

Valtuutettu Osmo Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

En pidä tätä sote-uudistusta mitenkään hirvittävän huonona. Huonompiakin malleja on ollut olemassa, ja kyllähän meillä on semmonen tilanne, että suomalaiset kunnat monet ovat niin pieniä, että ne eivät pysty sote-palveluja järjestämään. Mutta se, mikä tässä on aivan tolkutonta, on tämä rahoitusmalli. Vaikka olen hallituspuolueen jäsen, niin kyllä tässä olen vähän huuli pyöreänä katsonut erilaisia toimenpiteitä, joilla viime vuosina on siirretty rahaa kaupungeista syrjäseuduille. Voi olla, että syrjäseudulla asiat ovat aika ikävästi ja huonosti, mutta maailma ei kyllä parane sillä, että estetään suomalaisten kaupunkien kehittyminen. Tämä rahoituksen siirto on nyt kyllä mennyt aivan liiallisuuksiin.

Ledamoten Eva Biaudet

Tack, ordförande.

Jälleen kerran voi huomata, että miten vaikeaa itse asiassa on tehdä yhtä valtakunnallista mallia sote-palvelutarjonnasta. Ne haasteet, joihin meidän pitäisi vastata palvelujen tarjonnasta, on monestakin syystä aivan eri volyymia ja paljon moninaisempia kuin monessa pienessä kunnassa. Kun sote-päätäjät ja -valmistelijat tällä hetkellä tulevat aivan erilaisista kunnista, ei ehkä ole niin vaikeata nähdä, miksi Helsingin haasteita ei ole nähty.

Toisaalta on todella tervetullutta, että olemme onnistuneet saamaan erillisratkaisun Helsingille, mutta palveluntarpeen arviointikaava ei tunnistakaan kasvavan kaupungin haasteita. Mielestäni on haitallista, että keskustelu rahoituksesta käsittelee palvelutarvetta jossain ylätasolla, jotenkin akateemisesti. Nollasummarahoitusmalli näyttää leikkaavan Helsingiltä yli 10 % meidän sote-kustannuksista. Mitä se tarkoittaa käytännössä? Mitä palveluja meillä on liikaa asunnottomille, nuorille, huumeidenkäyttäjille tai päihdeongelmallisille? Mitä tarjoamme liikaa vammaisille, vanhuksille tai lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa? Tai

23.9.2020

onko sitten liikaa tutkimusta? Se, joka seisoo rahoitusmallin takana, tulisi mielestäni myös kertoa vastaus näihin kysymyksiin. RKP:ssa emme voi hyväksyä näin rajua leikkausta.

Elämme erityisiä aikoja. Korona on Helsingissä rasittanut terveydenhoitoa suoraan mutta myös tuottanut suurta terveystalouden jonoa hoitamattomien ongelmien muodossa. Koronan ja rajoittamistoimenpiteiden vaikutukset tulevat tuntumaan meillä myös pitkään. Nuorten työttömyyden, sosiaalisten ongelmien, lastensuojeluhaasteiden, naisiin kohdistuvan väkivallan jäljet edellyttävät lisäpanostuksia, ei suinkaan leikkauksia sosiaali- ja terveystaloudesta. Tuntuu absurdilta, että suuria elvytyspaketteja toteutettaessa samalla leikataan pääkaupungin terveydenhuollosta. Mielestäni nyt tulisi yhdessä tehdä, avata ratkaisun käytännön jälkiä myös muille sekä hallitukselle että eduskunnalle. Mielestäni meidän pitäisi edellyttää, että hallitus huolellisesti arvioi sote-rahoitusratkaisun seurauksia, ja kaupungin tulisikin tiivistää yhteistyötä sekä THL:n ja STM:n kanssa, jotta heillä olisi parempi tuntemus pääkaupungin palvelutarpeista.

On aivan välttämätöntä, lopuksi, että THL ja suurimmat kaupungit jollain tavalla tuottaa tutkimusta suurten kaupunkien sosiaali- ja terveydenhuollon erityistarpeista tulevaisuudessa.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä ei ole uudistus vaan tämä on ryöstö. Se, mitä tämä esitetty asia tarkoittaa helsinkiläiselle ihmiselle, se tarkoittaa sitä, että palveluista leikataan rajusti ja veroja korotetaan. Tämä hallituksen malli pakottaa meidät leikkaamaan yli 140 miljoonaa meidän terveystaloudestamme. Kyllä kummastuttaa, kun on budjettineuvottelujakin tälle joukolle vetänyt se, että nyt hallituspuolueet ja siellä ministeri Ohisalo, ministeri Haatainen, eduskuntaryhmien puheenjohtajat Kari ja Arhinmäki puskevat tällaista mallia eteenpäin, joka tuo mukanaan pakkoleikkaukset helsinkiläisten sote-palveluihin. Valtuutettu Biaudet kysyi aivan oikein: mitä leikataan? Vanhuksilta, vammaisilta? Päihteiden käyttäjiltä, mielenterveyspotilailta? Mistä leikataan? Tähän haluaisin vastauksia erityisesti hallituspuolueiden edustajilta.

23.9.2020

Toinen asia. Se veronkorotuspaine tulee siitä, että lipastamalla kaupungeilta tulopohjasta valtava iso osa aiheutetaan valtava paine rahoittaa jollakin investointeja jatkossa, ylläpitää laadukasta koulutusta ja näin poispäin. Sieltä syntyy veronkorotuspaine. Eli käytännössä pakotetaan Helsinki leikkaamaan ja pakotetaan Helsinki nostamaan veroja. Tätäkö te tarjoatte, Heinäluoma, Honkasalo, muut kansanedustajat, jotka tästä salista istutte eduskunnan puolella? Tähän olisi mielenkiintoista kuulla vastauksia tämänkin päivän keskustelusta ja vähintäänkin voimakkaita kannanottoja siitä, että uudistusta ei pidä toteuttaa.

Ledamoten Björn Månsson (replik)

Tack, ordförande.

Vaikka olen substanssissa samaa mieltä Daniel Sazonovin kanssa, niin tässä kun hän haukkui hallituspuolueita sen enemmän erittelemättä, vaikka hän mainitsikin vain joitakin nimiä, niin huomautan vielä, niin kuin kollega Biaudet jo huomautti, että RKP siis ei ole hallituksessa hyväksynyt tätä rahoitusmallia. Se on siltä osin aidosti auki. Toivon mukaan saamme nyt siihen korjausta. Samoinhan RKP hallituksessa on ajanut tätä, josta me olemme arvoisan Sazonovin kanssa samaa mieltä, eli että koulukuraattorit ja psykologit kuuluvat koulumaailmaan.

Kiitos.

Valtuutettu Jukka Järvinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin pitää esillä tässä myös sosiaali- ja terveystuudistuksessa sosiaalipuolta. Tuntuu nyt siltä, että terveyspuoli vie ja sosiaalipuoli viki-see. Kysymys on varmasti rahasta pitkälle, että terveyspuolella voidaan mitata niitä onnistumisia, kun esimerkiksi syöpä leikataan, asiakas parantuu ja et cetera. Terveyspuoli on lohkaisemassa suurta osaa tästä kokonaisuudesta, ja sote-puoli uhkaa jäädä pieneen suureen paitsioon ja saada paljon vähemmän kuin mitä se tarvitsisi. On selvää, että sosiaalipuolen tulokset näkyvät ehkä viiveellä, ehkä myöhemmin, mutta kun niitä hoidetaan siis tuloksellisesti ja vastuullisesti, niin ne tulevat ne tulokset näkyviin. Toivon, että sosiaalipuoli saa myös oman ? .

Kiitos.

23.9.2020

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Jatkan Månssonin puheenvuoroon kysymyksellä. Olen nähnyt Helsingin RKP:n kannanottoja tähän asiaan, mutta kysymyshän kuuluu, että kestäähän teillä kantti loppuun asti. Onhan tämä RKP:lle aidosti myös valtakunnallisesti sellainen kysymys, että tällaista hirvitystä ei RKP ainakaan päästä läpi.

Välihuuto!

Hyvä. Tämän me painamme mieleen. Siitä seuraa jatkokysymys, että miksi kaikki muut hallituspuolueet – ja erityisesti katse kääntyy tietenkin eduskuntaryhmien johtoon, valtioneuvoston jäseniin, jotka valmisteluvaiheessa ovat laittaneet tällaista eteenpäin – miten te voitte vastata helsinkiläisille tai mitä te vastaatte helsinkiläisille tähän kysymykseen, että miksi palveluistamme leikataan ja verojamme tullaan korottamaan. Tähän toivoisin enemmän vastauksia. Nyt saimme vasta Månssonilta.

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. On hauska kuunnella Sazonovin päätöstä siellä – kuulostaa ihan vasemmistolaiselta meiningiltä – ja samalla seurata täällä muun muassa kokoomuksen valtuutetun Laura Rissasen hymyilyä. Mehän käsitellään nyt lausuntoa, joka nimenomaan suhtautuu hyvin kriittisesti moniin eri näihin kohtiin, ja siellä rahoitusmalli on yksi. Kyllä mä olen sitä mieltä, että tässä rahoituksessa on ongelmia, ja niihän nimenomaan meidän apulaispormestari Vesikansakin on tuonut esille. Kyllä mun mielestä ihan rehellisesti pitää sanoa se ääneen, että tähän rahoitusmalliin liittyy Helsingin osalta kriittisiä kohtia. Mutta tuntuu siltä, että kokoomukselle ei kelpaa ei sitten minkäänlainen sote-uudistus, ja siitä näkökulmasta on hieman huvittavaa tätä päätöstä kuunnella.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Sazonoville täsmälleen samat sanat kuin mitä valtuutettu Honkasalo tässä sanoi, että käsittääkseni me olemme täällä käsittele-

23.9.2020

mässä varsin yksimielistä lausuntoa, jossa suhtaudutaan hyvin kriittisesti tähän rahoitusmalliin. Itse ajattelen niin, että niin kauan kunnes tämä esitys on eduskunnassa hyväksytty, niin tähän kannattaa vaikuttaa. Nyt meidän kannattaa entistä enemmän vaikuttaa siihen, että vietään se sanoma, näkemys yhteisrintamassa, eikä keskitytä siihen, että riidellään täällä sisäisesti tai syytetään etukäteen jo siitä, että ollaan viemässä huonosti valmisteltua tai huonoa rahoitusmallia eteenpäin, silloin kun me ollaan oltu samaa mieltä siitä kritiikistä, että tämä on erittäin puutteellinen.

Mutta sitten samaan aikaan kun tähän rahoitusmalliin on syytä keskittyä ja muuttaa sitä, niin täytyy kyllä todeta, että tässä on Helsinginkin syytä olla tyytyväinen tähän erillISRatkaisuun, ja sehän tulee myös tässä meidän lausunnossa hyvin esille. Me tiedetään nämä haasteet koko tässä valtakunnassa, ja jos mietitään näitä alkuperäisiä uudistuksen tavoitteita, jotka olivat myöskin edellisen hallituksen valmistelemassa mallissa pohjalla, niin tarkoituksenahan on kaventaa näitä hyvinvointi- ja terveyseroja koko maassa ja tarjota yhdenvertaiset ja laadukkaat palvelut koko maassa.

Sen osalta, mitä tässä nyt verrataan sitten pormestarinkin puheenvuorossa tähän edellisen vaalikauden malliin, niin onhan tämä keskeisiltä osilta hyvin erilainen. Tästä puuttuu nyt kokonaan se markkinamalli, jota ainakin SDP voimakkaasti kritisoi viime kaudella ja jota kritisoi myös hyvin monet tämän maan keskeiset sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijat. Sen lisäksi tässä lähdetään pienemmästä kokonaisuudesta liikkeelle, sote-alasta ja sitten tästä pelastustoimesta.

Ja siksi onkin syytä painottaa sitä, että kyllä tässä hallitus on myös kuullut Uudenmaan kuntien huolen ja ottanut opiksi siitä viime kauden harjoituksesta. Siltä osin on osallistutettu kaikkia näitä Uudenmaan kuntia ja tehty sitten Uudenmaan kuntien toivoma erillISRatkaisu, jossa nämä sote-alueet on paljon tasapainoisemmat väkiluvun mukaan kuin viime kaudella oli tässä Uudenmaan kokoisessa ratkaisussa. Ja nyt me pystytään sitten jatkossa tämän mallin mukaan vastaamaan näistä sote-palveluista jatkossakin, joka on tämän koko pääkaupungin palveluiden integraation kannalta erittäinkin positiivinen asia.

Mutta sitten vielä tästä kritiikistä, joka keskittyy tähän rahoitusmalliin. Toivon, että maan hallitus kyllä kuulee tämän puolueiden yhteisen kritiikin, jossa nyt on tarpeen muuttaa näitä painotuksia, ja katsoo myöskin näitä pääkaupungin erityispiirteitä.

23.9.2020

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tartun kahteen asiaan tässä Heinäluoman puheenvuorossa. Näistä uudistuksen tavoitteista, ja tässä mun mielestä näissä alustuspuheenvuoroissakin, mitä pormestariston suunnalta kuultiin, niin todettiin, että eiväthän ne juurikaan toteudu. Eli kyllähän tavallaan tässä keskeisin asia, mikä toteutuu, on rahan siirto, ja se on ehkä ainoa asia, mikä tässä toteutuu. Toinen asia on se, että eroja ja yhtäläisyyksiä edelliseen, niin maakuntaratkaisuhan tämä on. Tämä on valtava hallintouudistus, jolla laitetaan sosiaali- ja terveydenhuolto sekaisin moneksi, moneksi vuodeksi eteenpäin. Erikoista on se, että kaksi vuotta sitten se kuulosti kauhealta ja nyt se kuulostaa niin monesta hyvältä ? .

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Joo, joo. ? .

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

? .

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Ajatuksenvirtani häiriintyi tästä teknisestä häiriöstä, mutta vielä kolmantena huomiona olin pohtimassa ääneen sitä, että kyllähän tässä syntyy kuva, että hallituspuolueissa on ajateltu, että ostetaan Helsinki hiljaiseksi tällä erilliskäytöksellä, ja niin tässä ei saa päästä käymään. Huonoa tai keskinkertaista uudistusta ei saa viedä eteenpäin pelkästään sillä, että meihin osuu ihan vähän vähemmän kuin kaikkiin muihin.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ei nämä hallituspuolueen edustajat todellakaan, miten te voisitte uskoa siihen, että tähän 19,2 miljardiin yhtäkkiä tulisi monta miljardia lisää? Ne rahat on luvattu keskustan pieniin kuntiin ja isompiin kuntiin, koska tämähän tulee maksamaan. Jos meille maksetaan 400 miljoonaa täällä Uudellamaalla, niin sitten on Tampere ja Turku ja Lahti ja niin edespäin. Ei sitä mistään löydy sitä ylimääräistä rahaa. Se pitää ottaa josta-

23.9.2020

kin muualta pois, ja siihenhän ei keskustapuolue kyllä suostu. Te olette joutunut ihan samanlaiseen lehmänkauppaan kuin joutui kokoomus keppun kanssa. Teillä on ihan sama tilanne nyt. Teidän on jotenkin pakko vapautua tuosta. Ei Suomen kansaa voi tällain huijata.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun tässä kuitenkin esitetään myöskin kritiikkiä tätä mallia kohtaan, niin on mielestäni ihan rehellistä todeta myös ne positiiviset asiat ja ne myönteiset muutokset, jotka viime kauden malliin on tehty. On ymmärrettävää, että se ei kokoomukselle ole niin kovin myönteinen muutos, että tämä sotien markkinamalli on purettu, mutta SDP:lle se oli yksi keskeisin eduskuntavaaleihin liittyvistä tavoitteista, ja nyt me rakennetaan tätä uutta sote-mallia hyvin erilaiselta pohjalta.

Kun tässä puhutaan tästä rahoituksesta, niin onhan tässä koko ajan tässä sote-uudistuksessa ollut tavoitteena rakentaa sellaista mallia, joka soveltuu koko valtakuntaan. Ja koska meillä on hyvin erilaisia tilanteita eri kunnissa, niin silloin on ymmärrettävää, että kun lähdetään kaivantamaan näitä hyvinvointi- ja terveyseroja, niin se tarkoittaa myös jossain määrin rahaa ja sitä, että tuetaan niitä alueita, joissa on vaikeita tilanteita. Mutta ei pidä kohtuuttomasti myöskään siirtää rahaa, ja sen takia tämä meidän yhteinen kritiikki tänään toivottavasti kuuluu sinne hallitukseen asti.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Me ollaan Helsingin kaupunginvaltuustossa. Me käsitellään Helsingin lausuntoa, niin ei meidän tarte koko maan tuskaa nyt tässä. Kyllä valtiovalta ja valtioneuvosto sitten eduskunnan kautta vielä hyväksyy koko maan tuskan. Mutta meidän pitäisi kyllä katsoa omien asukkaittemme terveydenhuollon ja sosiaalitoimen etu.

Tällä uudistuksella ja tällä lakipaketilla oli tarkoitus tuottaa yhdenvertaiset palvelut. Mä otan nyt vain tämän Uudenmaan, joka luvut tunnen hyvin. Yhdenvertaiset palvelut Uudellemaalle ja sen mukana Helsinkiin. Se tarkoittaa sitä, että sillä vähemmällä rahamäärällä me olemme te-

23.9.2020

kemässä joko selvästi vähemmän palveluja tai sitten me olemme luopumassa niistä kaikkein kalleimmista palveluista, on se sitten syöpähoidot tai leikkaussalihoidot tai hyvin sairaat. Me olemme luopumassa yliopistosairaalan tutkimuksesta ja opetuksesta. Mitään muuta ratkaisua en näe kuin että tähän rinnalle halutaan ajaa yksityiset terveysmarkkinat, ja minä muun muassa ja Sirpa Asko-Seljavaara koko viime kauden vastustimme sitä markkinamallia, jota Eveliina Heinäluoma tässä nyt esiin huutaa. Mutta siihenhän tämä johtaa, että meille tulee vakuutusperusteiset työterveyshuollon markkinat ja meille tulee yksityiset terveysmarkkinat.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Musta oli kiinnostavaa, että valtuutettu Sazonov totesi, että Helsinkiin sattuu vähän vähemmän kuin muualle maahan, juuri sen jälkeen kun pari puheenvuoroa aikaisemmin hän oli todennut, että tämä on ryöstö Helsingistä muualle maahan. Mutta vakavammin, niin jos me katsotaan koko Suomea, niin mun mielestä on ihan selkeää, että nimenomaan muu Suomi on se, joka tarvitsee maakuntamallia. Helsinki ei niinkään. Eli nimenomaan muualla Suomessa on ihan välttämätöntä koota vastuuta sosiaali- ja terveyspalveluitten järjestämisestä isommille hartioille ja ottaa sitä isommiksi kokonaisuuksiksi. Myöskään valtakunnallista uudistusta ei voida tehdä pelkästään Helsingin ehdoilla ja sellaisella mallilla, mikä toimisi meille. Siksi erilliskäytössä kysymys ei ole vain siitä, että Helsinki olisi ostettu hiljaiseksi, vaan siitä, että tunnustetaan se, että valtakunnassa on erilaisia alueita ja erilaisia tarpeita. Ja koska meidän olosuhteet on hyvin erilaiset, niin tätä mallia voidaan soveltaa meille sellaiseksi, mikä täällä paremmin toimii.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Niin, valtuutettu Vuorjoelle totean sen, että hallinnon osalta sattuu vähemmän. Näiden teidän – Marinin, Ohisalon, Anderssonin – ajamiin leikkausten osalta se tosiaan on edelleen ryöstö. Mutta Heinäluoma tässä totesi, että SDP sai merkittäviä voittoja, parannuksia. Pystyi nostamaan yhden esimerkin eli sen, että ihminen ei jatkossakaan saa nykyistä paremmin valita, mille lääkärille menee. Tämä oli, SDP:n voitto oli se, että viedään se vähäkin vapaus valita tai ei laajenneta vapautta valita. Tätä vastaan se on ollut valmis siihen, että kaupungit ryöstetään,

23.9.2020

rahat kupataan maakuntiin, luodaan uusi hallinnon taso, paisutetaan sitä himmeliä ja saatetaan sote-palvelut kuta kuinkin kaaoksen useiksi seuraaviksi vuosiksi. Tämä kiitoksena sote-henkilökunnalle heidän ponnistuksistaan koronakeväänä. Aika epäsuhtaiselta tämä SDP:n onnistuminen tässä vaikuttaa.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ne, jotka väittävät, ettei näitä yhteistyöalueita ole syntynyt, niin ne ei ole kyllä käynyt Kehä III:n ulkopuolella. Joka paikassa on jo nämä isot kuntayhtymät. On Eksote, Essote, Siunsote, Päijät-Hämeen piirit. Kaikki on jo muodostunut sen maakunnan kokoiseksi. Ei tähän enää mitään uutta hallintouudistusta tarvita!

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Niin, arvoisa puheenjohtaja.

Jätän nyt tämän valtuutettu Sazonovin koronaviittauksen täysin vaille huomiota, koska se oli ehkä vähän halpa veto. Me kaikki arvostamme sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiden panosta tässä koronatilanteessa, ja tähän ei liity mitenkään tämä hallituksen tai edellisen hallituksenkaan sote-uudistus.

Mutta tässä valtuutettu Sazonov jättää huomiotta sen edellisen hallituksen suunnitteleman markkinamallin. Nimittäin eihän sekään nyt mikään ilmainen harjoitus olisi ollut, vaan olisi nimenomaan siirtänyt merkittävässä määrin tätä meidän julkista rahoitusta yksityisten yritysten puolelle. Käsittääkseni siellä kokoomuksen valtuustoryhmän sisälläkin tätä on kritisoitu, ja siihen nimenomaan nämä asiantuntijat, valtakunnalliset asiantuntijat myös kohdistivat kritiikkinsä. Se olisi ollut erittäin tehoton ja siirtänyt tätä julkisen sektorin vastuuta pois tehottomampaan järjestelmään.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

23.9.2020

Kun tätä keskustelua kuuntelee ja varsinkin näitä Sazonovin viimeisimpiä puheenvuoroja, niin herää kysymys, että mikä hänen mallinsa mahtaisi sitten olla. Perustuslakivaliokuntaan on tarjottu kolme mallia. Yksi on ? . Toinen on kuntapohjainen järjestelmä. ? rajoituksia esimerkiksi sen suhteen, minkä kokoisia pitäisi olla, miten ? hoidetaan ja näin poispäin. Eli se ? suurin piirtein nykyinen malli. Ja sitten ? mallina kolmantena on tarjottu ? .

Ja nyt voisin ? että millähän lihaksilla tämä nykyinen malli saataisiin sellaiseksi, että se vastaa maan tarpeita. Helsinki oli aikoinaan omaa erikoissairaanhoidon piiriä ja luopui siitä 1980-luvun lopussa, ja silloin perustettiin HUS. Haluaisin nähdä, kun Kainuu hoitaa sen tai muut tällaiset. Siis se jo epäilyttää tässä maakuntamallissakin, vaikka tässä on paljon lisämahdollisuuksia rahoituksenkin suhteen – jossa tosin tapahtuu tämä Helsingin ryöstö, niin kuin tässä on lennokkaasti kuvattu. Kokonaisuutena siis rahamäärät eivät kuitenkaan mitenkään putoa, eli kysymys on sen tasaisuudesta. Sitä voi sitten kritisoida, että onko se malli oikea, jolla tämä tehdään. Siitähän me olemme olleet tässä yksimielisiä, että se ei ole. Helsinki tarvitsee oman osuutensa hoitaakseen asiansa.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Musta on jollakin tavalla liikuttavaa kokoomuksen usko siihen, että jos vain ihminen saa valita, että meneekö Mehiläisen vai Terveystalon vai julkisen terveysaseman lääkäriille, niin kaikki ongelmat ratkeaa. Viime hallituksen esittämä malli piti myös sisällään maakuntamallin, eli siinä mielessä oikeastaan tämä hallitus ei ole esittämässä mitään sen ihmeellisempää. Tämä vasten tämä valtuutettu Sazonovin ajatus, että jollakin tavalla nimenomaan tämä on se, joka ajaa kaiken kaaokseen, niin ei tunnu hirveän hyvältä vertailulta siihen viimekertaiseen yritykseen. Etenkin kun nimenomaan aika monissa asiantuntija-arvioissa ja loppujen lopuksi perustuslakivaliokunnankin arvioissa päädyttiin siihen, että nimenomaan valinnanvapausjärjestelmä on se, joka olisi tuottanut ison riskin sille, että ihmisten oikeus saada palveluita ei toteudu ja tuottaa isoa uhkaa koko meidän järjestelmän toimivuudelle.

23.9.2020

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos.

Paljon tässä on nyt aikaa ensinnäkin? Se on eka kysymykseni.

Eli kuinka, onko tämä kahden minuutin puheenvuoro vai neljän minuutin?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Onko tämä puheenvuoro neljä vai kaksi minuuttia?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

? . Mikä on hätänä?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Okei, joo. Siis mä aloitan sillä, että kunnalliskalenteri vuonna 1930 tiesi jo, mikä on koko asian ydin. Silloin Suomi oli todella köyhä, rahaa oli vähän ja ihmisiä piti pelastaa, ja silloinkin tautien ja kärsimysten ehkäiseminen on sekä helpompaa että halvempaa kuin tautien parantaminen. Ja kaikki on tehokkaampaa, mitä aikaisemmin aloitetaan, ja tässä tapauksessa tehokkainta kun se kohdistetaan lapsiin. Nyt tätä yritetään taas jälleen kerran keksiä uudelleen. Eli lähtisin siitä, että jos kerran rahaa on vähemmän tulossa, niin mietitään, mihin se käytetään.

Esimerkiksi nämä koulujen erikoisosaajat, joihin psykologit ja kuraattorit kuuluu, niiden tehtävä on olla siellä ensimmäinen kontakti lapselle ja toimia koordinaatioihmisenä jatkohoitoon, jos sellaista tarvitaan. Sitten me mietitään, että meidän rahat vähenee. Joo, me tiedetään samalla myöskin se, että 80 % tuloista tul-, tai näistä menoista on 10 %:n aiheuttamaa. Meillä on mahdollisuus paneutua niihin erikoisryhmiin tässä kaupungissa ja sitä kautta saada kustannuksia alaspäin.

Välihuuto!

Sitten apulaispormestari... Puhun nyt sen takia, että siinä alussa meni ensin aikaa. Apulaispormestarin huoli siitä, että palvelut ei riitä vastaamaan asukkaiden tarpeisiin, niin eihän se voi olla palvelujen rakentamisen kriteeri, koska tarpeet ovat loputtomat. Kaiken toiminnan on perus-

23.9.2020

tettava siis terveyshyötyyn, ja myöskin kuntien tehtävä on valvoa sitä, että toiminta on lakien mukaista ja laadukasta, oli se tuottaja ihan kuka tahansa. Otan vielä toisen puheenvuoron.

Kiitos.

Ledamoten Marcus Rantala

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä lausunto on Helsingin kannalta johdonmukainen ja siten rakentavasti kriittinen. Joitakin huomioita. Henkilökohtaisesti olen kriittinen uuden hallintotason luomiselle. Vahvoilla peruskunnilla oltaisiin saavutettu paremman ja kestävämmän lopputuloksen, mutta se vaihtoehto taidettiin haudata jo Kataisen hallituksen aikana ? koska sen jälkeen kaikki puolueet tavalla tai toisella ovat olleet mukana ? .

Jag har,

ordförande,

svårt att förstå varför man skrotar den framgångsrika finländska modellen med starka primärkommuner som fungerar så väl. 65 kommuner som bas för den offentliga servicen skulle ha fungerat bra. Nu låter regeringen kommunerna i praktiken självdö i framtiden, då allt fler uppgifter flyttas från många kommuner som ...

Tämä ehdotus on kuitenkin Helsingin ja Uudenmaan kannalta paljon parempi kuin edellisen hallituksen esitys. Nyt ollaan huomioitu tämän alueen erityispiirteet, ja Uusimaa saa viisi hallintoaluetta, joista Helsinki on yksi. Kiitos hallitukselle, että Uttamaata on kuultu tämän osalta. Ehdotuksen suurin heikkous on rahoitus. Tämä rahoitusmalli kohtelee Helsinkiä kaltoin ja myös muita alueita, jotka ovat muun muassa panostaneet ennaltaehkäisevään toimintaan. Tämä on kestämaton rahansiirto Suomen sisällä. Tämä tarkoittaisi helsinkiläisille palveluiden heikentämistä samalla kun kaupungin kokonaistalous ja investointikyky heikenee oleellisesti. Tarvitaan tältä osin siis kunnon korjausliike hallitukselta rahoitusmallin osalta.

Det som oroar oss mycket är regeringens förslag att flytta över elevvården till social- och hälsovårdsområdet. Det skulle splittra den fungerande, mångprofessionella helhet som i dagens läge fungerar i skolorna, och som på ett flexibelt och effektivt sätt kan ta hand om de ele-

23.9.2020

ver som har det svårt. Det förebyggande arbetet och lågtröskelverksamheten för elevvården är också här viktig. Dessutom finns det en viktig språklig dimension som också stadsstyrelsen tagit kraftigt ställning för. I de svenska skolorna är skolförvaltningen och vardagen svenskspråkig, vilket gör att man också på ett ändamålsenligt sätt kan garantera den språkliga servicen för eleverna och samarbetet inom det mångprofessionella teamet där elevvården finns. Tyvärr finns det inte samma garantier på social- och hälsovårdssidan, och i Helsingfors vet vi vilka bekymmer vår egen social- och hälsovårdssektor har när det gäller den språkliga servicen.

Ordförande.

Jag ser det som värdefullt att Helsingfors står enade bakom detta utlåtande, vilket jag upplever ikväll, trots vissa skillnader i nyanser. Det sänder en tydlig signal.

Tack.

Ledamoten Laura Finne-Elonen

Tack, ordförande. Hyvät valtuutetut.

On tärkeätä, että oppilashuollon moniammatillinen yhteistyöverkko, sitä ei siirretä soteen vaan että se säilyttää toiminnallisesti koulusektorin yhteydessä, jossa tätä turvaverkkoa tarvitaan hyvin paljon. Koululääkärinä toimineena tiedän, miten arvokasta on läheinen ja mutkaton yhteistyö koulukuraattorin, opettajien ja psykologin kanssa siellä perustasolla. Se mahdollistaa hyvän tiedonsiirron ja varhaisen puuttumisen ongelmiin, ihan niin kuin tässä monessa puheenvuorossa onkin jo kerrottu tässä kokouksessa. Oppilashuoltoa siis ei tule siirtää maakunnan hoidettavaksi.

Olisin kysynyt toisesta asiasta. Tuossa sote-esityksen liitteenä ollut selostus, esityksen pääasiallinen sisältö, siinä sanotaan viisi yhteistyöaluetta. Elikkä sanotaan näin, että tarkoituksenmukaisen palvelurakenteen varmistamiseksi muodostettaisiin viisi yhteistyöaluetta. Onko tästä tarkempaa tietoa, mitä se sisältäisi? Onko ne kenties olemassa olevia? Tässä ne näyttää siltä kuin ne olisi tulevia. Onko tämä joku uusi hallintoporras, joka vain ututetaan nyt tähän aikaisempaan tai tulevaan rakenteeseen ja joka sitten nielee lisärahoitusta? Onko jollakin tietoa tästä?

23.9.2020

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Kieltämättä tulee hieman surullinen olo, kun kuuntelee tätä tämän illan keskustelua. Arvelen, että moni kansalainen, jos joku linjoille on vielä jäänyt, jakaa tämän ajatuksen kanssani.

Kyllä kieltämättä miettii myös sitä, että kuinka ja milloin on oikea aika tehdä sote-uudistus. Oliko se 10 vuotta sitten, nyt vai 10 vuoden päästä vai ei koskaan? Ainakin se näyttää aivan selkeältä, että ei ole olemassa sellaista mallia, joka jokaisen mielestä olisi hyvä. Sen ajatuksen varmaan me kaikki jaamme. Esityksen yksityiskohtia niin rahoituksessa, palveluiden järjestämisessä kuin ohjauksessakin voidaan varmasti hioa vielä lausuntokierroksen jälkeen ja eduskuntakäsittelyn aikana, mutta myös sote-lakien voimaan tulon jälkeen. Meidän kenenkään on aivan turha kuvitella sitä, että kerralla saataisi aikaan priimaa kympin tasoista – eikä ainakaan kaikille mieleistä.

Meidän käsittelyssä oleva lausunto on monin osin hyvä. Lausuntotekstissä on kuitenkin sellaisia kohtia, joita me emme keskustan valtuustoryhmässä allekirjoita. Älkää säikähtäkö, en minä aio tehdä niihin vastesityksiä ehkä aio äänestytää niistä. Me Helsingissä tarkastelemme uudistusta ihan selvästi eri näkökulmasta kuin esimerkiksi Seinäjoella tai Kesälahdella. Siksi onkin viisasta, että meidän lausunnossa ei oteta kaikkiin mahdollisiin yksityiskohtiin kantaa, sellaisiin, jotka eivät kosketa Helsinkiä. Lausunnossa kritisoidaan aivan aiheellisesti rahoitusmallia. Sitä näytetään tosi kritisoitavan ympäri Suomea useissa jo annetuissa lausunnoissa, joita näyttää olevan tuolla ? . Sitä en tiedä, olisiko löydettävissä rahoitukseen kaikkia tyydyttävää mallia, mutta toivon, että rahoitusmalli tässä paranee ? oikeudenmukaisemmin. Lausunnon kritiikki ohjauksvallan kasvua ja osin epäselvyyttä kohtaan nimenomaan Helsingin kohdalla on myös aiheellista. Tähän toivomme korjausta esityksen jatkovalmistelussa.

? .

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

23.9.2020

Kiitos, puheenjohtaja.

Peltokorpi totesi, että aina voidaan sitten voimaantulon jälkeen fiksata. Rupesin oikein miettimään, että onkohan Suomen historiassa koskaan fiksattu toiseen jotain sellaista, joka on lisännyt rahasiirtoja kaupungista maakuntiin. Kuulostaa siltä, että tässäkin tapauksessa näin ei tulisi tapahtumaan. Yleensä enemminkin päinvastoin.

Toinen kysymys, mitä pohdin kuunnellessani valtuutettu Peltokorven puheenvuoroa, on se, että jos viime kerralla pari vuotta sitten keskusta oli valmis ja halukas äänestytämään kriittisen sote-lausunnon, niin miksi se ei nyt sitä ole. Siis on hienoa, että Helsingin keskusta on vihdoin tullut kriittisille linjoille sote-uudistuksessa, mutta aika erikoiselta ja epäjohdonmukaiselta toiminta vaikuttaa. Ehkä se on Peltokorven ja valtuutettu Kolben referenssit hallituskysymyksen suhteen.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Joo, kiitos, puheenjohtaja.

Täytyy tähän Peltokorven puheenvuoroon sen verran tarrata kiinni, että kerralla ei todella saada priimaa. Tätä on nyt väännetty mun nähdäkseni vuosikautia, milloin sote-uudistusta ja milloin maakuntauudistusta. Kuten tuossa ensimmäisessä puheenvuorossani esitin, niin ehkä voisi olla jossain kohtaa järkevää kokeilla tätä ihan niin, että se tehdään riippumattoman virkamieskunnan kautta, ja sitä kautta tulee ne vaihtoehdot, mitkä on järkevämpiä asiakkaille, potilaille ja veronmaksajille. Tässä ei todella voida saada aikaan sopivaa eri puolille Suomea, kuten totesitte, joten siitä sopii sitten kysyä, että minkä vuoksi tänne angetaan maakuntaa, joka nimenomaan tasoittaa joka puolelle Suomea samantilaista lainsäädäntöä. Että sitä sopii tietysti pohtia kunkin itsenäisesti.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puhemies.

Kesälahden kuntaa ei ole enää olemassakaan. Kaikki tämä on tapahtunut sen jälkeen kun on 10 vuotta sitten alettu puhua tästä sote-uudistuksesta. Se uudistus on tapahtunut. Kesälahti on liittynyt Kiteen kuntaan, ja Kiteen kunta käsittääkseni kuuluu Siunsoteen. Eli tämä kuntayhtymä on jo olemassa, ei tässä tarvi enää mitään lainsäädäntöä.

23.9.2020

Ei tarvi tehdä yhtään mitään, kuin antaa vain ammattilaisten hoitaa näitä asioita. Ensin pitäisi ottaa selville, ennen kuin alkaa tehdä tämmöistä lainsäädäntöä.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Finne-Elonen kysyi nimenomaan tästä erityisvastuualueesta tai kuten sitä kutsutaan yhteistyöalueeksi siellä lainsäädännössä. Eli se perustuu samanlaiseen kuin meidän ehkä paremmin tuntemat erva-alueet, ne viisi yhteistyöaluetta, joita erityissairaanhoidossa on ollut tähänkin asti. Mutta koska siihen tulee vielä sosiaalihuoltoa ja perusterveydenhuoltoa tietenkin tässä uudistuksessa mukaan, niin nimi muuttuu sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeksi. Mutta alueet olisivat siis samat kuin nykyiset erva-alueet, eli Helsinki kuuluisi tietysti silloin HUSin erva-alueeseen, ja muut olisivat tietenkin ne yliopistolliset keskussairaalat. Niiden tehtävät olisivat erityistason palveluiden turvaamiseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon muuta alueellista yhteensovittamista, kehittämistä ja yhteistyötä koskevat asiat, ja nekin ovat tärkeitä, että perustaso ja erityistaso toimisi.

Ehkä haluan vielä tuoda sen näkökulman, että sosiaalihuollossa myös tämä erityistason alue on tärkeä eteenpäinmeno verrattuna nykytilanteeseen, jossa esimerkiksi vaativaa lastensuojelua tai monia muita erityiskysymyksiä varten ei tätä erityistasoa ole tällaisena samanlaisena ollut.

Kiitos.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunkilaiset.

Kun seuraa tämän illan keskustelua, välillä korvia särkee sitä, että lähdetään yleistämään ihan kuin tiedettäisiin kaikkien mielipiteet etukäteen. Tästä toivon kovasti, ettei tällaisia syyllistettä, sillä emme tiedä kaikkien mielipiteitä.

Olen itse kaskolainen, ja minusta tämä koulujen kuraattorien ja psykologien siirto sote-puolelle, jos tämä tapahtuu, niin jokainen tämän päätöksen tekijä tulee miettimään, miten ? opiskeluhoito toteutuu tä-

23.9.2020

män siirron jälkeen. Miten huolehditaan siitä, ettei psykologien ja kuraattorien tilalle kouluihin tule näin ? .

Sitten tämä vastuukysymys, jonka itse nostan, että jos vastuu palveluiden järjestämisestä siirtyy kunnilta maakunnille, niin vastuukysymykset täytyy silloin määritellä tarkemmin. Sote-maakunnilla pitää olla oppilais-ta vastuu psykologin ja kuraattorien käyntien ajan ja ? ajan. Opiskeluhuollon toimijoiden pitää järjestää mahdollisuus anoa oppilaille vapautus opetuksesta, jotta nämä voivat mennä psykologin ja kuraattorin puheille. Lisäksi on ne salassapitosopimukset.

Tässä lopuksi haluaisin muistuttaa, että tärkein tässä asiassa mainita on: kuraattorit ja psykologit ovat oppilaita ja opiskelijoita varten. Mitä kauempaa he ovat kouluista, sitä vaikeammaksi heidän lähityönsä oppilaidensa kanssa on. Nytkin meillä on jo liian vähän ? tänä iltana sanottu kuraattorien ja psykologien palveluista oppilaille. Näillä sanoilla en kannata apulaispormestari Vesikansan ehdotusta.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Puhun nyt sosiaalipalveluiden näkökulmasta. Myönteistä niiden kannalta tässä uudistuksessa on se, että siinä korostuu julkinen vastuu. Sosiaalipalvelut ovat nimenomaan julkisia palveluista. Kaupunkien osalta rahoitus herättää kuitenkin suurta huolta, ja tätä huolta ovat hyvin tuoneet monet täällä esiin. Tässä uudistuksessa lähdetään nyt vahvasti terveydenhuollon nykyisistä rakenteista. Sote-palveluiden yhteen sovittaminen ja ennaltaehkäisevä työ pitää saada lopullisessa ehdotuksessa paremmin näkyviin. Tässä esityksessä ei tosiaan myöskään huomioida tarpeeksi kehittämistä, tutkimusta ja koulutusta. Nämä elementit pitää ehdottomasti saada mukaan. Se olisi erityisen merkittävää sosiaalihuollon kannalta, jonka tutkimusrahoituksen rakenteet ei ole vielä vakiintuneet niin kuin terveydenhuollossa on. Tämä peruspalveluiden ja erityis-palveluiden suhde kaipaa myös vielä selkiyttämistä sosiaalihuollossa, kun siellä ei vielä ole näitä samoja rakenteita kuin terveydenhuollossa on. On tärkeää varmistaa, että erityispalvelut eivät karkaa liian kauaksi kansalaisista, mutta samalla erityisosaaminen ja vaativien palveluiden rahoitus turvataan.

Osallisuuden ja demokratian osalta esityksessä on paljon hyvää. Myös rakenteellisen sosiaalityön rooli on huomioitu. Se on siis väline sosiaali-

23.9.2020

työntekijöille tuoda organisaation tietoon työssä kohdattuja ilmiöitä ja ihmisten tarpeita. Sen asema pitääkin nyt kirjata lakiin mahdollisimman tarkasti, kun näin suuria muutoksia on luvassa. Esityksessä on siis myös paljon positiivista. On erittäin hyvä, että esityksessä huomioidaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon toteuttamisessa käytetään julkista valtaa, ja sen vuoksi vahva julkinen järjestämisvastuu on oikea ratkaisu. Toivon, että lopullisessa päätöksessä on vielä mahdollista kirkaistaa rahoitusta ja sosiaalihuollon asemaa niin, että esitys palvelee sosiaalihuollon ja terveydenhuollon tarpeita ja kansalaisia yhdenvertaisella tavalla.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Joo, kiitos, puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Tässä erillisratkaisussa on paljon hyvää, ja hyvää on myös etenkin se, että Helsinki vastaisi jatkossakin itse sote-palveluidensa järjestämistä. Uudistuksen rahoitusmalli on se, joka huolestuttaa, ja se, ettei Helsingin terveydellisiä ja sosiaalisia haasteita huomioida riittävästi. Rahaa tarvitaan huomattavasti enemmän muun muassa terveydenhuollon ennaltaehkäiseviin palveluihin, tieteen ja tutkimuksen tekoon, kuten täällä on todettukin, ja palveluita ei ole varaa leikata. On ollut hienoa kuulla, että etenkin monet kokoomuksen valtuutetuista ovat olleet huolissaan vanhusten ja vammaisten hoidon palveluista, mitä aina ei ole tapahtunut. Helsingin vanhustenhoito, etenkin kotihoito, on hätää kärsimässä jo nyt. Tarvitaan huomattavasti enemmän rahaa. Helsingiläisten kotihoidon asiakkaiden kunto on romahtanut koronakevään, -kesän ja sen jatkumisen johdosta. Myös pelastustoimissa Helsingin erityispiirteet pitää huomioida nykyistä paremmin.

Kannatan apulaispormestari Vesikansan tekemää vastaehdotusta, koska koulukuraattorit ja psykologit jatkossakin, heidän työpaikkansa on edelleen kouluissa. Mikään ei muutu, vaikka hallintotoimiala vaihtuukin soteen.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

On kyllä erikoista kuunnella näitä puheenvuoroja. Nyt on tullut useampia tässä Vepsän kaltaisia, joissa jotenkin todetaan, että kun kokoomus

23.9.2020

ei näitä palvelupanostuksia ja muuta. Näillä puolustetaan sitten näitä hallituksen 140 miljardin, miljoonan pakkoleikkauksia. Me olemme tehneet vuosikautia yksissä tuumin viime kädessä budjettineuvottelujen jälkeen budjetteja, joissa ollaan esimerkiksi panostettu vaikkapa ikääntyneiden palveluihin. Ja tämä sen päälle, että meillä on väestömuutokset ja palveluiden hintojen kehitykset huomioiva raami esimerkiksi tälle valtuustokaudelle sovittu, ja sen pohjalta on nyt tehty esityksiä lautakunnissa, ja se on kasvava menoraami. Tavallaan nyt täytyy vuosittainen budjetinleivonta, jossa olemme olleet aika yksituumaisia, erottaa tällaisesta rakenteellisesta ryöstöstä.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun Sazonov käyttää tässä nyt paljon puheenvuoroja tänään, niin ker tokaa nyt tarkalleen, miten kokoomuksen mielestä nämä asiat pitäisi järjestää. Teille ei kelvannut viime kaudella, ei kelpaa nyt. Onko teillä vielä tämä ? linja, että kaikki on hyvin ja mitä ei tarvitse muuttaa vai mikä teidän vaihtoehto on? Tuo on aika ? että vain muita koko ajan arvostellaan kauheasti.

Valtuutettu Fatim Diarra

Kiitos, puheenjohtaja ja arvoisat valtuutetut.

Mä olen tosi iloinen siitä, että sote-uudistus etenee vihdoin ja viimein, ja mä aidosti ajattelen, että on kyllä siis kansakunnan etu se, että me saadaan meidän sote-järjestettyä järkevämmin. Mutta mä olen tosi kiitollinen myös siitä, että täällä moni on nostanut esille sen, että tämä rahoituspohja on kerta kaikkiaan todella kehno – oikeastaan aika surkea jopa Helsingin osalta – ja tässä uudistuksessa ei olla huomioitu niitä haasteita, joita Helsingillä on. Me ollaan kasvava kaupunki, jonne ihmiset haluaa muuttaa ja jossa ihmiset haluavat myös vanheta. Tämä tarkoittaa, että me ollaan kaupunki, joissa me tarvitaan niitä palveluita.

Mä toivon myös meiltä koko tämän projektin aikana rehellisyyttä siitä, että jos me joka toisessa valtuustossa puhutaan siitä, miten me tarvitaan sinne ja tänne sotessa lisää rahaa, miten me ollaan huolissaan mielenterveyspalveluista, miten me ollaan huolissaan vanhusten palveluista, niin samaan aikaan me ei voida millään tavalla olla tyytyväisiä

23.9.2020

semmoisen esitykseen, missä on kerta kaikkiaan näin nolo rahoituspohja. Me ei millään voida olla sitä. Mä ymmärrän tosi hyvin sen soteväsymyksen siitä, että tätä on nyt ? valtavan pitkään, mutta se ei tarkoita sitä, että meidän pitää luovuttaa sen suhteen, että mitä me nähdään, että on oikeudenmukaista ja hyvää helsinkiläisille.

Mutta tässä on pakko nostaa ? keskusteluun terveystieteiden palveluiden ulkoistuksesta, ja monen argumentti siinä oli se, että tämä joudutaan tekemään ainoastaan sen takia, että me emme Helsingissä käytä tarpeeksi rahaa sote-palveluihin. Niin mitä ihmettä me sitten tehdään, mikäli me joudutaan ? rahaa sote-palveluista? Että miten me sitten ne järjestetään? Mikä on siinä vaiheessa ratkaisu, jos me ei voida enää itse lisää rahaa terveydenhuoltoon myöskään laittaa? ? .

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Jalovaara kysyi äsken, että mikä on kokoomuksen ehdotus. Meidän ehdotuksemme on se, että kansalaiset saavat mahdollisimman laadukkaat ja osaavat palvelut nimenomaan perustasolla ja mahdollisimman oikea-aikaisesti, ja lisäksi sillä jo pelkästään onnistutaan vähentämään erikoissairaanhoidon kuormitusta. Meillä tällaiset ihan perusterveydenhuollon osaamiseen panostaminen on yksi asia, jota katsomme, että kuntien pitää oikeasti jatkossa parantaa. Jos omalta tai itseltäni pelkästään kysytään, niin perusterveydenhuollossa ei olisi jonoja, jos me voisimme sopimushintaan käyttää myös Helsingissä olevia yksityisiä palveluja ? . Nythän näin ei tapahdu, muuta kuin niillä, joilla on rahaa se tehdä.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Puheenjohtaja.

Sote-uudistus tällaisenaan olisi karmea virhe, kiteytti pormestari Vaapaavuori tuossa keskustelun alussa. Itseäni eniten ihmetyttää, miten Helsinki selviäisi hallituksen esittämistä säästöpainneista, kun tämä koronasta kärsivä kaupunki tarvitsisi päinvastoin enemmän rahoitusta. Maakunnista osa on häviäjiä ja osa on voittajia. Uudenmaan rahoituk-

23.9.2020

sen kaavoillaan vähenevän noin 1 500 henkilövuotta Uudenmaan nykyisestä erikoissairaanhoidosta. Palvelujen saatavuus heikkenisi ihan vääjäämättä. Helsinki ja HUS kuuluisi uudistuksen suurimpiin häviäjiin. Helsingin kaupunginvaltuutetun tehtävä on ajaa helsinkiläisten etua. En kannata vastaehdotusta.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Seikka, jota ei esimerkiksi tässä lausunnossa oikeastaan missään kohta mainita, on se, että tämä esitys on huomattavasti myönteisempi ja paremmin kehittynyt kuin edellinen esitys, jota kaupunginvaltuusto aikanaan lähes yksimielisesti vastusti. Tämä ei enää sisällä laajojen kokonaisuuksien siirtämistä maakunnille. Esimerkiksi elinkeinopolitiikka kuuluu entiseen tapaan kunnille. Nyt vain esitetään koottavaksi hallittavissa oleva kokonaisuus, joka siirretään niin sanotulle sote-maakunnalle tai itsehallinnolliselle alueelle. Järjestämisen tuottamisvastuu on selkeästi yhdellä toimijalla paitsi ehkä Uudellamaalla, jossa tämä HUS-ratkaisu rikkoo tämän kokonaisuuden. Mutta kuitenkin järjestäminen ja tuottaminen kyetään vastaamaan kokonaisuudessa sekä palvelujen tuottamisessa että järjestämisessä, ja voidaan käyttää hyväksi nykyiseen tapaan yksityistä järjestäjän tai yritysten tuottamaa palvelua.

Lausunnossa todetaan, että nykyistä ratkaisua tai esitettyä ratkaisua parempi olisi jatkaa järjestämisvastuun kokoamista suurempiin kokonaisuuksiin hallitusti ja korjaamalla ongelmia kuntapohjaisesti. Aiemmin jo yhdessä vastauspuheenvuorossa totesin, että tämä kuntapohjainen järjestäminen ei oikein mene läpi perusoikeusjärjestelmässä – paitsi jokseenkin nykyisenä, joka edellyttäisi sitten ilmeisesti laajaa kuntauudistusta. Lausunnossa todetaan myös, että kustannusvaikutusten kokonaiskuvan muodostaminen on mahdotonta. Silti täällä käydään jokseenkin tiukkaa keskustelua siitä, että minkälaisia summia mihinkin suuntaan voidaan siirtää. Oletus ilmeisesti on, että kustannuksia ei synny, jos uudistusta ei tehdä.

Lisäksi lausunnon kokonaisuus on muutenkin ristiriitainen. Yleisessä osassa kritisoidaan voimakkaasti palvelujärjestelmää, ja yksityiskohtaisissa lakien arvioissa todetaan varsin useassa kohdassa, että on kyseessä selvä parannus.

23.9.2020

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Kiitoksia. Hyvä puheenjohtaja.

Mä puutun nyt käytännön asioihin. Ensimmäinen oli tämä Sanna Vesikansan muutosesitys, vastaesitys, jota mä en voi todellakaan kannattaa, sillä kolmen kauden kokemuksella opetuslautakunnasta mikään ei ollut niin vaikeata kuin saada sosiaali- ja terveystoimesta tietojen siirtyminen opetukseen, kun henkilökunnat olivat esikoululaisten kohdalla eri organisaatioissa. Mä en näe tässä kaupungissa sellaista kehitystä, että raja-aidoista olisi päästy ja yhteistyö toimisi sujuvasti. Siis koulu ja niiden oppilashuolto ansaitsee sen, että siellä on kuraattori- ja psykologipalvelut, ja perustelut tuli Anna Vuorjoelta.

No, ihan toinen asia sitten tähän, kun täällä ei ole paljon puhuttu käytännöstä, mutta noin yliopistosairaalan näkökulmasta on muistettava, että koko Uudenmaan HUS – joka muuten on perustettu 20 vuotta sitten, Pentti, ei 30 vuotta – niin siellä on selkeitä sellaisia olennaisia loukkuja. Esimerkiksi se, että siinä on täysin kielteinen kanta ulkopuolisten rahoituslähteisen hyödyntämiseen erikoissairaanhoidon tutkimukseen, opetukseen. Siis yhteistyö suljetaan pois. Millä se paikataan se rahoitusaukko, joka esimerkiksi HUSille olisi tulossa? Se paikataan nyt paljolti yksityisten säätiöiden ja tutkimusapurahojen täydennyksillä.

Toinen asia, että kun nykyiset hankintalain on meillä hirveän tiukat ja sidosryhmäsäädökset pitäisi korjata lähemmäs EU:n sallimaa. Esimerkiksi se, että voidaan käyttää sidosryhmäyksikköä, sanotaan nyt vaikka Oulunkylän kuntoutussäätiötä, sinne 20 %:n liikevaihtoon saakka tai tulevaisuudessa kun me tässä Terhokotia ollaan nyt miettimässä sen jatkon turvaamista, että Helsingillä olisi mahdollista käyttää. Näitä tällaisia sidosryhmäsäädöksiä lainsäädäntö ei tunne. Ne pitää korjata.

Valtuutettu Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä on moneen kertaan sanottu, että muuten hyvä, mutta rahoitusmallia pitää korjata, ja sitä sitten jotenkin lähivuosina korjataan. Mutta on ehkä hyvä tiedostaa, jokaiselle, joka katsoo Suomen julkisen talouden tilaa kokonaisuudessaan, on selvää, mihin suuntaan tämän korjauksen etumerkki oikein menee. Se tulee menemään yksinomaan alemmaksi lähivuosina. Ei sitä sellaiseen suuntaan missään tapauk-

23.9.2020

sessä niin sanotusti korjata, että Helsingin asema ei heikentyisi vielä enemmän. Tietysti kaikkien suurten kaupunkien asema tulee heikentymään.

Tässä ei ole siis taustalla se, että Helsingin ongelmia ei olisi nähty. Päinvastoin, ne on oikein hyvin nähty, ja sen takia on tehty tällainen esitys. Eihän tätä muuten keskustapuolue ajaisi. Mutta niukkuutta tämä tulee olemaan lähivuodet läpi koko Suomen niemen, köyhissä kunnissa ja pääkaupunkiseudulla. Ainoa tapa pois tästä niukkuudesta liittyy siten valtakunnallisiin ratkaisuihin: työmarkkinauudistuksiin, joilla oikeasti lisättäisi työllisyyttä, tai tuottavuuskasvuun julkisissa palveluissa.

Todennäköinen tulevaisuudenkuva tällaisessa kurjistuvan vain julkiseen perustuvan tuotannon mallissa on todella sitten sellainen pohjois-amerikkalainen kaksijakoisuus. Meillä tulee olemaan jonoalokaatiota hyödyntävä proletarisoituva julkinen sektori liian puutteellisilla resursseilla varustettuna ja sitten yksityiset vakuutukset sen rinnalla. Poliittisesti epästabiili toki, koska näiden yksityisten vakuutuksenottajien veronmaksuhalukkuus voi olla kyseenalainen. Huonoon suuntaan tämä on menossa. Se yksityinen palvelutuotanto on kuitenkin, vaikka sitä on vaikea järjestää hyvin, se on avain siihen julkisen sektorin tuottavuuskasvuun, joka tässä myös auttaisi.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Vartiainen osui tässä naulankantaan arvioidessa näitä korjausmahdollisuuksia. Tässä tuntuu rivien välistä ainakin tulevan hallituspuolueen suunnalta sellainen viesti, että tosiaan jostain kaivastaan miljardi lisää ja jaetaan. Senhän toki nykyhallitus osaa, että siinä mielessä näyttöjä tämänkaltaiselle korjausliikkeelle on kyllä pohjalla, mutta en silti valtuutettu Vartiainen tavoin usko, että näin tulisi tapahtumaan. Enkä edes pidä sitä välttämättä tarkoituksenmukaisena, vaan kysymys on siitä, miten resurssi jaetaan. Nythän se jaetaan niin, että Helsingiltä otetaan, isoilta kaupungeilta otetaan, muualle maahan jaetaan. Tästä on vähän niin kuin tällainen kuntien valtio-osuuksien tasausjärjestelmä 2.0 vielä valtiojohtoisemmin kuin tasausjärjestelmä itsessään on syntymässä.

23.9.2020

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Sekä Sazonov että valtuutettu Vartiainen ovat oikeassa siinä, että hallitus on varannut 19,2 miljardia tähän sote-uudistukseen ja tähän toimintaan, ja lisää rahaa ei takuulla tule, koska tämä jo otetaan kunnilta. Ei sekään ole heillä valmiina. Että kyllä nyt hallituspuolueiden pitää uskoa se, että tässä tapahtuu nyt vain tulonsiirto, jota tässä suunnitellaan, ja sen takia me ei saataisi tähän suostua missään tapauksessa.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä haluaisin vielä pikkuisen avata tätä oppilashuollon sijoittumiseen koskevaa kysymystä laajemmin kuin tässä aikaisemmassa nopeassa keskustelussa. Eli mä ajattelen, että siinä yksi ydinkysymys on se, että jos meillä on ongelmana iso määrä lasten ja nuorten mielenterveysongelmia, niin lähdetäänkö me ratkaisemaan ongelmaa niin, että me korjataan jokaista lasta ja nuorta yksitellen vai että me korjataan sitä yhteisöä, jossa nämä lapset kasvaa ja joka heitä kasvattaa johonkin suuntaan. Oikea vastaus on tietenkin, että kumpaakin pitää tehdä. Meidän pitää hoitaa jo syntyneet mielenterveysongelmat, mutta meidän pitää mennä myös juurisyihin ja ymmärtää, millä tavalla ihminen kasvaa osana yhteisöä.

Oppilashuollon yksi hienous verrattuna moneen muuhun palveluun on se, että siinä jo ihan lain tasolla on olemassa tämä yhteisönäkökulma. Eli yhteisöllinen oppilashuolto tarkoittaa koulun toimintakulttuurin kehittämistä sillä tavalla, että se tukee hyvinvointia ja oppimista. Se kuuluu kaikille koulun aikuisille. Käytännössä se tarkoittaa esimerkiksi toimintamallien kehittämistä kiusaamiseen puuttumiseksi, tunnetaitokasvatusta, luokkien ryhmäyttämistä, oppimisen tukitoimien suunnittelua ja opettajien ja oppilaitten vuorovaikutuksen tukemista.

Tämä on esimerkiksi psykologille aidosti ja oikeasti vaikeata. On hirmuisen paljon helpompaa arvioida ja hoitaa yksittäisiä lapsia kuin vaikuttaa kouluyhteisön toimintaan tasavertaisessa yhteistyössä toisen alan ammattilaisten kanssa. Ja sen takia tämä on nimenomaan semmoinen osa siitä työstä, joka jää helposti tekemättä, jos ei sitä hyvin vahvasti johdon taholta tueta.

23.9.2020

Helsingissä meillä on hyvin vahvat ja hyvät rakenteet sille, millä tavalla rehtorien esimiehet ja koulupsykologien ja kuraattorien esimiehet työparina tekee nimenomaan tätä oppilashuoltotyön johtamista kokonaisen oppilashuoltoryhmien kanssa, tuntee koulujen toimintakulttuurit ja tukee siinä työssä. Vaikka on kiistatonta, että mielenterveyspalvelujen hoitoketjuissa on kehitettävää, niin mä ajattelen, että se, että me otettaisiin riski, että tätä yhteisöllistä oppilashuoltoa ei pystytä riittävästi joltamaan, niin se on semmoinen valinta, mitä meidän ei pidä tehdä.

Valtuutettu Johanna Sydänmaa (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin kommentoida Vuorjoen äskeistä puheenvuoroa ja tuoda vielä esiin sen, että itekin toimin tämmöisessä toimiammatillisessa yhteisössä opinto-ohjaajan roolissa, ja näen nimenomaisesti tärkeänä tämän yhteistyön. Ainakin tällä hetkellä koulussa, jossa toimin, niin se helppous on se tärkein, eli me pystymme psykologin ja kuraattorin ja terveydenhoitajan kanssa tekemään hyvää yhteistyötä riippumatta siitä, missä hallintokunnassa esimerkiksi terveydenhoitaja on. Että hän on hyvin osallisena yhteisössä. Mä näen sen tarpeen opiskelijahuollon kehittämisen kannalta siinä, että varsinkin toisella asteella tällä hetkellä sammutellaan tulipaloja. Koulupsykologien resurssit on niin minimaaliset, että he pystyvät antamaan näitä aikoja, mutta sitten jatkohoito... Se, että meidän pitäisi saada koululääkäriresurssia suuremmaksi, jolloin me saataisiin sitä ketjua jollakin lailla edes eteenpäin. Eli meidän pitää kehittää ehdottomasti opiskelijahuollon palveluita, ja mä kannatan kyllä myöskin sitä, että opiskelijahuolto, psykologit, kuraattorit, pysyvät siellä kaskon puolella ja yhteistyö jatkuu siellä ja kehitämme sitä palvelua soten kanssa kaskon ja soten välillä.

Kiitos.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Sosiaali- ja terveyspolitiikka ja sen rakenteet ei ole kuuluneet omaan poliittiseen erityisalaan, mutta erilaisissa päättäjätötehtävissä viimeisen 10 vuoden aikana on tosiaan käynyt kyllä varmaan aika monelle meistä selväksi, miten vaikea on löytää valtakunnallista ratkaisua Suo-

23.9.2020

men, joka ratkoo näitä meidän ikään kuin isoja ? väestöpolitiikasta ? rakenteista seuraavia kysymyksiä. Täytyy sanoa, että arvostan myös sitä analyysia, mitä ollaan Helsingissä yhdessä tehty ja haettu yhteisiä lausuntoja. Kiitos myös tässä kohtaa valmistelussa, lautakuntavaiheessa, kaupunginhallituksessa Helsingin lausunnonle, jossa on löydetty paljon näkemyksiä, jotka on relevantteja ja tärkeitä.

Yhdyn oikeastaan Marcus Rantalan arvioon siinä, että Helsinki on minusta tässä lausunnossa lähtökohtaisesti johdonmukainen. Se on rakentavalla tavalla kriittinen. Mutta sitten myöskin yhdyn siihen Marcuksen arvioon, vaikka itsekin olin pitkään sitä mieltä, että pitäisi löytää valtakunnallisesti kuntapohjaisia ratkaisuja, niin me on löydetty, pragmaattisesti nähty aika monta kertaa, että sellaista ei täysin löydy. Näin ollen ajattelen, että se, että tässä keskellä koronakevättä ollaan kuitenkin jo tilanteessa, jossa hallituksen esitys on lausuntovaiheessa ja etenemässä, niin voi melkein ehkä pitää pienenä ihmeenä tätä 10 vuoden historiaa silmällä pitäen.

Siinä yhteydessä ehkä nostaisin kolme, neljä seikkaa Helsingin kannalta. Musta tämä erilliskäyttö, nyt me on se saatu, sitä me edelliskaudella toivottiin. Meillä on nyt vahva julkiseen sektoriin pohjautuva ratkaisu, niin kuin Helsingissä on aina ollut. Meillä on tästä hyviä kokemuksia, ja korona on osoittanut sen tärkeyden. Tämä oppilashuolto on tosi tärkeä keskustelu. Olen kuunnellut sitä itse asiassa tässä tosi kiinnostuneena. Oma näkemykseni siitä ei ollut mitenkään lukittu, ja Sazonoville tiedoksi että emme ole tehneet ryhmäpäätöstä ja katsoneet sitä tarpeelliseksi. Ehkä eri puolilla Suomea on jopa vähän erilaisia tilanteita tässä, mutta mun mielestä esimerkiksi Veronika Honkasalo käsitteli tätä aika hyvin täällä tänään.

Ihan viimeisenä ratkaisumallin kriittiset huomiot. On ilmiselvää, että ne on tässä selkeästi ja hyvin esitetty, ja niitä Helsingin kuuluukin viedä eteenpäin. Eli nyt lausunto tulee osaksi jatkokäsittelyä, nyt kun me tänään sen hyväksymme, ja toivottavasti hallitus löytää vielä tapoja sitä parantaa. Toivon, että Helsinki on sitten yhteistyöhaluinen ja -haluinen niiden muokkausten tekemisessä.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Rantanen

Kiitos, puheenjohtaja.

23.9.2020

Jatkan siitä edellisestä puheenvuorosta, kun jäi muutama pointti täältä sanomatta. Todella siis tähän malliin, jos tämä tämmöisenään menisi läpi, niin tämä leikkaa jopa rajummin kuin silloin viime kaudella Sipilän hallituksen esittämä sote-malli. Joka tarkoittaa siis rajuja säästöjä ja sitä kautta sitten palveluiden saatavuuden heikkenemistä. Plus että näitten maakuntien perustamiseen menee myös rahaa, joka on sitten taas palveluista pois. Ohjausmallit, joita tässä on investointeihin sekä näihin järjestämistehtäviin, on ehkä vähän liian keskusvoittoista. Että tässä ei ehkä sellaista komiteaa tarvittaisi, vaan jokainen alue pystyy näitä varmasti katsomaan oman alueensa näkökulmasta.

Pelastustoimen osalta on hyvä huomata se, että Helsinki toimii, Helsingin pelastuslaitos toimii kaikilla mittareilla eriomaisesti, ja rahoituksessa tulisi huomioida Helsingin erityispiirteet. Sen sijaan tässäkin valtion ohjaus on aika hurjaa. Siellä on jopa päivystys- ja varallaolojärjestelyiden, työajan hallintaan tai työvuorovahvuuksiin liittyviä asioita, joita valtio keskusjohtoisesti määrittäisi. Ehkä tässä on vähän lähtenyt kyllä mopo käsistä sen suhteen, että kuuluuko nämä sinne keskuspuolelle eli ministeriöön.

Sitten ihan viimeisimpänä haluan ottaa tässä kohtaa esiin sen, että kaupungin lausunnossa kerrotaan, että rahoitusmalli ei ota huomioon maahanmuuttoa eikä segregatiota. Mä olen aika monta kertaa tässäkin valtuustossa kuullut sen, että maahanmuutto on rikkaus ja maahanmuuttoa pitää lisätä, kuten tänäänkin, että näitä maahantulon esteitä pitää poistaa. Nyt jos se on niin rikkaus, niin minkä vuoksi sitten tässä kohtaa perustellaan rahan tarvetta nimenomaan maahanmuutolla? Kyllä mä sanoisin, että kyllä kaupunkikin voisi tässä kohtaa nyt miettiä omaa politiikkaansa. Onko kasvu ollut liian nopeaa? Onko otettu liikaa ihmisiä vastaan, kun näköjään siihen ei kuitenkaan sitten rahoitus riitä?

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja,

? sitten. Eli esityksessä ei mainita mitään siitä, miten lain huom. ensisijaisesti edellyttämä yhteisöllinen työ ylipäänsä onnistuu saati sitten parane siirrolla soteen. Opiskeluhoultotyö on koulun työtä, se on lasten ja nuorten tukemista ja auttamista koulussa ja kouluyhteisön kautta. Miten yhteisöllistä opiskeluhoultoa voitaisiin johtaa eri organisaatiosta? Koulu on sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain että perustuslain ym. mukaan ensisijainen päivittäinen yhteistyökumppani kuraatto-

23.9.2020

reille ja psykologeille, jotka toimivat myös työpareina koulussa, kuten valtuutettu Vuorjokikin tuossa hyvin kuvasi aikaisemmin. Eli mun näkemyksen mukaan opiskeluhuollosta olisi tarkoituksenmukaista edelleen säätää vain oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa, ja näiden palvelujen järjestäminen päiväkodeissa, kouluissa ja siellä lapsille ja nuorille jättää edelleen kunnan tehtäväksi nykyisen mallin mukaisesti. Myöskin erittäin relevantteja nämä viittaukset ruotsinkielisiin palveluihin nimenomaan Helsingin osalta.

Siteeraan lopuksi saamaani palautetta: ”Opiskelijoilla, joilla on mielen-terveyden haasteita, on oikeus ei-hoidolliseen normaaliin ympäristöön, joka tukee opiskelukykyä ja kuntoutumista. Opiskelijoilla on oikeus olla oppilaitoksessa opiskelijoita, ei potilaita.”

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kuten täällä on useat hyvin todenneet, niin tässä mallissa tällä kertaa isoimpana haasteena on todella tämä rahoitusmalli. On selvää, että jos sama raha aiotaan jakaa uudelleen – olkoonkin niin, että sille rahalle varmasti on tarvetta monella paikkakunnalla ja monella maakunnalla – niin tietysti silloin kun sama potti jaetaan uudestaan osin, niin sitä jää jonnekin vähemmän. Tämä ei tunnu täysin kohtuulliselta kyllä, ja on tarpeen saada muutoksia, kuten Helsingin lausunnossa hyvin tuodaan esiin.

On tuotu myös tosi hienosti esiin esimerkiksi Vanhasen puheenvuorossa, valtuutettu Vanhasen puheenvuorossa, kuinka tärkeätä tutkimustyö on ja kuinka koulutukseen tulee satsata. ? voi sanoa, että jos piste-tään esimerkiksi vanhuksille tyypillisten sairauksien palveluketjut parempaan kuntoon Pohjois-Karjalassa, niin tarkoittaako se sitten, että Helsingissä ja Uudellamaalla pahimmassa tapauksessa joudutaan säästämään esimerkiksi HUSin vaativista syöpähoidoista, joiden taustalla on paljon tutkimusta ja johon joudutaan käyttämään paljon resursseja? Tietysti nyt sitten tulee mieleen, että rahoituksen lisääminen olisi varmaan yksi keino tämä ongelma korjata, ainakin osittain, ja totta kai maakuntaverot olisi tarpeellinen tapa myös kannustaa maakuntia toimimaan tehokkaasti. Sitä ei näytä nyt tällä hetkellä ihan heti tulevan, jo-

23.9.2020

ten on tärkeitä, että rahoitusmalli, joka kuitenkin lakiinkin kirjataan, ei ole näin kohtuuton Helsingin kannalta.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuuntelin tätä Holopaisen puheenvuoroa, ja siinä kiinnitin tähän loppuosaan huomiota, jossa maakuntaveroa vaadittiin. Ehkä ihan yleisen ymmärryksen lisäämiseksi kysymykseni kuuluu, että onko tämä Helsingin vihreiden kanta laajemminkin, että on perustettava uusi verotuksen taso ja vielä sitäkin kautta lisätä ihmisten maksamia veroja, samalla kun he joutuvat tyytymään leikattuihin palveluihin vai oliko tämä Holopaisen yksityisajattelua.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Onko kyseessä nyt vastauspuheenvuoro?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitos, kyllä. Eli tässä on vielä kysymyksiä, jotka lähinnä liittyvät osaksi tätä rahoitusongelmaa, mihin tänään ei oikeastaan ole kovin paljon otettu kantaa. Tutkimus ja sen hallinto ja yhteys esimerkiksi perusterveydenhuoltoon ja esimerkiksi lääkäreiden ja hoitohenkilöstön mahdollisuuksiin tehdä tutkimustyötä siellä tämmöisellä erä-alueella. Ja sitten mikä on alueen sisäisten toimijoiden ja erikoissairaanhoidon väliset järjestämissopimukset ja miten niiden ikään kuin solmimista ohjataan valtakunnallisesti?

Ja sitten henkilöstön ammattitaitoa ylläpitävä ja lisäävä koulutus. Mä olen äärimmäisen itse asiassa epäilevä sen toteutumisen suhteen. Jos kunnalla ei ole intoa, tahtoa tai rahaa järjestää tätä koulutusta, kuka on se, joka valvoo, että ammatillinen osaaminen pysyy ja myös monikielillä työpaikoilla saa ammattitaitoa parantavaa koulutusta? Mikä on järjestöjen rooli siinä vaiheessa kun kunnat saa päättää ja järjestää sekundääripreevention ja ennaltaehkäisyn työn? Osaavatko ne oikeasti ja osaako Helsinki oikeasti käyttää järjestöjä, joilla on jo fasiliteetteja kuitenkin terveyskasvatukseen ja mahdollisiin jopa asiakasryhmiin? Kuka valvoo ja kuka järjestää ne yhteistyötahot näissä, tällä alalla?

23.9.2020

Sitten näkisin myöskin, että nämä toimialojen valtuustokausittaiset ? suunnitelmat ja ennaltaehkäisystrategia olisi myöskin sellainen, joka kannattaisi ottaa Helsingissä käyttöön.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Vastaan Sazonoville että kyllä, maakuntaveron on vihreiden ihan julki lausuttu tavoite. Luulen, että kokoomus jos sitä vastustaa, niin saattaa tässä kyllä sata omaa oksaansa, koska maakuntaveron toki myös kannustaisi tekemään palveluita tehokkaammin ja myöskin tietysti olisi huomioivampi niittenkin alueiden osalta, joilta ? vaatii palveluiden rahoitusta. Että ehkä kannattaa harkita sitä vielä uudemman kerran. Tietysti tässä muutosvaiheessa olisi tärkeää huomioida, että muutoksissa aina kuluu enemmän rahaa, ja jos pystytään tekemään oikeita rakenteellisia uudistuksia ennaltaehkäisyyn, niin se olisi hieno tavoite. Mutta kyllä ? 10 vuotta vähintään, ja siksi tässä muutosvaiheessa ei pitäisi säästää.

Valtuutettu Reetta Vanhanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Yhtenä näkökulmana huomioisin tähän, että Google kertoo, että myös Helsingin pormestari Vapaavuori on itse asiassa kannattanut maakuntaveron erityisesti Helsingin näkökulmasta, että se olisi kätevämpi kuin tämä rahan siirtely selvästi valtion välillä. Ehkä täytyy pohtia, että onko se myös Helsingin kanta eikä vain vihreiden.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Holopainen tässä pohti maakuntaveron välineenä paikata tätä rahoitusvajetta, niin kyllä tästä synkkä kuva tästä Holopaisen ajattelusta syntyy siinä, että ensin hallitus ajaa Helsingissä läpi 140 miljoonan pakko-leikkaukset ja siirtää sen rahan maakuntiin, ja sitten me toiveikkaina

23.9.2020

odottaisimme, että voisimme tämän aukon paikata verottamalla lisää helsinkiläisiä. Kyllä tämä hieman erikoiseen asentoon asettuu, mutta onneksi tähän ei sentään sellaista ole vielä leivottu sisään.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Niin, ehkä näkisin enemmän itse riskinä nyt tämän valtuutettu Sazonovin kuvaaman tilanteen siten, että syntyisi rahoitusvaje ja sitten ei tulisi veroa. Olisi tärkeätä, että se verotusoikeus, jossa sitten myös rahoituksesta päättäminen olisi maakuntien omissa käsissä enemmän, syntyisi sen ohella, että ne palvelut pitää järjestää itse. Eikä niin että sitten palvelut on heikkojen maakuntien vastuulla, mutta heillä ei ole rahoituksesta ? . Uskon, että tämä voisi olla myös Helsingin etu.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten Holopainen tuossa toikin esille, niin kyllähän se maakuntaveron ydin on se, että se tuo maakunnille ja sitten toisaalta Helsingille valtaa päättää itse siitä, että paljonko rahaa palveluihin halutaan käyttää. Silloin ei sen jälkeen enää ole kysymys mistään pakkoleikkauksista, vaan siitä, että me arvioidaan, että minkä verran me halutaan kerätä veroja ja rahoittaa niillä palveluita.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä olen kuullut, että kaupungissa terveydenhoitoa tarjoavien yksiköiden toimintamalleilla on merkittäviä eroja. Esimerkiksi joissakin yksiköissä ei vaadita ollenkaan huumeeseuloja mielenterveyshoitoon. Toisissa yksiköissä taas vaaditaan täysin puhtaat seulat, vaikka huume- ja mielenterveysongelmat liittyvät usein yhteen. Yhteisiä toimintamalleja kaivataan selvästi, ja ymmärtääkseni apulaispormestari Vesikansan vastaehdotus parantaa yhteistyötä koulujen osalta tuomalla kehon terveyteen, mielen terveyteen ja sosiaalityöhön liittyvät ammattiryhmät saman organisaation alle. Nämä kaikki alat liittyy terveyteen ja vaikuttaa toisiinsa, ja sen takia se sama organisaatio on perusteltua. Toimissaan kouluissa näiden alojen asiantuntijat kytkeytyisi kouluyhteisöön

23.9.2020

ja yhteisölliseen oppilashuoltoon, etten siinä näe ongelmaa. Eli kannatan tätä vastaehdotusta.

Valtuutettu Katju Aro

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin kriittinen lausunto on mielestäni hyvin perusteltu ja johdonmukainen. Sote-uudistuksessa esitetty rahoitusmalli on Helsingille ankara ja toteutuessaan leikkaisi tärkeitä sosiaali- ja terveyspalveluita. ErillISRatkaisun ansiosta uudistus ei muuttaisi olennaisesti Helsingin nykyistä toimintaa, koska Helsinki toteuttaa jo monia uudistuksen tavoitteita toiminnassaan. Rahoitusmalli voi kuitenkin uhata tätä.

Yksityiskohta, joka on herättänyt paljon keskustelua, koskee oppilashuollon siirtämistä kasvatuksesta ja koulutuksesta sosiaali- ja terveyspalveluiden alle uuteen maakuntahallintoon. Pidän siirtymää perusteltuna, sillä oppilashuollon henkilökunta koostuu sote-ammattilaisista ja muutos vahvistaisi yhteyttä lasten, nuorten ja perheiden kokonaisvaltaisen tuen ja koulutoimen välillä. Muutos selkeyttäisi nykytilannetta, joka vaihtelee merkittävästi ympäri maata. Näen, että koulun ja sote-palveluiden yhteyden vahvistaminen alleviivaisi koulujen merkitystä paitsi pedagogisena toimijana myös lasten hyvinvoinnin ylläpitäjänä ja koulun lastensuojelullista tehtävää, joka kevään koronakriisin yhteydessä haluttiin joidenkin alan keskeisten toimijoiden taholta jopa kiistää. Tämä seikka on mielestäni vaakakupissa painavampi kuin esitetyt hallintomuutokseen liittyvät uhkakuvat, joihin voidaan epäilemättä monilla tavoin uudistuksen toimeenpanossa vastata. Kannatan näistä syistä myös apulaispormestari Vesikansan tekemää vastaesitystä, jossa puolletaan oppilashuollon siirtämistä sosiaali- ja terveystoimen alaisuuteen.

Valtuutettu Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Palaan vielä tähän suureen kuvaan. On siis turha ajatella, että tätä jottenkin korjattaisiin tai että tämä rahoitus lähivuosina muuttuisi muuhun kuin kielteiseen suuntaan. Jos maakuntaverot tulee, niin se todennäköisesti lisää sitten kokonaisveroastetta, kun samaan aikaan EU-tasolla

23.9.2020

ehkä säädetään uusia veroja. Siinäkin tulee olemaan valtavia ongelmia, vaikka niille voi nähdä perusteluja.

Mutta se yksi tapa, jolla kuitenkin me voidaan nähdä vähän valoa, on se, että me saataisiin näiden palvelujen tuottavuutta ylös. Sen takia musta ei pitäisi suhtautua niin ideologisen pilkallisesti ja kielteisesti tähän ulkoistettuun ja yksityiseen palveluntuotantoon, koska se on kuitenkin sieltä josta, vaikka se ei ratkaise kaikkia ongelmia, niin kuin jotkut täällä vähän hölmön pilkallisesti sanoi, niin se kuitenkin tuottaa motiivin ja kannustimet siihen, että toimintaa tehostetaan.

Lisäksi terveysala on tulevaisuuden ehdoton kasvutoimiala Euroopassa ja maailmassa. Meidän ei kannattaisi tässä nyt, niin kuin hallitus näyttää tekevän, tehdä kaikkemme, jotta Suomeen ei syntyisi sellaista vahvaa terveys- ja hoiva-alan yritystoimintaa, jolla voitaisiin hoitaa kaikkien maailman ihmisten ongelmia tulevaisuudessa.

Lisäksi tulee vielä tämä potilasdirektiivin merkitys, se tulee tämän suomalaisen sosialismin kriisiyttämään. Panu Laturi on todennut aika viisaasti, että myös julkisen puolen sisälle pitäisi saada valinnanvapautta ja sitä kautta kilpailua yksiköiden välille. Silloin sellainen vertailu kirittäisi ihan samalla tavalla kuin yksityinen palvelutuotanto tuottavuutta. Nämä on näitä ydinkysymyksiä.

Joku kysyi kokoomuksen sote-mallista. Sellainen on lähiviikkoina tulossa. Varmasti parempi kuin se mikä nyt on pöydällä.

Kiitos.

23.9.2020

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Oli loistavaa, että Vartiainen otti esiin tämän yksityissektorin sparraavan roolin. Tilanne on kyllä se, että meidän pitäisi olla julkisesti näkyvässä tällainen asiakaspalauteportaali netissä, missä niitä hoitopaikkoja, missä on käynyt – olivat ne sitten julkisia tai yksityisiä – voisi asiakas arvostella ja arvioida ihan selvästi ja näkyvästi. Kyllä siinä vaiheessa huomataan se, että laatu on se, mitä ihmiset haluaa. Ei ne halua organisaatiota, ei ne halua hallintorakenteita. Ne haluaa osaavaa hoitoa ja sellaisen ihmisen ja yhteisön antamana, joka kunnioittaa asiakasta ja yrittää tehdä hänen hyvinvointinsa ? kaiken voitavansa.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja. Valtuustotoverit.

Musta on ollut kiva kuunnella se, että helsinkiläiset valtuutetut tuntuu aika laajalti olevan sitä mieltä, että tämän sote-uudistuksen suurimpia kysymyksiä on just tämä rahoitusratkaisu ja ennen kaikkea just se, että Helsingin osalta nämä sote-leikkaukset siinä uhkakuvassa kuin mitä meille on tarjoiltu ei tule kysymykseen. Mitä tahansa tuossa hallintohimmelissä tehdään, niin just tämä resurssien turvaaminen on tässä mun mielestä koko marssijärjestyksen eka asia.

Otan kantaa lyhyesti vain tähän oppilashuoltokysymykseen siitä näkökulmasta, vaikka ymmärrän sen tarkoitukset ja pyrkimykset ja nimenomaan sen, että hoitoketjun toimivuus olisi mahdollisimman hyvä suhteessa koulujen ja kaupungin omaan soteen, koska me tiedetään, että tällä hetkellä koulujen ja HUSin väliin putoaa paljon oireilevia lapsia ja nuoria. Meidän täytyy löytää keinot ohjata ne soten puolelle. Tässä suhteessa pyrkimys on mielestäni ihan oikean suuntainen. Mutta koska tämä sote-kuvio on sillä lailla epämääräinen, ja musta vaikuttaa, että on paljon vielä vaikeampaa saada rahaa nuorten ja lasten mielenterveysasioihin soten kautta kuin kaskon kautta, niin tämä on mun mielestä yksi keskeinen syy, minkä takia itse emmin tässä asiassa ja tulen äänestämään sen puolesta, että meidän lausunnossa me emme ota sitä kantaa, että se siirrettäisiin sinne kaskoon.

Kiitoksia.

23.9.2020

223 §

Esityslistan asia nro 7

VUOKRAUSPERIAATTEIDEN MÄÄRITTÄMINEN TENNISPALATSIN TONTILLE JA OSTO-OIKEUDEN LISÄÄMINEN MAANVUOKRASOPIMUKSEEN (KAMPPI, TONTTI 40101/1)

Valtuutettu Mia Haglund

Tack, ordförande.

Tennispalatsi on merkittävä Helsingin keskustan maamerkki ja kohtaamispaikka talossa toimivien ravintoloiden, elokuvateatterin ja taidemuseon eikä vähintään kulttuurisen merkityksen johdosta. Kaupungin oma toiminta talossa rajoittuu HAMiin, mutta koska tilat ei ole optimaaliset taidemuseolle, niin museo hakee nyt uusia tiloja.

Kaupungin ei tarvitse omistaa kaikkia rakennuksia, joita on joskus omistanut, jos niille ei ole enää kaupungilla käyttöä. Mutta merkittävien kulttuurirakennusten osalta tulee kuitenkin aina myös ottaa huomioon, muuttaako myynti alueen luonnetta. Sen sijaan kaupungin kannattaa omistaa maata, erityisesti keskustassa. Se tuo tasaisesti tuloja, ja pidemmällä aikavälillä varmasti enemmän kuin myyminen. Siinä vaiheessa, kun näin keskeisellä alueella sijaitsevan tontin osto-oikeus päätetään, pitäisi voida esittää selkeitä rahavirran vertailuja 20:n, 30:n ja 40 vuoden perspektiivillä, jotta me voidaan verrata tontin myyntiä ja vuokrausta paremmilla tiedoilla. Tällaista vertailua ei pyynnöistä huolimatta ole pystytty tuottamaan.

Ymmärrän toki, että kyseessä on monimutkainen kokonaisuus, kun halutaan myydä arvokas suojeltu rakennus, mutta koen sen kuitenkin ongelmalliseksi, että näin suuria päätöksiä kuin pääkaupungin ydinkeskustan maanomistus tehdään ilman tarvittavia taloudellisia vertailuja. Kaupungin keväällä 2019 päätetyissä tontinluovutusperiaatteissa, niiden mukaan kaupunki luovuttaa toimisto- ja hotellitontit pääsääntöisesti myymällä tai vuokraamalla osto-oikeuksin, mutta samoissa periaatteissa kohdassa seitsemän kuitenkin todetaan, että erityisin perustein voidaan myös tästä poiketa. Tämän takia myyntioptiota ei mun mielestä pidä lisätä tämän tontin vuokrasopimukseen, vaikka voisi olla mahdollisesti Tennispalatsin rakennuksen myymisen kannalta. Tämän takia

23.9.2020

olen tehnyt just tästä asiasta vastaesityksen, joka poistaa osto-option vuokrasopimuksesta.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

En lähde toistamaan valtuutettu Haglundin hedelmällisiä perusteluita asialle. Totean vain lyhyesti, että Tennispalatsi on yksi niistä ? monumenteista, mitä tulee kaupungin itse vaalia.

Kannatan esitystä.

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen ollut paikalla siinä vaiheessa, kun tennistoiminta lakkautettiin tuolta aika pitkälti valtuutettu Jan Vapaavuoren aktiviteetin johdosta. Toiminnot siirrettiin entisen venäläisen hautausmaan päälle. Onko koskaan ajateltu uudelleen palauttaa tämä Suomen tennisseuran käyttöön?

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Omat vanhempani on vihitty avioliittoon Tennispalatsissa, joten siinä mielessä kannatan rakennuksen pysyvyyttä jo oman taustanikin tähden. Olen kuitenkin sitä mieltä, että tämä osto-optio on hyväksyttävä asia tässä päätöksessä, ja olen sitä mieltä, että jos rakennuksesta aikanaan saadaan riittävän korkea myyntitarjous, meidän kannattaa se myydä, kun kerran omat toimintamme ovat sieltä suuntaamassa toisaalle kaupunkia kehittämään.

Valtuutettu Haglundille toteaisin sen, että tämän tontin osto-optiosta ei kannata eikä voi eikä olisi järkeä tehdä vertailulaskelmaa suhteessa vuokratuloihin, koska tontin osto-optiota käytetään vain siinä tapauksessa, jos myymme myös rakennuksen. Silloin tämä vertailulaskelma vuokratuloista tehdään siinä vaiheessa, kun meillä on tiedossa tämän kokonaisuuden hinta. Jos vertailisimme vuokratuloja ja tämän tontin

23.9.2020

myyntihintaa, emme saisi mitään relevanttia tietoa, koska sellaista emme aio yksin tehdä. Kuten kaupunkiympäristölautakunnassa perusteellisesti käsitelimme, tarkoituksena ei myöskään ole myydä rakennusta hintaan mihin hyvänsä, vaan vain sellaisessa tapauksessa, että saamme siitä riittävän korkean hinnan, jota voimme investoida toisaalle, vaikkapa päiväkoteihin ja esimerkiksi tähän HAMin mahdolliseen uuteen rakennukseen, tilaan kaasukelloissa, johon meidän kannattaakin investoida, koska ne ovat suojeltuja rakennuksia, jotka nyt ovat huonossa kunnossa.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Semmoinen pieni huomautus, että en löytänyt tuosta päätösehdotuksesta mistään kerrosneliömäärää. Siinä puhutaan kyllä kerrosneliömetrihinnasta ja kokonaishinnasta, mutta ei ole oikein selvää, mikä kerrosneliömetrihintaa vastaa mitään kokonaishintaa. Tässä ei voi oikein neliömäärää hirveän hyvin laskea. Se olisi kyllä aika kiva tieto siltä kannalta, että voisi arvioida tämän hinnan mielekkyyttä ja kannattavuutta kaupungille.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Hyvät valtuustotoverit.

Jatkakaa siitä, mihin apulaispormestari Sinnemäki lähti kertomaan juuri tästä asiasta, minkä takia se osto-optio on siellä tarpeen. Sehän ei tarkoita sitä, että se myydään – ei välttämättä edes rakennusta, saati tonttia – mutta kun osto-optio on tarjouksessa mukana, pystymme saamaan sinne sellaisia hankkeita paljon laajemmalla skaalalla, koska useimmiten tällaiset hankkeet kuin mitä lähdetään tekemään, tämä osto tai tontti on osa sitä rahoitusinstrumenttia, jolla itse hanke toteutuu. Me voidaan sitten arvioida lopulta se, onko se kannattavaa myydä vai eikö, mutta se on mahdollista ainoastaan niin että näissä tarjouksissa on mukana tämä osto-option mahdollisuus. Tuo ehdotus ei ole musta järkevä, että se otetaan pois sieltä. Jos päätetään tuo rakennus myydä, niin kannattaa ehdottomasti järjestää kilpailu niin että siihen voi osallistua myöskin sellaiset hankkeet, jotka tarvitsevat sen tontin, ja sitten

23.9.2020

voidaan arvioida keskenään, mikä näistä ehdotuksista on se, mikä on järkevin meille kaikille.

229 §

Esityslistan asia nro 13

VALTUUTETTU KATI JUVAN ALOITE KEHITYSVAMMAISTEN TYÖLLISTYMISEN JA TYÖTOIMINNAN KEHITTÄMISESTÄ

Valtuutettu Mirita Saxberg

Kiitos. Saanko antaa Juvalle ensin?

Valtuutettu Kati Juva

Haluan kiittää kaupunkia, kaupunginhallitusta tästä hyvästä vastauksesta. On hirveän tärkeätä, että kehitysvammaisten työllisyyttä mietitään monipolvisesti ja monimuotoisesti tässä kaupungissa. On hienoa, että asiaan ollaan todella panostamassa ja kiinnittämässä huomiota. Erityisesti työvalmennus ja työhönvalmennus on tässä ihan olennaisessa asemassa, ja näitä pitää lisätä. Näistä lautakunnan lausunnossa paljon puhuttiinkin. Vammaisneuvosto ja lautakunta kiinnitti myös huomiota siihen asiaan, että palkkatuetun työn määritelmään tarvitaan se, että on pitkäaikaistyötön eli kehitysvammaisille, jotka on eläkkeellä, he ei voi saada varsinaista palkkatukea. Se varmaan on ihan järkevää, koska palkkatuki on instru, josta saadaan myös valtiolta tukea, ja sillä estetään ja torjutaan näitä sakkomaksuja. Se ei ehkä olekaan oikea instrumentti kehitysvammaisten työllisyyteen.

Se mitä kaupunki voisi selvästi tehdä enemmän, on se, että itse palkata omiin töihinsä osa-aikaisesti avustaviin töihin kehitysvammaisia. Meillä on häpeällisen vähän omassa toiminnassamme kehitysvammaisia töissä. On vaikea pyytää yrityksiä työllistämään, jos ei me itse sitä tehdä. Silloin olen esittänyt tänne nyt ponnien nimenomaan tämän asian tarkemmaksi huomioimiseksi.

23.9.2020

Hyväksyessään aloitevastauksen valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää mahdollisuuksia työllistää nykyistä enemmän osatyökykyisiä kaupungille, sekä kehitysvammaisia että muita osatyökykyisiä.

Tässä meillä olisi paljon tehtävää. Me tiedetään, että on paljon tehtäviä.

Kiitos.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Kiitos, puheenjohtaja.

Tartun tähän asiaan, aloitteeseen siitä syystä, että mun mielestä tämä on jotenkin koskettava. Tuossa aikaisempina vuosina olen ollut eduskunnassa töissä ja siellä käynyt läpi näitä erilaisia kehitysvammaisilta tulevia palautteita ja toiveita ja pyyntöjä. En ole muuten asiantuntija tässä asiassa, mutta olen pistänyt merkille jo vuosia sitten tällaisen suuren epäkohdan, että työtoiminnassa olevien kehitysvammaisten työosuusrahan määrä on hyvin pieni. Nyt tässäkin aloitevastauksessa ja liitetiedoissa on lausunto, josta selviää vammaisneuvoston näkemys, että työosuusraha on helposti pienempi kuin esimerkiksi palvelussa asiakkaalta perittävän lounaan hinta. Toisin sanoen kehitysvammaiset voivat tehdä työtä tavallaan ilmaiseksi.

Mulla on tällainen ponsi täällä järjestelmässä:

Valtuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta arvioida työtoiminnassa olevien kehitysvammaisten työosuusrahan maksun perusteita sillä tavalla, ettei välttämättömän ylläpidon veloitus ylitä työstä maksettavan rahan määrää.

Vammaisneuvoston lausunnosta tosiaan selviää, että työosuusraha on pienempi kuin palvelussa asiakkaalta perittävän lounaan hinta joissakin tapauksissa. Toivon, että voitte kannattaa tätä ponsiesitystä.

Valtuutettu Atte Harjanne

Puheenjohtaja.

Voin tähän väliin vain todeta, että kannatan lämpimästi valtuutettu Juvan pontta.

23.9.2020

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Itse aloite on hyvä, ja ponsi on hyvä. Aloitteessa oli sikäli kapeampi, koska se jätti pois mielenterveyskuntoutujat ja muut vammaiset. Useissa ulkolaiskaupungeissa kaupungintalon kahvilat tai ruokala toimi osittain myös kehitysvammaisten työtoiminnan tukena. Koneen säätio Lauttasaaren kartanossa kahvio ja muut toiminnot ovat kehitysvammaisilla aika paljon. Nyt tämä ponsi koskee Helsinkiä mutta ei kuntaliittoja eli HUSia, jolla on 24 000 työntekijää, eikä juuri ole osatyökykyisiä palkattu, koska oma väkikin on kuulemma selkävikaista ja edellyttää tiettyjä järjestelyjä.

Kehitysvammaiset ja mielisairaat saavat 12 euroa päivässä kokopäiväisestä työstä tai työtoiminnasta. Sen sijaan tavallisessa työtoiminnassa saadaan vain 9 euroa päivä. Lakossa olevat saavat 16 euroa/päivä. Tämä on jo todettu 20 tämä epäkohta. Ministerit vaihtuu ja kaikki porukat vaihtuu, ja tämä on täysin yksinkertainen asia korjata. Myöskin aikanaan työtoiminnasta laitoksissa sai huomattavasti suuremman korvauksen, mutta sitten tuli verottaja, joka ilmoitti – jopa 2 100 markkaa aikanaan Nikkilässä – verottaja ilmoitti, että 1 000 markkaa riittää. Monet tekivät ihan tavallisen työntekijän verran töitä, koska siellähän asuu aika tervettä porukkaa myöskin. Tämä on hyvä aloite, mutta veikkaisin, että tämä tulee kymmenen vuoden kuluttua uudelleen esille samassa muodossa, koska mitään yleensä ei tapahdu tällaisissa asioissa.

Valtuutettu Mari Rantanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tämä aloite oli hyvä. Allekirjoitin tämän itsekin. Olisin ehkä toivonut tässä vaiheessa jo hiukan kunnianhimoisempaa vastausta kaupungilta, koska tämä, niin kuin on todettu, on ollut aika kauan ongelma kehitysvammaisten työllistäminen. He työllistyy nimenomaan tänne työosuusra-, töihin, mutta oikeastaan muihin töihin ei. Toki tässä on valtionkin puolta taklata niitä asioita, miksi ei työllistytä, koska tosiasiasa meillä on paljon sellaisia kehitysvammaisia ihmisiä, jotka kykenisi ihan palkkatyöhön, mutta monet esteet on siellä esteenä. Tästä ei ole kovinkaan kauaa, olisiko kaksi viikkoa, kun eräs entinen kollegani kysyi minulta, mistähän voisi löytää, hän haluaisi työllistää kaksi kehitysvammaista palkkatyöhön, mutta kun hän ei tiedä, mistähän heitä voisi löytää ja et-

23.9.2020

siä. Kyllä meillä tekemistä tässä asiassa on, ja toivottavasti kaupunki nyt tekee oman osuutensa tässä asiassa.

Kannatan sekä Juvan että Saxbergin ponsia.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, herra puheenjohtaja.

Tämä asia on äärimmäisen hyvä, että se otettiin esiin. Meillä on vielä inhottavasti se, että meillä on lait, jotka määrittelee tätä kehitysvammaisten työssäkäyntiä. Tämä muutos pitäisi lähteä valtakunnallisena ja eduskunnasta alkaen. Tässähän on niin, että tästä määrästä päättää työkeskus ja työkeskuksen vastaava organisaatio. Matkat maksaa erikoishuoltolain mukaan joko kunta tai kuntayhtymä, tai jos on sosiaalipalvelu, sosiaalihuoltolain mukaisesti työtehtäviä annettu esimerkiksi kuntouttavassa mielessä tai jostain muusta syystä, ei ole velvoitetta järjestää matkoja ollenkaan. Voitte kuvitella 12 euron päiväpalkalla, jos maksat matkat, ostat ruuan ja päiväkahvin, jäät itse asiassa miinukselle siitä. Mutta onhan se harrastelemasta. Musta tämä on vain aivan ihmisarvoa alentavaa, että ylipäättänsä ottaen osatyökykyiset eivät voi olla työssä, jos heillä on eläkkeelle jäämisen status. Kun moni on syntymästään asti eläkkeellä, niin heitä on, kiitos ammattiyhdistysliikkeen, joka vastustaa vapautta ansaintaoikeutta, niin heillä on oikeus tehdä työtä vain siihen samaan määrään, mitä työkyvyttömyyseläkkeellä oleva ihminen saa tienata. Se osaltaan estää kehitysvammaisia tienaamasta elantoaan niin kuin muitakin vammaisia. Kuitenkin niistä työstä maksettaisiin lisäeläkettä ja heille tulisi vanhuuden varalle parempi eläke, mutta tätä ei jostain syystä terveet masusedät salli. Anteeksi nyt vain SAK, mutta te olette yksi niistä vastustajista, jos joku sattuu näkemään.

Valtuutettu Ted Apter

Kiitos, puheenjohtaja.

Etenkin kiitos valtuutettu Juvalle erinomaisen hyvästä ja arvokkaasta aloitteesta.

23.9.2020

Olen siitä samaa mieltä, mitä tuli muutamissa puheenvuoroissa esille, että tämä aloitevastaus olisi voinut olla ehkä vähän yksityiskohtaisempi tai kunnianhimoisempi siitä, mitä seuraavaksi tapahtuu. Mun mielestä valtuutettu Juvan toivomusponsi on aivan erinomainen. Helsingin kaupungin olisi syytä etenkin kehitysvammaisten mutta laajemmin myös osatyökykyisten osalta muutoin miettiä sitä, miten kaupunki itse voisi näyttää tässä suunnannäyttäjän roolia ja mallia ja sitä kautta luoda sellaisia mahdollisuuksia, että ne kehitysvammaiset, jotka pystyvät työmarkkinoille tulemaan osaksi, pääsisi ainakin sille ensimmäiselle askelelle.

Kannatan myös Mirita Saxbergin ja Kati Juvan toivomusponsia.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Aloite on hyvä ja ponsi on kannatettava, Juvan ponsi. Kiinnitän huomiota siihen, mihin jo valtuutettu Taipale tässä puuttui, että onneksi se on tarpeeksi laajaksi kirjoitettu, että siinä ei puhuta vain kehitysvammaisista, vaan se kattaa myös yhtä hyvin mielenterveyskuntoutujat. Mielenterveyskuntoutujilla on tällainen klubitalojärjestelmä, josta heitä työllistetään ja joka on sillä lailla erittäin varma järjestelmä, että jos mielenterveyskuntoutuja ei syystä tai toisesta pysty jonakin päivänä sitä työtehtävää suorittamaan, klubitalo takaa, että sieltä tulee sijainen, joka hoitaa sen asian. Kaiken huipuksi järjestelmä, joka ei tunne sairauspoissaoloja. Tiedän, että tätä on erinäisissä suurehkoissa yrityksissä käytetty varsin menestyksellisesti sen tyyppisissä tehtävissä, jotka aina kullekin mielenterveyskuntoutujalle räätälöidysti sopivat.

Erittäin hyvä ponsi, ja kaupungin on syytä ottaa se laajasti, tämä ponsi, kunhan nyt ensin hyväksymme sen.

Kiitos.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos Kati Juvalle hyvästä aloitteesta. Kannatan ehdottomasti Juvan sekä Saxbergin ponsia.

23.9.2020

Helsingin kaupunki voisi työllistää huomattavasti enemmän kehitysvammaisia, osatyökykyisiä ja myös mielenterveyskuntoutujia esimerkiksi vanhustenhoidossa. He olisi suurena apuna ruokapalveluissa, pyykkihuollossa, kaikessa tällaisessa, mikä nyt on hoitohenkilöstön tehtävänä, koska hoitoapulaisiakaan ei ole varaa palkata ja palkkatuettuja ei aina saa.

Todellakin tämä aloite kannattaa ottaa laajasti huomioon.

Kiitos.

Ja kunnan palkka kuuluu myös heille tehdystä työstä.

Valtuutettu Abdirahim Husu Hussein

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos myös valtuutettu Kati Juvalle tästä hyvästä aloitteesta. Halusin tuoda tähän keskusteluun myös tällaisen ryhmän kuin muualta kotoisin olevia maahanmuuttajataustaisia ihmisiä, jotka aika paljon myös ovat sellaisia, jotka vammaisuus on häpeän asia eli tästä ei haluta tuoda esille. Vanhemmat ja perheet jopa piilottavat näitä vammaisia ihmisiä, kun taas Suomessa olemme oppineet ja olen rakastunut Suomeen muun muassa siitä, että jokainen ihminen – ihan sama mistä lähtökohdasta – annetaan mahdollisuus itse saada omaa elantoa ja sillä tavalla myös vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa. Meidän keskuudessa elää sellaisia vammaisia maahanmuuttajataustaisia ihmisiä, jotka eivät välttämättä ole tällä hetkellä näkyvissä, sillä jopa heidän perheet pitävät heidän piilossa, ja aika harvoin heitä tuodaan esille. Meillä on erilaisia järjestöjä, jotka ovat tällä hetkellä ottaneet pikkuhiljaa tämän asian suhteen tekemään asioita, ja toivon kovasti, että näiden järjestöjen kautta myös tämä ongelma tulee vähän enemmän esille.

Samoilla linjoilla kuin tuossa Taipale on sanonut, että toivottavasti nämä eivät rajoitu tiettyyn porukkaan, vaan ehdottomasti pitäisi saada vähän laajemmin ja saada myös tavoitettua kaikki. Itse toivon kovasti, eli tämä maahanmuuttaja vammaisten ihmisten otetaan vähän koppiin ja heidän hätä myös tuodaan esille näissä.

Kiitos.

23.9.2020

Valtuutettu Heimo Laaksonen

Olen seuraava jonossa kiittämään valtuutettu Kati Juvaa merkittävän ja tärkeän asian esille nostosta ja myös sen jatkoviemisestä. Kannatan sitä.

Itse puheenvuoron pyysin siinä kohtaa, kun halusin kannattaa myös Mirita Saxbergin pontta, mutta sille tuli jo tukea aikaisemmin. Nämä on hyviä asioita kumpikin nyt. Mä olen täysillä mukana.

Kiitos.

Valtuutettu Kati Juva

Kiitoksia.

Hirveän hyviä puheenvuoroja tässä on ollut. Mä kanssa kannatan ehdottomasti Saxbergin pontta. Tätä aloitetta tehdessä mietittiin paljon myös juuri tätä ongelmaa, joka nostettiin esille juuri tämä ? ja kuka sitä saa ja miten hyvin pieni lisä se on, kun kustannukset on mitä on. Näiden ihmisten köyhyys on erittäin dramaattista.

Kiitos Ilkka Taipaleelle, että otit huomioon tässä mukana myös tämän mielenterveyskuntoutujat. Vaikka tämä aloite koskee nyt suoraan kehitysvammaisia, meillä on paljon osatyökykyisiä ryhmiä, joiden ? , ja samoin se, mitä Hussein otti esiin, on tosi tärkeää. Olen itse omassa työssäni tuolla liikkeessä työssä törmännyt tähän samaan ilmiöön, että aina silloin tällöin tulee esiin maahanmuuttajayhteisössä hyvin piilossa olleita kehitysvammaisia tai muuten osatyökykyisiä lapsia. Tämä on erittäin hyvä ottaa huomioon, ja pidetään tämä mielessä. Toivotaan, että nyt näiden ponsien pohjalta kaupungin aktiviteetti tässä asiassa lisääntyisi. Kiitos kaikille.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiitän teitä erittäin hyvästä keskustelusta, koska tämä aihe on erittäin tärkeä. Tuon yhden näkökulman meidän sosiaali- ja terveystalvveluista, erityisesti meidän vammaisvveluista, jota olen kuullut tässä viime vuosien aikana moneen kertaan. Uskon, että tämä Kati Juvan aloite ja ne hyvät ponnet, jotka siellä ovat, vievät tätäkin asiaa eteenpäin.

23.9.2020

Meillä sotessa on tuetun työn palvelu, jossa saa työvalmennusta sekä ihan yksilökohtaista työn etsimiseen, työssä aloittamiseen ja siellä hyvin usein kehitysvammaistaustaiset saavat sekä työn oppimista mutta myös työnantajat saavat valmennusta siihen, minkälaista työtä ja miten työtä kannattaa järjestää. Siellä on erittäin hyviä kokemuksia. Viime vuonnakin noin 100 palkattiin tätä kautta työmarkkinoille joko osa-aikaisesti tai kokoaikaisesti, mutta yksi puute meillä on ollut. Samalla kun pyrimme löytämään näitä työpaikkoja yksityiseltä sektorilta, todella usein yritykset kysyvät: mitä kaupunki tekee näiden osatyökykyisten palkkaamiseksi? Olisi todella hienoa, että voisimme ylpeänä sanoa, että mekin palkkaamme heitä. Erityisen tärkeänä pidän tätä keskustelua, että täällä on tuotu esiin nimenomaan tämä laaja määritelmä osatyökykyisistä. Ehkä erityisesti tässä taloustilanteessa, jossa nyt olemme, työllistyminen on joka tapauksessa haastavaa. Meillä on kuntakokeilu alkamassa, jossa pääsemme kaupunkina näyttämään myös, mitä teemme työllisyyden eteen. Se, että ottaisimme tämän osatyökykyisten asian myös kaupungilla hyvin tarkkaan syyniin ja ymmärtäisimme näitä kytköksiä, olisi tärkeää.

Tämä nyt ehkä viestinä tosissaan sieltä vammaispalvelusta, että sitä on pitkään jo toivottu, ja tämä valtuuston keskustelu varmasti vie sitä eteenpäin.

Kiitos.

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun tässä tuli kysymys vammaisyksiköstä soten puolella, niin YK:ssa on hyväksytty vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimus, joka koskee psyykkisesti ja somaattisesti vammaisia mutta ei Suomessa sovelleta psyykkisesti vammaisiin eikä myöskään Helsingissä. Olen ottanut kaikkiin mielenterveysalan järjestöihin yhteyttä, oikeusasiamieheen, myös Helsingin kaupunkiin, että tätä ryhdytään soveltamaan. Toivoisin, että nyt otettaisiin aika vakavasti. Muuten se tulee EU:n ihmisoikeustuomioistuimessa tai muualla esiin. Noin 20 % skitsofreniaan sairastuneista on aika vaikeavammaisia. Heitä ei pidä pitää mielenterveysongelmaisina, vaan selkeästi vammaisina. Aivosairaudesta on siinäkin kysymys. Tämä koskee tätä työllisyyttä samalla myös. Sen takia heidät unohdetaan usein vammaisten joukosta.

23.9.2020

Valtuutettu Jaana Pelkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Lämmin kiitos myös täältä valtuutettu Juvalle tästä tärkeästä aloitteesta. Kannatan molempia ponsia ja myös toivon, että kaupungilla todella vakavasti selvitetään kaupungin mahdollisuuksia työllistää entistä enemmän osatyökykyisiä.

Kiitos.

230 §

Esityslistan asia nro 14

VALTUUTETTU LEO STRANIUKSEN ALOITE ILMASTOHÄTÄTILAJULISTUKSEN VALMISTEMISEKSI

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Ilmastonmuutos on aikamme ja kenties koko ihmiskunnan historian suurin ja kiireellisin haaste. Jokaisen itseään kunnioittavan ja sivistyneen organisaation tehtävä on priorisoida ilmastonmuutoksen torjunta mahdollisimman korkealle omassa toiminnassaan. Helsinki on yksi niistä kaupungeista, joilla on aidosti uskottava, kunnianhimoinen ja toteuttavissa oleva ilmasto-ohjelma. Olemme sitoutuneet saavuttamaan hiilineutraaliuden vuoteen 2035 mennessä. Vähennämme päästöjäme 80 % vuoden 1990 tasosta. Kompensoimme jäljelle jäävän päästöosuuden. Päästötavoite koskee koko maantieteellisen alueemme kaikkia suoria väestöjä. Vähennämme päästöjäme toteuttamalla Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman. Se sisältää 147 konkreettista toimenpidettä päästöjen vähentämiseksi. Kuka tahansa voi seurata ohjelman etenemistä Ilmastovahti-sivustolta.

Hyvät valtuutetut.

23.9.2020

Helsinki haluaa olla maailman johtavia kaupunkeja ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Jokainen tekemme on ilmastoteko. Vaikka ilmastokriisin vaikutukset arkeemme ovat juuri nyt lyhyellä aikavälillä ehkä vähemmän dramaattiset ja äkilliset kuin käsillä olevan koronakriisin, tilanne pitkässä juoksussa on toinen. Tulevat sukupolvet tulevat lopulta muistamaan meidät siitä, mitä konkreettisesti teimme ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.

Mikäli valtuusto tänään päättää kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti katsoa käsittelyssä olevan valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi, kuten oletan ja toivon, tarkoitukseni on vielä tämän viikon aikana julistaa ilmastohätätila.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Tarina kertoo paimenpojasta, joka huusi: "Susi, susi!" Hädissään kyläläiset juoksisivat auttamaan poikaa, mutta mitään sutta ei ollut. Poika toisti kujeensa, mutta sitten susi tulikin ja söi pojan, sillä kukaan ei uskonut, kun hän jälleen huusi hätätilaansa.

Hätätilan julistaminen on vakava asia. Ei pidä sitä tehdä, kun hätätilaa ei ole. Ilmastonmuutospelottelijoiden perusnarratiivin mukaan hiilidioksidin lisääntyminen ilmakehässä aiheuttaa vaarallista ilmaston lämpenemistä. Onko väite totta? Väitteen kannalta ratkaiseva kysymys on verrata maailman keskilämpötilan muutosta ilmakehän hiilidioksidimäärän muutokseen. Tässä ensimmäisessä kuvassa näette viime vuosisadan kolme lämpötilan muutostrendiä. Nousutrendit on osoitettu punaisella ja laskeva trendi keltaisella. Nousutrendien lämpötilan nousu on lähes sama, vaikka jälkimmäisellä kerralla hiilidioksidin määrä on nousut viisinkertaisesti sen, mitä ensimmäisellä kerralla. Tämä osoittaa varsin selvästi, ettei hiilidioksidin lisääntymisellä ole punavihreitten toivomaa tuhovaikutusta.

Toinen kuva vahvistaa asian. Lämpötilan laskiessa hiilidioksidin määrä nousi tuplasti sen, mitä ensimmäisellä lämpötilan nousujaksolla. Hiilidioksidin määrä ei vaikuta niin paljon lämpötilaan kuin pelottelijat esittävät. Hiilidioksidin lisääntyminen ei aiheuta katastrofia, joten älkää tekkään aiheuttako taloudellista katastrofia laittamalla rahoja Kankkulan kaivoon.

Teen seuraavan palautusehdotuksen:

23.9.2020

Kaupunginvaltuusto palauttaa aloitteen uudelleenvalmisteltavaksi siten, ettei ilmastohätätilajulistusta lähdetä valmistelemaan.

Kiitos.

Valtuutettu Jussi Halla-aho

Arvoisa puheenjohtaja.

Kotimaisessa ilmastokeskustelussa on se vika, että se usein keskittyy identiteettipoliittiseen poseeraamiseen, jollaista tällaiset hätätilajulistuksetkin ovat, ja itseruoskintaan, kun pitäisi keskittyä käytännöllisiin asioihin eli siihen, miten päästöjä voitaisiin globaalilla tasolla vähentää. Suomi tuottaa noin promillen maailman kasvihuonepäästöistä. Etenkin energiantuotanto ja teollisuus on Suomessa hyvin vastuullista ja vähäpäästöistä, koska fossiilisten polttoaineiden osuus on pieni verrattuna suurimpaan osaan maailmasta. Suomi voi kyllä olla kokoaan suurempi toimija ilmastotalkoissa, mutta ei sillä, että panemme kunnianhimosamme tehtaat kiinni täällä, vaan päinvastoin sillä, että estämme niiden ulosliputuksen Puolaan, Kiinaan ja muihin maihin.

Kuntana voimme vaikuttaa tähän esimerkiksi suosimalla kotimaisia elintarvikkeita – ei siis boikotoimalla niitä, kuten Helsingin vihreät ovat vaatineet – ja muutenkin huomioimalla kaikissa kilpailutuksissa ja hankintapäätöksissä globaalit vaikutukset emmekä ainoastaan hintaa. Halpa hinta nimittäin tarkoittaa usein vähemmän työtä ja vähemmän verotuloja Suomeen ja Helsinkiin ja lisää kivihillisähköllä pyöriviä tehtaita Kiinaan.

Itselläni ei humanistina kompetenssi riitä arvioimaan valtuutettu Ebelingin esityksen meriittejä, mutta edellä sanotuista syistä kannatan palautusesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Rantanen

Kiitos, puheenjohtaja. Palautukseen.

Kannatan tätä Ebelingin palautusta. On juuri näin niin kuin valtuutettu Halla-aho äskön kertoi, että lähinnä meillä keskitytään tähän posee-

23.9.2020

raukseen sen sijaan, että tehtäisiin niitä toimia, joilla päästöjä vähennetään. Tavallaan tässä on nyt ongelmana se, että meillä hyvin usein tuntuu, että me ollaan tekevinään jotain. Esimerkiksi nyt Helsingin kaupunki ilmoitti vaihtavansa sukupuolineutraalit liikennemerkkit nopeasti. Voin kuvitella, kuinka paljon ne liikennemerkkien vaihtamiset tuo taas jälleen kerran päästöjä, kun niitä tuskin pyörällä viedään ja tuodaan.

Kyllä mä nyt sanoisin niin, että kuten tässä todettiin, että meidän päätöt on promille koko Suomessa, niin kannattaisi ehkä nyt miettiä, onko todella tämä se hätätila, mitä nyt pitäisi Suomessa ja Helsingissä julistaa, vai olisiko se joku muu tämän koronan ja talousahdingon myötä. Jos jotain hätätilaa pitäisi julistaa, sanoisin, että se olisi suhteellisuudentajun puutteen hätätila.

Kiitos.

Valtuutettu Leo Stranius

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin kiitos pormestari Vapaavuorelle tuosta tärkeästä avauspuheenvuorosta. Toisaalta ymmärrän kyllä hyvin valtuutettu Ebelingin palautusehdotuksen. Jos ei usko ihmisen aiheuttamaan ilmaston lämpenemiseen ja ilmastokriisiin, on tietysti loogista vastustaa kaikkia toimenpiteitä ilmastokriisin hillitsemiseksi. Toki tämä on vähän hupsua, koska ilmastokriisin torjumiseen liittyvät toimet ei ainoastaan vähennä päästöjä vaan parantaa tietysti meidän elämänlaatua, luo hyvinvointia ja yritysten liiketoimintaedellytyksiä ylipäättäen.

Onneksi hirveän harva enää kieltää ihmisen aiheuttaman ilmaston lämpenemisen. Sitä ei tee edes perussuomalaiset vaan peräänkuuluttaa täälläkin toimenpiteitä ja hyvä niin. Ilmastokriisi kun ei ole uskonasia vaan tietysti tieteellisesti todistettu fakta. Tämä ilmastohätätilanne taas on tilanne, jossa me tarvitaan välittömiä toimia palauttamattomien vahinkojen hillitsemiseksi. Euroopan parlamentti julisti tämän ilmastohätätilan viime vuoden marraskuussa ensimmäisenä maanosana maailmassa. Viime syksynä myös yli 11 000 tutkijaa varoitti ilmastohätätilasta, ja yli 1 000 kuntaa tai kaupunkia eri puolilla maailmaa on julistanut tämän ilmastohätätilan. Suomessa ei vielä yksikään, ja Helsingissä on tässä erinomainen mahdollisuus näyttääkin esimerkkiä, koska nyt on vain viikkojen tai kuukausien kysymys ennen kuin joku muu kunta tai kaupunki Suomessa liittyy tähän ilmastohätätilajulistukseen.

23.9.2020

Tosiaan onneksi Helsinki on sitoutunut kunnianhimoiseen hiilineutraali-suustavoitteeseen. Tämä julistus alleviivaa ilmastotoimien kiireellisyyttä, innostaa miettimään niitä uusia tavoitteita ja toimenpiteitä sekä haastaa tietysti muita kaupunkeja ja kuntia toimimaan ripeästi. Tosi hyvä, että Helsinki haluaa näyttää tässä suuntaa.

Kiitos paljon.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Halla-aho kiinnitti huomiota siihen, että julistusten sijasta pitäisi tehdä konkreettisia tekoja päästöjen vähentämiseksi ja vaikuttaa myös globaaleihin päästöihin. Olen tästä jälkimmäisestä osasta samaa mieltä. Aloitan sen kuitenkin sillä, ettei pidä väheksyä tällaisia julistuksia. Niillä on iso merkitys. Ne kiinnittävät huomiota oikeisiin asioihin. Ne saavat parhaimmillaan liikkeelle sellaisia virtoja ja toimintoja, mitä muuten ei tehtäisi. Voidaan myös ajatella niin että olisi kovin kovin erikoista ja kummallista, jos Helsinki, joka strategiassaan on sitoutunut siihen, että se on ilmastonmuutoksen vastaisen taistelun paikallisia edelläkävijöitä koko maailmassa, ettei se julistaisi semmoista hätätilaa, jonka niin kuin täällä todettiin yli 1 000 kuntaa ja kaupunkia maailmassa on tehnyt.

Mitä tulee konkreettisiin tekoihin, on hyvä huomata, että Helsingin kaupunki on vuoden 1990 jälkeen onnistunut monilla konkreettisilla teoillaan vähentämään päästöjä tavalla, jossa olemme tällä hetkellä tilanteessa, että päästömme ovat 45 % pienemmät henkeä kohden kuin mitä ne olivat vuonna 1990. Kun kaupunki on samana aikana kasvanut paljon, absoluuttinen luku ei ole ihan yhtä iso vaan se on hieman alle 30 %. Ne on merkittäviä konkreettisia tekoja. Meillä on myös ehkä koko maailman konkreettisin ja uskottavin toimenpideohjelma, joka koostuu 147 toimenpiteestä ja joka antaa polun sille, että me myös toteutamme tämän tavoitteemme.

Vaikutamme myös globaaleihin kysymyksiin. Käynnistimme keväällä Helsinki Energy Challenge, jonka tehtävänä on löyt-, haastaa koko maailma kanssamme innovoimaan sitä, miten parhaalla mahdollisella tavalla pystymme korvaamaan hiilen Helsingin lämmöntuotannossa. Miljoonan euron kilpailu on herättänyt valtavan määrän kiinnostusta ympäri kaupunkia, ja meillä on siinä hyvin uskottavia kumppaneita, kuten vaikkapa Toronton kaupunki. Emme vielä tiedä, mikä tämän kilpai-

23.9.2020

lun anti lopulta tulee olemaan, kuinka merkittäviä ratkaisuja sieltä saamme, mutta olen vakuuttunut siitä, että tämän kilpailun kautta ihmiskunnan innovatiivisimmat voivat, pystyvät joka tapauksessa kehittämään joitain sellaisia ratkaisuja, joita voidaan ottaa käyttöön muuallakin kuin Helsingissä. Sitä kautta aidosti kontribuoimme myös globaaliin tilanteeseen.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Haluaisin kiittää Leo Straniusta tästä aloitteesta ja Jan Vapaavuorta ilmastohätätilan julistuksen voimakkaasta kannattamisesta ja toivottavasti myös sen julistamisesta myöhemmin tällä viikolla. Julistus ei valitettavasti ratkaise ilmastonmuutosta mutta lähettää kaikille ilmastoasioista huolestuneille tärkeän viestin siitä, että emme ole korona- ja talouskriisien keskellä unohtaneet ilmastokriisiä. Kuten presidentti Sauli Niinistö totesi tänään YK:n yleiskokouksessa, rohkeiden ja nopeiden ilmastotekojen tarve käy päivä päivältä kiireellisemmäksi. Niitä meillä on tekeillä hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman puitteissa.

En kannata palautusehdotusta.

Ledamoten Thomas Wallgren

Bästa ordförande. Arvoisa valtuusto.

Kiitos Leo Straniukselle aloitteesta. Kiitos pormestari Vapaavuorelle ja monelle muulle hyvistä puheenvuoroista.

Kannatan minäkin tekoja ennen kaikkea ja sellaista poseerausta, joka vaikuttaa hyvin tekoihin. Hurskasteluun ei ole varaa. On totta, että Helsingissä tehdään paljon hyvää työtä, mutta yksi iso puute on se, että me ollaan liian vähän kiinnitetty huomiota siihen, miten viimeisten kymmenien vuosien aikana, kun meillä on paikalliset päästöt vähentyneet, me olemme ulkoistaneet päästötaakkaa ennen kaikkea kehitysmaihin mutta muualle. Siihen kaivattaisiin lisää huomiota.

Kaipaamme myös huomiota siihen, ketä voi kiittää siitä, että valtuusto on tänään päättämässä ilmastohätätilajulistuksen puolesta. Voidaan kiittää Leo Straniusta, voidaan kiittää pormestari Vapaavuorta, voidaan kiittää valtuuston enemmistöä, mutta ennen kaikkea pitää kiittää sitä valtavaa kansanliikettä, joka on tuonut tämän meille päätettäväksi ja joka mahdollisti sen, että valtuuston enemmistö on tällä kannalla. Toivonkin, että

23.9.2020

tämän hätätilajulistuksen tekisin demokraattisessa järjestyksessä valtuuston puheenjohtaja, joka kiittäisi kansalaisia siitä, että olemme päässeet tässä salissa näin pitkälle.

En kannata palautusta.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos todella paljon tosi hyvistä puheenvuoroista valtuutettu Wallgrenille ja valtuutettu Pajuselle sekä pormestarille. Yhdyn näihin Wallgrenin sanoihin siitä, että se että me nyt kaupungissa kuitenkin näin suurella enemmistöllä kaupunginvaltuustossa ollaan sen kannalla, että Helsingin kannattaa olla edelläkävijä ilmastomuutoksen torjunnassa, meillä on siitä kyllä kiittäminen myös tätä suurta ilmastoliikettä. On hienoa, että se huomioidaan.

Halusin vielä tuoda esiin, että ilmastomuutos on kuitenkin luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen kanssa ihmiskunnan isoin haaste tällä hetkellä eli globaali ympäristökriisi, jota me ei olla vielä kukaan onnistunut ratkaisemaan. Meillä voi Helsingissä olla koko ajan suurempi mahdollisuus vaikuttaa siihen, että me siirrytään globaalina yhteiskuntana sellaiseen maailmaan, jossa ihmisten negatiiviset vaikutukset ilmastoon ja luontoon vihdoin otetaan paremmin huomioon. On tosi korkea aika, että me edetään tähän kriisiin tosissaan. Tämä on ollut jo pitkään tiedossa, mutta me tarvitaan oikeasti niitä toimia, ja tämä hätätilajulistus mun mielestä hyvin kuvastaa sitä asiaintilaa, mikä meillä tässä on käsillä.

Kannatan ehdottomasti sitä, että Helsinki liittyy näiden kunnianhimoisten kaupunkien joukkoon, jotka korostaa ilmastotoimien välttämättömyyttä ja kiireellisyyttä. Kiitos ennen kaikkea valtuustokollega Leo Straniukselle tästä tärkeästä aloitteesta.

En missään nimessä kannata palautusesitystä.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri

En kannata palautusta.

23.9.2020

Olisin kysynytkin Ebelingiltä, kun puheenvuorossaan hän totesi jotta-kuinkin näin, että ei heitetä rahoja Kankkulan kaivoon, mutta ilmeisesti hän nyt tällä viittasi yleisemmin näihin ilmastonmuutoksen hidastamiseksi tehtäviin toimenpiteisiin eikä niinkään tähän aloitteeseen, koska tämä aloite mun mielestä nähdäkseni ei juuri kustannuksia kaupungille lisää. Ehkä sitten mitä tulee tämän aloitteen vaikutuksiin, täällä nyt on ehkä rehellisyyden nimissä todettakoon, etten koe, että sillä, hyväksytäänkö tai hylätään tämä, ole käytännössä merkitystä ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön millään tavalla. Mutta myöskään sen takia, koska en koe, että siitä on mitään haittaakaan, en kannata tätä palautusta vaan kannatan, että tämä hyväksytään. Mikäli tällä saadaan isoihin toimijoihin, ennen kaikkea nyt ehkä Suomessa hallitukseen painetta luotua ja että siellä otetaan tosissaan tämä työ ja ryhdytään kunnianhimoisten puheiden sijaan kunnianhimoisiin tekoihin sen osalta, että Suomen päästöt vähenee.

Mikäli tällä pystytään ja tämä viestitään oikein ja lähetetään sinne ja nyt kun täällä on valtuustossa valtioneuvoston jäseniäkin, sitä kautta viestiä viedään sinne ylimmille suomalaisille päätöksentekijöille. Helsingin kaupungin päättäjät haluaa, että siellä ryhdytään kunnon tekoihin eikä enää puheisiin. Kannatan tätä Straniuksen esitystä.

Valtuutettu Mika Ebeling

Kannatan palautusta.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Edellisessä puheenvuorossani osoitin, miksi ei ole perusteltua uskoa, että hiilidioksidin määrän lisääntyminen aiheuttaisi katastrofaalista lämpenemistä. Tässä puheenvuorossa pyrin osoittamaan ajattelevalle valtuutetulle, miten jo termi ilmastonmuutos osoittaa, ettei hätätilaa ole. 1970-luvulla meitä uhattiin ilmaston kylmenemisellä. Sitten uhkakava kasvihuoneilmaston kautta vaihtui ilmaston lämpenemiseksi ja sittemmin ilmastonmuutokseksi. Mutta miksi termi ilmaston lämpeneminen haluttiin muuttaa ilmastonmuutokseksi? Miksi yhtiöt muuttavat nimiään ja tuotteidensa nimiä? Eikö peruste ole se, että aiempi nimi ei ole osoittautunut toimivaksi? Kun puhuttiin ilmaston lämpenemisestä, esitettiin väite, joka loi selvän mielikuvan siitä, mitä oli odotettavissa. Kun pikku jääkaudesta alkanut ilmaston lämpeneminen rupesi vuosituhannen vaihteen paikkeilla jälleen tökkimään, tuo kampanjatermi ilmaston lämpeneminen muuttui vaikeammaksi puolustaa. Niinpä aktivistit alkoivat levittää uutta ilmastonmuutos-termiä. Sitä on helpompi puolustaa, kos-

23.9.2020

ka se ei luo niin selvää käsitystä siitä, mitä on tulossa. Mitä tahansa tapahtuu, se voidaan perustella ilmastonmuutoksella. Ainoa mikä voisi osoittaa ilmastonmuutoksen vääräksi, olisi se, että ilmasto pysyisi vakiona, ja se se vasta iso muutos olisikin.

Koska ilmaston lämpeneminen ei ole edennyt pelon lietsojien toivomalla tavalla, termi ilmaston lämpeneminen on pyritty korvaamaan ilmastonmuutoksella. Tämä pyrkimys itsessään osoittaa, ettei ole mitään hätätilaa, mitä julistaa. Siksi kaupunginvaltuustoon ei pidä huutaa ihmisille pöö.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kannatan valtuutettu Ebelingin tekemää palautusehdotusta. Perusteeni palautuksen kannatukselle on sama kuin valtuutetuilla Halla-aho ja Rantanen edellä. Tässä ilmastohätätilan julistamisessa on kyse poseerauksesta ja mielenterveysongelmien lietsomisesta nuorille, ei vaikuttavista toimenpiteistä. Jos ryhdymme karkottamaan teollisuutta pois Suomesta, se ei johda siihen, että maapallon kokonaispäästöt vähenisivät tai hyvinvointi lisääntyisi. Sen sijaan se johtaa siihen, että tuotanto- ja työpaikat häviävät Suomesta. Tuotteiden kysyntä ei kuitenkaan vähene vaan tänne Suomen-markkinoille tarvittavat tuotteet valmistetaan niissä maissa, joissa tuotanto on halvinta, kuten Kiinassa. Esimerkiksi suurin osa sähköstä tuotetaan kivihiilellä. Tällöin tuotannon aiheuttamat kokonaispäästöt ovat suuremmat kuin silloin, jos tuotanto pysyisi Suomessa. Sen päälle tulevat vielä kuljetusten aiheuttamat päästöt.

Arvoisa puheenjohtaja.

Parasta ilmastotekoa on säilyttää tuotanto Suomessa, säilyttää työpaikat täällä ja valmistaa tuotteet mahdollisimman puhtaasti ja pienin päästöin. Tähän voimme vaikuttaa parhaiten, jos vastaamme tuotannosta itse. Tehkäämme toimenpiteitä, jotka vaikuttavat oikeasti päästöihin sen sijaan, että keskittyisimme ahdistuksen lietsomiseen nuorille.

Kiitos.

Valtuutettu Pia Kopra

Kiitos, puheenjohtaja.

23.9.2020

Voisin myös todeta niin kuin muutkin perussuomalaiset täällä, että kyllä meillä on ennen kaikkea tämmöinen taloudellinen hätätila. Jos se ei vielä näy, se tulee näkymään. Siihen ei mene enää kauan. Sellainen taloudellinen hätätilajulistus voitaisiin tehdä ihan jo tänä iltana. Kyllä Suomi ja Helsinki myöskin me kaikki tarvitaan menestyvää yrityssektoria. Se on koko meidän maamme kansantalouden elinehto. Jos nyt sitoudutaan aivan liian kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin, niin on selvää, että kotimaisuusasteen omaava teollisuus ulosliputetaan pois Suomesta. Seurauksena on taloudellinen hätätila eli suurtyöttömyys ja koko meidän hyvinvointiyhteiskunnan rapautuminen. Pahimmassa tapauksessa, niin kuin valtuutettu Nuuttikin tuossa sanoi, Nuutti Hyttinen, että teollisuus siirtyy maihin, joissa ilmasto- ja ympäristötavoitteista ei piitata tuon taivaallista. Tämä on ihan todennäköinen asioiden kulku.

Nämä kaikki on todella liian, tai siitä kertyy aivan liian kallis hinta maksettavaksi, että halutaan sitoutua nyt aivan liian kunnianhimoisiin ilmastotavoitteisiin.

Kannatan valtuutettu Ebelingin palautusehdotusta.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ensin tästä valtuutettu Ebelingin esittämästä kuvasta. Tämä on otettu YouTubesta screen shot, etten ole varma, kuinka luotettava tämä on. Mutta jos me nyt oletetaan, että tämä on nyttien aito, luotettava kuva, niin tämä, että tämä lämpötila nousee eri kulmakertoimella hiilidioksidipitoisuuden noustessa, ei ole millään lailla osoitus, että ilmastomuutos ei olisi totta. Sehän on selvä, että se nousee eri kulmakertoimella, koska lämpötilaan toki vaikuttaa moni muukin asia kuin hiilidioksidi: aurinгон säteilyvaihtelu ja jäätiköiden vaihtelu, jos niitä sortuu, ja merivirrat ja semmoiset asiat, El Niño -ilmiö. Tällä tavalla ei voi todistaa ilmastomuutosta vääräksi. Tässä loppuu tämä käyrä 2005 tai 2010, että siinä on kulunut kymmenen vuotta lisää. Veikkaan, jos sitä olisi jatkettu, ei olisi enää ollut näin selvät tulokset. Siinä on valittu tämmöiset sopivat pätkät.

Sitten tuosta teollisuuden siirtymisestä. En ole ihan varma, onko tämä ilmastohätätilajulistus kuinka tehokas. En tiedä, mutta ei siitä haittaakaan ole, kuten valtuutettu Meri sanoi. Mutta sitten tästä teollisuuden siirtymisestä. Nyt tässä vähän on liian lyhyt tämä perspektiivi. Tilanne on se, että kun oli neljä astetta kylmempää, tässä oli pari kilometriä jää-

23.9.2020

tä Suomen yllä. Sitten on paras ennustus tällä hetkellä, että se neljä astetta tulee, voi tulla ennen tämän vuosisadan loppua eli alle 80 vuodessa. Se tarkoittaa sitä, että aavikko alkaa Berliinin eteläpuolelta ja jatkuu siitä aika pitkälle. Suosittuja asuinalueita tai hyvin asumiseen sopivia alueita ovat muun muassa Suomi, Länsi-Antarktika ja Kanada. Tämä ei kyllä tue teollisuuden siirtymistä pitkällä tähtäyksellä. Ehkä aurinkopaneeleja voi olla siellä, mutta ei paljon muuta varmaan, koska ihminen kiehuu kuoliaaksi siellä kuumuudessa päiväntasaajalla esimerkiksi.

Kiitos.

Valtuutettu Mai Kivelä

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse koen, että tämä ilmastohätätilan julistaminen on perusteltua sen takia, että se vastaa... on hyvä, että tämä vakavuus myös todetaan. Jotta myös sitten toimitaan tämän tilanteen vakavuuden vaatimalla tavalla, senkin takia on perusteltua, että painotetaan kriisitilannetta ilmastonsuhteen. Niin kuin tässä monesti sanotaan, tämän tavoitehan on nopeuttaa niitä toimia. Ihan senkin kannalta mun mielestä perusteltua.

Se mikä mun mielestä tässä on ihan relevantti huoli, on se, että tämä ei sitten johda suoraan mihinkään toimenpiteisiin. Se on täällä monen toimesta jo todettu. Mutta haluaisin itse vähän kyseenalaistaa ajatusketjua. Haluaisin painottaa sitä, että jos me nyt kaupunkina teemme tämän julistuksen, niin mun mielestä meidän pitää antaa tälle myös muutakin kuin symbolista arvoa. Sen takia mun mielestä on aiheellista kysyä, vaikuttaako tämä nyt konkreettisesti johonkin ja olisiko esimerkiksi tarpeen resursoida ilmastotyötä nykyistä paremmin. Viitaan tällä esimerkiksi ensi vuoden budjettiin ja niihin siitä käytäviin neuvotteluihin. Sen takia ilman että nyt kun tähän lähdetään, niin tämä huomioidaan myös siellä konkretia.

Valtuuksista vielä sen verran, että on toki yksittäisiä henkilöitä ja poliittisia liikkeitäkin, jotka haluaa hidastaa kyseenalaistamalla koko tämän luonto- ja yhteiskunnallisen tilanteen. Mutta mä olen sitä mieltä, että on moraalisesti väärin käyttää aikaa tällaiseen keskusteluun. Vaikka olen joskus valtuutettu Ebelingin kanssa käynyt näitä keskusteluja, niin olen päättänyt, että en ainakaan osaltani sitä keskustelua enää käy.

23.9.2020

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Täällä keskustelussa on tuotu esiin valtuutettu Halla-ahon toimesta, että julistus on moraaliposeerausta. Toinen termi julistukselle on manifesti. Jos lähtee siitä, että julistukset ovat moraaliposeerausta, niin silloin varmaan myös manifestit ovat moraaliposeerausta. Tästä tullaan siihen tulokseen, että he, jotka ovat kirjoittaneet manifesteja ja julkaisseet niitä, ovat moraaliposeeraajia. Nuiva manifesti, joka on maahanmuuttovastainen julistus, oli pelkkää moraaliposeerausta niiltä, jotka sen kirjoitti ja allekirjoitti.

Täällä myös on nostettu esille se, että ilmastohätätilaa ei pidä julistaa, koska meillä on myös muita ongelmia, kuten talousongelmia ja koronaongelma. Tämä kuvastaa ajattelua, jossa yhtä aikaa ei voisi olla kiinnostunut kuin yhdestä asiasta, yhdestä ongelmasta tai yrittää ratkaista ongelmaa tai vain yhtä asiaa kerrallaan. Tosin tämä kuvaa ehkä hyvin sitä ajattelutapaa, joka tämänkin valtuuston kokouksissa on tullut esille tämän ajattelun esittäneen puolueen toimesta. Oli kysymys mistä tahansa asiasta, niin ainoa ongelman ratkaisu on ollut aina tai syy maahanmuutto.

Mitä tulee valtuutettu Ebelingin palautusesitykseen, hän sanoi, että hän on osoittanut puheenvuorollaan sen, että ilmastonmuutosta ei ole. Haluaisin valtuutettu Ebelingille sanoa, että se, että väittää jotain, ei tarkoita sitä, että on osoittanut jotain. Hän halusi väittää tai osoittaa esimerkiksi sillä, että ennen puhuttiin ilmaston lämpenemisestä ja nykyään ilmastonmuutoksesta, että tämä on asia, joka on jouduttu keksimään uusi nimi sen vuoksi, että edellinen ei päde. Mietin esimerkiksi sitä, että kristinuskoa, josta alettiin ehkä puhua kristinuskona vasta ja kannattajia syntyä jossain vaiheessa noin sata vuotta ajanlaskumme alun jälkeen, sitä ennen opetuslapsista tai Jeesuksen seuraajista. Joten voiko sanoa, että tämä ei pidä paikkaansa, koska termi on vaihtunut ajan saatossa? Näillä perusteilla en kannata palautusesitystä vaan katson, että perusteet eivät ole olleet päteviä.

(Puheenjohtajan välihuomautus).

Kävin läpi vain jokaisen argumentin, joka on palautuksen puolesta tehty.

23.9.2020

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Kannatan tätä Straniuksen ehdotusta, olkoonkin, että perusteluissa ja keskustelussa on pulmia. Ilmastomuutoskeskustelulla on tietty ilmaherruus Suomessa ikään kuin pääongelmana, suurimpana uhkatekijänä, ja meillä on kuitenkin tunnustettuja uhkatekijöitä monia muita: globaalin sosiaalipolitiikan puute, ydinaseet ja moni vastaava homma. Tämä on siitä hyvä, että tämän julistuksen takana on operatiivisia toimia, kuten pormestari on todennut ja moni muukin, mutta kannattaa muistaa vastaava keskustelu joitakin aikoja sitten, kun kaupunki liittyi äänestyksen jälkeen Mayors for Peace -liikkeeseen, jossa oli 6 000 kaupunkia ja pormestaria mukana ydinaseita vastaan. 1980-luvulla sillä asialla oli ilmaherruutta. 30 000 ihmistä kaduilla, ja nyt se on unohdettu totaalisesti, vaikka olemme tuon Mayors for Peace -liikkeen mukana.

Toivoisin, että ilmastonmuutoksen ohella todella nähtäisiin kaupungissa myös muut suuret uhkat. Suomessa sisäministeriö on tehnyt omalta osaltaan aika laajoja selvityksiä Suomea vastaan kohdistuvista uhkista, ja siellä on paljon monimutkaisempi ja laajempi näkemys asioista.

Todella kannatan tätä, ja tämä on ihan hyvä asia, mutta toivon, että hiukan laajempaa keskustelua käytäisiin myös.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Valtuutettu Arhinmäki väitti, että olisin väittänyt, ettei ilmastonmuutosta ole. Ei se ole totta. Valtuutettu Arhinmäki ei näytä ymmärtävän, että ilmasto on aina muuttunut. Ei siihen ole ihmistä tarvittu. Tämän ilmastonmuutospaniikin kannalta ratkaiseva kysymys on se, miksi tämä ilmastonmuutos on tapahtunut. Sen minkä osoitin mielestäni, on se, että hiilidioksidi ei ole ollut ratkaiseva tekijä. Sillä on hirvittävän suuri vaikutus, mitä politiikkaa kannattaa noudattaa.

Kun lähdin puolitoista vuotta sitten tutkimaan tätä kysymystä, aika nopeasti huomasin, miten heikosti ilmastonmuutosnarratiivi on. Kun toin sen tänne, oli suuri kynnys siihen. Odotin jännityksellä, miten hyviä perusteluja teillä tälle narratiiville on, mutta olen ollut pettynyt, että niitä ei oikein tullut. Muistakaa, että mä rakastan totuutta. Jos olen väärässä,

23.9.2020

ei teidän tarte muuta kuin osoittaa, että mä olen väärässä, niin muutan kantani. Mutta en mä sen takia muuta kantaani, että teitä on enemmän.

Rehellisesti sanottuna olen miettinyt sitä, pelkäätekö te avointa keskustelua vai onko jopa niin, että te tiedätte tästä tärkeimmäksi poliittiseksi kysymykseksi julistamastanne asiasta niin vähän, ettei teillä ole edes mistä keskustella. Jos näin on, kuinka vähän te sitten tiedätte niistä asioista, joita pidätte vähemmän tärkeinä? Koska pormestari Vapaa vuori on tunnustautunut ilmastonmuutosuskovaiseksi ja koska valtuutettu Harjanne on täällä mainostanut asiantuntemustaan, haastan heidät täten julkiseen väittelyyn aiheesta kanssani. Saatuani molemmilta tai toiselta hyväksynnän haasteelleni alamme valmistella tapahtumaa.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos puheenjohtaja.

Lyhyesti vielä tästä, kun Ebeling tässä äsken osoitti, että hiilidioksidi ei ole syynä ilmastonmuutokseen, niin näinhän se on. Totuus ei pala tulleksakaan. Eri asia on se, että kuka tästä nyt vakuuttuu ja kuka ei.

Ehkä vielä täytyy tähän aikaisempaan keskusteluun sen verran todeta, että kun totesin, että nähdäkseni tämä ei vaikuta suuntaan eikä toiseen merkittävällä tavalla. Ehkä voi vaikuttaa siihen suuntaan, että tätä voidaan käyttää ikään kuin välineenä, että Helsinki omin toimin ja tällä yrittää saada hallitusta nyt ensisijaisesti, joka on suuri toimija tällä kentällä muiden suurten kuntien lisäksi, toimimaan aktiivisesti ja sitten omilla toimillamme toki jatkossakin. Nyt just luin, että kauramaitoa on tullut kouluihin, ja pidän sitä sekä ilmaston että talouden näkökulmasta erittäin vahingollisena ja haitallisena ratkaisuna, että tämäntyppisiin jatkossa keskittyy. On totta, että nyt kun korona on vallannut alaa, epidemia ja taloudelliset kysymykset on nostanut päätään, nyt on ihan hyvä, että me välillä muistetaan, ettei ne aiemmatkaan ongelmat ole tämän koronan aikana mihinkään hävinnyt. Toki koronakin voi tuoda vielä paljon hyvää – semmoista mitä me ei vielä tiedetä – mukanaan, mutta ei tämä ilmastonmuutos tästä mihinkään katoa, vaikka Ebeling äsken sen ainakin omasta mielestään osoitti, ettei sitä ole olemassa.

Valtuutettu Atte Kaleva

23.9.2020

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Mä haluaisin kiittää valtuutettu Straniusta siitä, että hän on konsistentisti... arvoja, ja hän on selkeästi liikkeellä hyvällä tarkoituksella. Mun mielestä se on kunnioitettavaa. Kiitos.

Samalla mun täytyy todeta, että mä en itse tällaisiin julistuksiin ja erilaisiin hätätiloihin ihan kauheasti usko. Niitä voi näin julistaa, mutta kyllä hän ne teot on kuitenkin lopulta ne, mitkä ratkaisee. Tämä nyt ei kohdistu niinkään valtuutettu Straniukseen, mutta täytyy muistaa, että Euroopassa kaikkein ilmastovihamielisimmistä teosta vastuussa ovat Saksan vihreät, jotka pakotti Saksan luopumaan ydinvoimasta. Nyt siellä poltetaan kivihiltä ja ruskohiltä. Jos nämä julistukset ja sinänsä hyvää tarkoittavat teot johtaa tällaisiin, niin kuin nyt Helsingissä esimerkiksi on tulossa sementti-betonin valmistaminen on erittäin ilmastovihamielistä. Kyllä meidän täytyisi miettiä ehkä kuitenkin sitä, että nyt on kiva tehdä tällaisia julistuksia, mutta mikä vaikutus... Ympäristönsuojelu on tärkeää, ja tietysti ilmastomuutoksen torjunta, mutta se on vain osa sitä. Pitäisi katsoa laajemminkin sitä kuvaa. Tämä ilmastomuutoksen torjunta on nyt saanut valtavat mittasuhteet. Ei kuitenkaan lähdetä panikoimaan ja tekemään sillä tavalla niitä vääriä juttuja, vaan pitäädytään siinä, että tehdään ne toimet, mitkä on pakko tehdä, vaikka ne olisi ikäviäkin. Mutta vastuullisen politiikan tehtävänä on se, että pidetään huolta, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa tavallisille helsinkiläisille. Se on vastuullista. Tämmöinen ilmastokilvoittelu ei ehkä niinkään.

Mutta kiitos kuitenkin Leo, että näitä pidät jatkuvasti ja konsistentisti esillä. Kiitos sinulle.

Valtuutettu Leo Stranius

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kiitos valtuutettu Kaleva. Kiitos myös monille muille valtuustokollegoille siitä, että jaatte huolen ilmastokriisin suhteen. Tietenkin myös minä allekirjoitan sen, että meillä on paljon muitakin uhkia ja kriisejä, joihin tämän kaupungin ja meidän yhteiskuntana pitää ottaa kantaa ja toimia.

Ehkä yksi huomio. Valtuutettu Kopra ja Hyttinen tuossa ilmaisi huolen tästä tuotannon siirtymisestä Kiinaan. Siitä ei oikein näy. Esimerkiksi tänään Kiina ilmoitti olevansa hiilineutraali vuoteen 2060 mennessä. Tämä on ehkä kovin kansainvälinen ilmastopoliittinen uutinen, mitä tä-

23.9.2020

nä vuonna on saatu. Tässä tulee vielä EU:lle ja Suomelle ja meille Helsingillekin aika kiire itse asiassa, jos halutaan hyötyä tästä edelläkävijyydestä, jota me nyt tällä hetkellä ilmastopolitiikassa vielä noudatetaan tai ollaan. Kiina on muutenkin nyt jo johdossa esimerkiksi tuuli- ja aurinkoenergian tuottajana.

Toistan vielä tähän loppuun sen, että toiminta ilmastokriisin edessä parantaa meidän elämänlaatua. Se luo hyvinvointia, ja se kasvattaa yritysten liiketoimintaedellytyksiä. Hienoa, että Helsinki ottaa tämän ilmastokriisin torjumisen tosissaan.

Kiitos.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Straniukselle hienosta aloitteesta ja puheenvuoroista tämän asian tiimoilta. Kiitos myös pormestarille hienosta puheenvuorosta, jonka käytit tässä yhteydessä. Kiitoksia jaettiin tässä moneen suuntaan, ja moni oli paikalla. Allekirjoitan myös, että olisi hyvä kiittää myös tiedeyhteisöä, joka on tuottanut sen varoittavan tiedon meille, jonka mukana meidän tässä, joka me toivottavasti pystytään ajoissa kuulemaan.

Julistukset ei sinänsä mitään korjaa pelkältään, mutta luo poliittista painetta. Itse asiassa poliitikot on tässä aika pitkälti se pullonkaula riittävien toimien suhteen, mutta siinäkin suhteessa en todellakaan kannata palautusta, vaan kannatan tätä hyvää aloitetta.

Valtuutettu Ebelingin kutsun hullushakkiin skippaan tällä kertaa, mutta kiitos ja hyvää yötä.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

23.9.2020

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig